

Møteinnkalling

I samsvar med møteplan holdes det møte i fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

10.05.2022, kl. 09:00 i Styreverrommet, Harald Hårfagres gt. 1.

Innkalling er sendt til:

Camilla Brautaset, Ole Thomassen Hjortland, Svein Ivar Angell, Torodd Kinn, Hans Marius Hansteen, Tove Ingebjørg Fjell, Laura Saetveit Miles, Kjersti Bale, Pernille Reitan Jensen, Linnea Reitan Jensen, Sigbjørn Løland Torpe, Haakon B. Schrøder, Sodaba Rasooli

---

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt.

Eventuelle forfall bes meldt snarest til varamedlem og sekretariatet, tlf. 55582060, ev. per e-post til unni.utvik@uib.no eller kim.hommen@uib.no.

Bergen, 03.05.2022

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Saksliste

Styresak	Saker til behandling	U.off.
	Muntlige orienteringer: Opptakstall	
FS 10/22	Tilsetting i vikarstilling som universitetslektor i nordisk fagdidaktikk ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	
FS 11/22	Tilsetting i bistilling som førstelektor II ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	
FS 12/22	Tilsetting i bistilling som førsteamanuensis II i digital kultur ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE)	
FS 13/22	Tilsetting i stilling som stipendiat på CoPol-prosjektet ved Senter for vitenskapsteori	
FS 14/22	Tilsetting i stilling som universitetslektor i nordisk litteraturvitenskap ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier - vikariat	
FS 15/22	Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til SEAS-programmet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	
FS 16/22	Forlengelse av bistilling som professor II ved Senter for vitenskapsteori	
FS 17/22	Tilsetting i 50 % stilling som førstelektor i fransk ved Institutt for fremmedspråk	
FS 18/22	Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til CeSAM-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	
FS 19/22	Utvidelse av bistilling som førsteamanuensis II ved Senter for vitenskapsteori	
FS 20/22	Tilsetting i vikariat som universitetslektor i spansk ved Institutt for fremmedspråk	
FS 21/22	Tilsetting i stilling som stipendiat knyttet til QUEERDOM-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	
FS 22/22	Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til SEAS-programmet ved Senter for vitenskapsteori	
FS 23/22	Tilsetting i vikariat som universitetslektor i russisk ved Institutt for fremmedspråk	
FS 24/22	Tilsetting i stilling som universitetslektor II ved Institutt for fremmedspråk	
FS 25/22	Endring av tilsetningsperiode som professor II i fransk lingvistikk ved Institutt for fremmedspråk	
FS 26/22	Tilsetting i stilling som vitenskapelig assistent tilknyttet Norwegian Across the Americas ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	

FS 27/22	Tilsetting som førstelektor ved prosjekt ved Examen philosophicum – to midlertidige 50 % stillinger	
FS 28/22	Tilsetting som stipendiat i filosofi ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier – to stillinger	
FS 29/22	Tilsetting i stilling som vitenskapelig assistent tilknyttet CLIMLIFE-prosjektet ved Institutt for fremmedspråk	
FS 30/22	Tilsetting i stilling som forsker tilknyttet CanCode-prosjektet ved Institutt for fremmedspråk	
FS 31/22	Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til MPrinT-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	
FS 32/22	Tilsetting i stilling som undervisningsassistent (vitenskapelig assistent) ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning	
RS 7/22	Protokoll fra møte 06.04.22 - Forsknings- og forskerutdanningsutvalget	
RS 8/22	Godkjente doktorgradsdisputaser ved Det humanistiske fakultet	
RS 9/22	Referat fra møte 06.05.22 - Informasjons- og drøftingsutvalget <i>ETTERSENDES</i>	
S 14/22	Regnskap per mars 2022	
S 15/22	Kvalitetsarbeid forskerutdanning: Revisjon av opptakskrav til ph.d.-programmet	
S 16/22	Studiekvalitetsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet	
S 17/22	Utkast til ph.d.-utdanningsmelding for HF 2021	
S 18/22	Opprykk til professor - oppnevning av sakkyndig komité	
S 19/22	Tilsetting som universitetslektor i arabisk ved Institutt for fremmedspråk	X
S 20/22	Tilsetting som førsteamanuensis i fagspråk og terminologi ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	X
S 21/22	Tilsetting i åremålsstilling som instituttleder ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	X
S 22/22	Søknad om opprykk til professor etter kompetanse	X
S 23/22	Krav om fast ansettelse i stilling som universitetslektor ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier <i>ETTERSENDES</i>	X

Saker behandlet i tilsettingsrådet ved Det humanistiske fakultet etter fakultetsstyremøte 01.02.2022:

Sak 02/2022: 21/12807

Tilsetting i vikarstilling som universitetslektor i nordisk fagdidaktikk ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Are Bøe Pedersen tilsettes i vikariat som universitetslektor i nordisk fagdidaktikk i 100 % stilling ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier med varighet til 30.06.2023.

Tiltredelsestidspunkt avtales med fakultet og institutt.

Som reserve rangeres:

1. Anne Bredahl.
2. Marianne Barstein.

Sak 03/2022: 21/20653

Tilsetting i bistilling som førstelektor II ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Årstein Svihus tilsettes i 20 % bistilling som førstelektor II ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap i perioden 01.01.2022-30.06.2022 med mulighet for forlengelse.

Sak 04/2022: 21/20609

Tilsetting i bistilling som førsteamanuensis II i digital kultur ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE)

Anne Karhio tilsettes i 20 % åremål som professor II i digital kultur ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier for en periode på to år fra 01.01.2022.

Sak 05/2022: 21/8571

Tilsetting i stilling som stipendiat på CoPol-prosjektet ved Senter for vitenskapsteori

Tilsettingsrådet tilsetter Johannes Oldervoll i treårig stilling som stipendiat tilknyttet prosjektet CoPol ved Senter for vitenskapsteori. Tidspunkt for tilsetting avtales med instituttet.

Som reserve rangeres Trude Håland Jensen.

Sak 06/2022: 21/12630

Tilsetting i stilling som universitetslektor i nordisk litteraturvitenskap ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier - vikariat

Tilsettingsrådet tilsetter Grethe Fatima Syéd i vikariat som universitetslektor i nordisk litteraturvitenskap ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier, med varighet til 27.05.2022.

Videre rangeres:

1. Henrik Indergaard.
2. Espen Grønlie.

Sak 07/2022: 21/9582

Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til SEAS-programmet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Asia Alsgaard tilsettes i et treårig åremål som «SEAS postdoctoral research fellow in early human marine subsistence in South Africa» ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap. Tiltredelsesdato avtales med institutt/fakultet.

Sak 08/2022: 20/2922

Forlengelse av Merle Leotha Jacob sin bistilling som professor II ved Senter for vitenskapsteori

Merle Leotha Jacob sin bistilling som professor II ved Senter for vitenskapsteori forlenges med perioden 01.02.2022-31.12.2022. Stillingsstørrelsen i denne perioden vil være 10 %.

Sak 09/2022: 21/8501

Tilsetting i 50 % stilling som førstelektor i fransk ved Institutt for fremmedspråk

Tilsettingsrådet tilsetter Camille Quiquerez i midlertidig 50 % stilling som universitetslektor i fransk tilknyttet Kompetanse for kvalitet ved Institutt for fremmedspråk fra den dato som avtales med instituttet til og med 30.06.2022.

Sak 10/2022: 21/9573

Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til CeSAM-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Det foretas ingen tilsetting i stillingen. Stillingen kan lyses ut på nytt.

Sak 11/2022: 21/9870

Utvidelse av bistilling som førsteamanuensis II ved Senter for vitenskapsteori

Zora Kovacic sin bistilling som førsteamanuensis II ved Senter for vitenskapsteori utvides med 10 % til 20 % i perioden 01.01.2022 til 31.12.2022.

Sak 12/2022: 21/16819

Tilsetting i vikariat som universitetslektor i spansk ved Institutt for fremmedspråk

Roxana Sobrino tilsettes i vikariat som universitetslektor i spansk språk i 50 % stilling ved Institutt for fremmedspråk fra og med 15.01.2022 til og med 31.12.2022.

Sak 13/2022: 21/6907

Tilsetting i stilling som stipendiat knyttet til QUEERDOM-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Tonje Louise Skjoldhammer tilsettes i et treårig åremål som stipendiat knyttet til QUEERDOM-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap. Tiltredelsesdato avtales med instituttet/fakultetet.

Som reserve rangeres:

1. Amanda Borg.
2. Arne Skjæveland.

Sak 14/2022: 21/9774

Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til SEAS-programmet ved Senter for vitenskapsteori

Aiste Klimasaukaite tilsettes i et treårig åremål som «SEAS postdoctoral research fellow in epistemic, value-based, and societal aspects of marine sustainability» ved Senter for vitenskapsteori. Tiltredelsesdato avtales med institutt/fakultet.

Som reserve rangeres:

1. Tawanda Jimu.
2. Ruby Grantham.
3. Isa Elegbede.

Sak 15/2022: 21/14514

Tilsetting i vikariat som universitetslektor i russisk ved Institutt for fremmedspråk

David Pineda Dijkerman tilsettes i vikariat som universitetslektor i russisk ved Institutt for fremmedspråk i 20 % stilling fra den tid som avtales med institutt og fakultet, frem til 30.06.2022. Mellom 01.07.2022 - 31.12.2022 er stillingsstørrelsen 50 %.

Sak 16/2022: 21/18392

Tilsetting i stilling som universitetslektor II ved Institutt for fremmedspråk

Marcos Fabian Mosenson tilsettes i 20 % bistilling som universitetslektor II ved Institutt for fremmedspråk i perioden 01.07.2022-31.12.2023.

Sak 17/2022: 19/23660

Endring av tilsettingsperiode som professor II i fransk lingvistikk ved Institutt for fremmedspråk

Tilsetting av Hans Petter Helland i en 20 % bistilling som professor II ved Institutt for fremmedspråk utvides med 6 måneder. Samlet tilsettingsperiode er 01.01.2022-31.12.2023.

Sak 18/2022: 21/16569

Tilsetting i stilling som vitenskapelig assistent tilknyttet Norwegian Across the Americas ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Julie Bergmann tilsettes i 20 % stilling som vitenskapelig assistent ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier for en periode på 1 år. Tiltredelsestidspunkt avtales med fakultet og institutt.

Som reserve rangeres:

1. Solveig Aarland.
2. Tomas Myre Pérez.

I tillegg fremmes det forslag til vedtak der Solveig Aarland og Tomas Myre Pérez tilsettes i 20 % stillinger som vitenskapelige assistenter for en periode på et halvt år med mulighet for forlengelse. Tiltredelsestidspunkter avtales med fakultet og institutt.

Eventuelle forlengelser legges fram for behandling i tilsettingsrådet.

Sak 19/2022: 21/17386

Tilsetting som førstelektor ved prosjekt ved Examen philosophicum – to midlertidige 50 % stillinger

Tilsettingsrådet tilsetter Ragnhild Iveranna Hogstad Jordahl og Oda Elisabeth Tvedt i midlertidige 50 % stillinger som førstelektor ved prosjektet «Godt forberedt III» ved Examen philosophicum ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier for en periode på inntil ett halvt år. Stillingene finansieres ved insentivmidler fra Studieadministrativ avdeling. Tidspunkt for tiltredelse avtales med institutt og fakultet.

Som reserver settes 1) Tore Ringheim og 2) Sindre Søderstrøm for tilsetting i universitetslektorstilling dersom de høyest rangerte ikke tar imot stillingen.

Sak 20/2022: 21/8564

Tilsetting som stipendiat i filosofi ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier – to stillinger

Tilsettingsrådet tilsetter Carlota Salvador Megias og Erika Brandl i stipendiatstillinger i filosofi ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier. Tilsetting er for 4 år. Tidspunkt for tiltredelse avtales med institutt og fakultet.

Som reserver innstilles: 1) Audun Syltevik, 2) Arturo Vázquez Hernández og 3) Miguel Flament.

Sak 21/2022: 21/18667

Tilsetting i stilling som vitenskapelig assistent tilknyttet CLIMLIFEprosjektet ved Institutt for fremmedspråk

Emil J. S. Perron tilsettes i 50 % stilling som vitenskapelig assistent tilknyttet CLIMLIFE-prosjektet ved Institutt for fremmedspråk for en åremålsperiode på 19 måneder. Kortere periode kan avtales med instituttet. Tiltredelsestidspunkt avtales med fakultet og institutt.

Som reserve rangeres: 1. Anniken Williams.

Sak 22/2022: 22/3578

Tilsetting av Nijmi Edres som forsker tilknyttet CanCode-prosjektet ved Institutt for fremmedspråk

Nijmi Edres tilsettes i 100 % stilling som forsker 1109 tilknyttet CanCode-prosjektet ved Institutt for fremmedspråk for perioden fra og med 01.04.2022 til og med 31.12.2022.

Sak 23/2022: 21/9464

Tilsetting i stilling som postdoktor knyttet til MPrint-prosjektet ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Det foretas ingen tilsetting i stillingen. Stillingen kan lyses ut på nytt.

Sak 24/2022: 21/20146

Tilsetting i stilling som undervisningsassistent (vitenskapelig assistent) ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Silje Mari Mo tilsettes i 30 % stilling som vitenskapelig assistent ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning fra den dato som avtales med senteret og fakultet til og med 30.06.2022 med mulighet for forlengelse. Eventuell forlengelse legges fram for behandling i tilsettingsrådet.

Videre rangeres:

1. Beatrice Janke.
2. Vilde Dybwik.

UNIVERSITETET I BERGEN

PROTOKOLL

Forsknings- og forskerutdanningsutvalget (FFU)

06.04.2022 kl. 12:15- 14

Til stede:

Ole Hjortland, Laura Sætveit Miles (IF), Kyrre Kverdokk (AHKR), Pär Sandin (LLE), Ole Martin Skilleås (settevara FOF), Kari Jegerstedt (SVT/SKOK), Elisabeth Schøyen Jensen (B), Chris F. Langøen (D)

Forfall: Julia Christine Marinaccio (B)

Observatør KMD: Jostein Gundersen (KMD)

Fra administrasjon: Inger Marie Hatløy, Elisabeth Akselvoll, Elisabeth Hausvik, Kirsten Moen

SAKSLISTE

I. **Godkjenning av innkalling og saksliste**
Ingen merknader.

II. **Protokoll** fra FFU 16.02.22
Ingen merknader.

III. **Saker**

PS 04/22 *Rapport fra arbeidsgruppe med anbefaling om revisjon av opptakskrav til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet*
Vedtak:

- 1) Programstyret anbefaler at ph.d.-programmet revideres i tråd med anbefalingen i rapporten og de innspill som kom fram i møtet. Revidert forslag sendes på sirkulasjon til programstyret før videresending til fakultetsstyret.
- 2) Programstyret anbefaler at fakultet tar i bruk revidert versjon av *Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, sakkyndig vurdering og tilsetting i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet* med de endringer som kom fram i møtet. Reviderte retningslinjer sendes på sirkulasjon til programstyret før videresending til fakultetsstyret.
- 3) Programstyret godkjenner at justert versjon av *Rutine for vurdering av kvalifikasjon hos søkere til stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet* sendes på sirkulasjon til programstyret for endelig anbefaling om at den kan tas i bruk ved fakultetet, gitt at fakultetet følger anbefalingene i 1. og 2.

FU 02/22 *Drøftingssak: Handlingsplan UiB FRAM – HF*
Presentasjon av diskusjonspunkter til handlingsplan.

FU 03/22 *Drøftingssak: Karriereutviklingsplan for postdoktorer*
Vedtak:

Med bakgrunn i saksdokument og drøfting i møtet, ber FFU om at det utarbeides et utkast til felles mal og rutine for karriere- og utviklingsplan. Utkastet skal legges frem for FFU.

IV.

Orienteringer

- a. Forskningsdagene 2022
- b. Nyhetsbrev
- c. DBH rapportering av 2021 publikasjoner
- d. Utarbeidelse av ny handlingsplan for reduksjon av midlertidige ansettelser
- e. Saker fra møter i Universitetets forskningsutvalg, [23. februar](#) og [23. mars](#)
- f. Nye retningslinjer for formaliserte ph.d.-samarbeid (brev fra FIA datert 140322, ref. 2015/8747).
- g. Orientering om NOKUT tilsyn.

Eventuelt

Ingen saker under eventuelt.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef
seksjon for studier og forskerutdanning

Kirsten Moen
seksjonssjef
seksjon for forskning og formidling

Arkivsaksnr.:

2022/1144

Dokumentdato:

25.04.2022

Styre:

Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Referatsak:

8/22

Møtedato:

10.05.2022

Godkjente doktorgradsdisputaser ved Det humanistiske fakultet

---

Følgende kandidater har fått godkjent sine doktorgradsdisputaser siden forrige rapport til fakultetsstyret (22.03.2022):

2017/9252 Ph.d.-graden – Are Bøe Pedersen – Fagområde: nordisk språk og litteratur

Avhandlingstittel: «En Knude, som ved menneskelig Raison og historiske Exempler ikke kand løses»: Hebraisk mytologi og forsvar mot religionskritikk i Ludvig Holbergs *Den Jødiske Historie* (1742).

- Opptaksdato: 01.08.2017.
- Disputasdato: 18.03.2022.
- Hovedveileder: Førsteamanuensis Pål Bjørby UiB (LLE).

2017/6458 Ph.d.-graden – Stephan Kuhn – Fagområde: kunsthistorie

Avhandlingstittel: Hochmittelalterliche Altarausstattungen in Norwegen im europäischen Kontext (ca. 1150-1350): Formen, Funktionen, Ensembles.

- Opptaksdato: 01.05.2017.
- Disputasdato: 01.04.2022.
- Hovedveileder: Professor Justin Kroesen, UiB (BM).
- Biveileder: Professor Henning Laugerud, UiB (LLE).

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Arkivsaksnr.:
2022/5979

Dokumentdato:
22.04.2022

Styre:
Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:
14/22

Møtedato:
10.05.2022

Regnskap per mars 2022

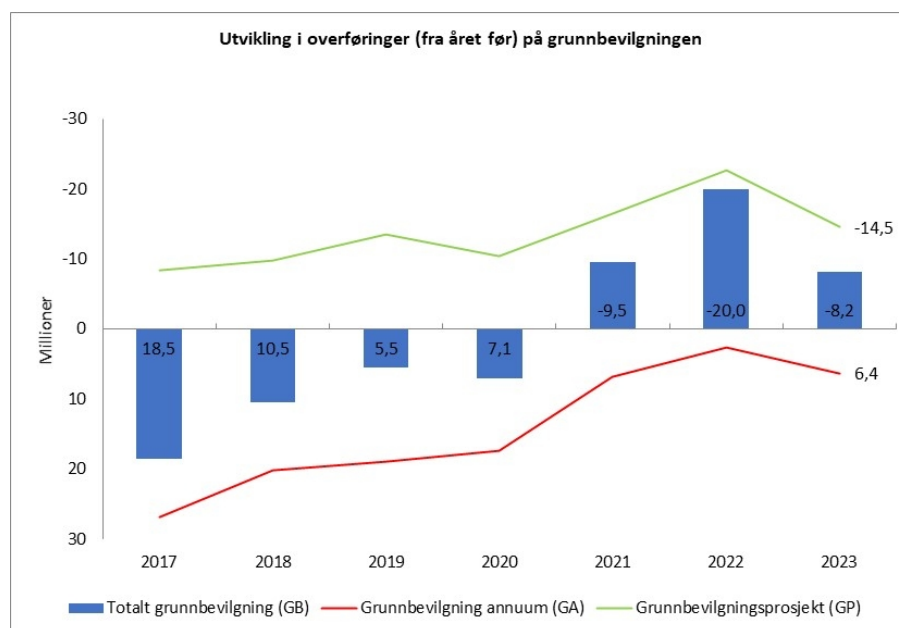

Vedlegg:

- Økonomirapport Det humanistiske fakultet etter mars 2022
- Vedlegg til økonomirapport etter mars 2022

Kommentarer til regnskapsrapporten:

Regnskapsrapporten viser betydelige positive avvik på drift på grunnbevilgningen (GB). Mye skyldes forsinkelser og midlertidige avvik. Vi ligger på etterskudd i tilsetting av nye rekrutteringsstillinger. Vi ligger også bak budsjett på bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA).

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar saken til orientering.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Økonomirapport for Det humanistiske fakultet etter mars 2022

Sentrale forkortelser:

GA = Grunnbevilgning annuum (Rammetilskudd fra Kunnskapsdepartementet, fordelt videre fra UiB til HF. Basis og resultatmidler fra åpen og lukket ramme)

GP = Grunnbevilgningsprosjekter (Øremerkede UiB prosjekter)

GB = Grunnbevilgning. Summen av GA og GP

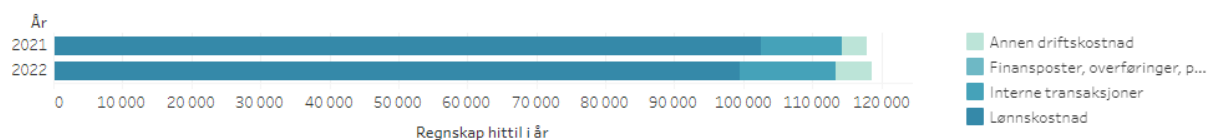
1. Status fakultetet totalt

TABELL 1: STATUS FAKULTETET TOTALT. TALL I 1000 KR.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	-452 488	-133 095	-128 225	-3,7%
Kostnader	465 772	131 032	118 660	9,4%
Sum totalt	13 284	-2 063	-9 565	

Etter mars har vi 12,3 mill. kroner lavere kostnader enn budsjettet. Dette kan deles i lavere aktivitet på BOA med 5,1 mill. kroner og lavere kostnader på GB med 7,2 mill. kroner. De største avvikene på GB er midlertidige og skyldes forsinkelser og feil periodisering. Vi er forsinket i tilsetting av nye rekrutteringsstillinger i 2022.

FIGUR 1 UTVIKLING KOSTNADER TOTALT. TALL I 1000 KR.

Figur 1 viser utvikling i kostnader fordelt etter kontoklasse. Annen driftskostnader vil trolig være høyere i år siden pandemien er over. Lønnen er lavere på grunn av færre ansatte. Vi har blant annet 15,8 færre rekrutteringsstillinger enn til samme tid i fjor. Se vedlegg som viser utvikling i årsverk.

2. Status grunnbevilgningen (GB)

2.1. Status i forhold til budsjett

TABELL 2: STATUS GRUNNBEVILGNINGEN (GB). TALL I 1000 KR.

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	Salgs- og driftsinntekt	-360 488	-106 244	-106 518	0,3%
	Sum	-360 488	-106 244	-106 518	0,3%
Kostnader	Lønnskostnad	333 274	87 078	86 850	0,3%
	Annen driftskostnad	38 565	7 887	3 711	53,0%
	Interne transaksjoner	1 933	9 216	6 392	30,6%
	Sum	373 772	104 181	96 953	6,9%
Sum		13 284	-2 063	-9 565	
Resultat	Overføring fra i fjor	-19 964	-19 964	-19 964	0,0%
	Overføring til neste periode	6 680	22 027	29 529	-34,1%
	Sum	-13 284	2 063	9 565	
Sum		-13 284	2 063	9 565	
Sum totalt		0	0	0	

Tabell 2 viser budsjett, regnskap og avvik i prosent for GB per mars. Kostnadsavviket utgjør 6,9 % (7,2 mill. kroner), hvor 3,1 mill. kroner ligger på GA og 4,1 mill. kroner ligger på GP.

Lønnskostnader

Avvik på lønn utgjør samlet sett 0,3 % på grunnbevilgningen. Samlet sett er dette et mindre avvik.

På Rekrutteringsstillinger finner vi noen forsinkede tilsetninger, permisjoner og lavere tilsetnings- og bedømmelseskostnader enn budsjettet hittil. Ved hjelp av saldering av Rekrutteringsstillinger vil vi være i balanse på Annum ved inngangen til 2023. Vi har i år et måltall på 77,4 rekrutteringsstillinger. Dersom vi kommer under dette måltallet, vil vi bli trukket i inntekter, og vi vil få et lavere overskudd som kan salderes mot Annum. Det er derfor viktig at vi følger opp fremdriften i tilsetningsprosessene, og om mulig fremskynder oppstart der det er mulig.

Andre driftskostnader og interne transaksjoner

Under andre driftskostnader finner vi typisk kostnader for driftstilskudd, reiser, konferanser, møter, rettighetslisenser, inventar, datamaskiner osv. Interne transaksjoner inneholder kostnader og inntekter som oppstår og fordeles internt på UiB. Typiske interne transaksjoner gjelder husleie, BOA-påvirkning, flytting av lønnskostnader, betaling for tjenester fra andre avdelinger ved UiB osv.

Etter mars finner vi et samlet positivt avvik på 7 mill. kroner under andre driftskostnader (53 %) og interne transaksjoner (30,6 %). Mye av dette skyldes feil periodisering og kan derfor regnes som midlertidige avvik.

Vi har periodisert belastning for eksamenskostnader fra UiB i mars, i stedet for april. Dette gir et midlertidig positivt avvik på 2,3 mill. kroner.

Vi ligger på etterskudd med driftstilskuddene til Det norske studiesenteret i York. Dette gir et midlertidig positivt avvik på 2 mill. kroner.

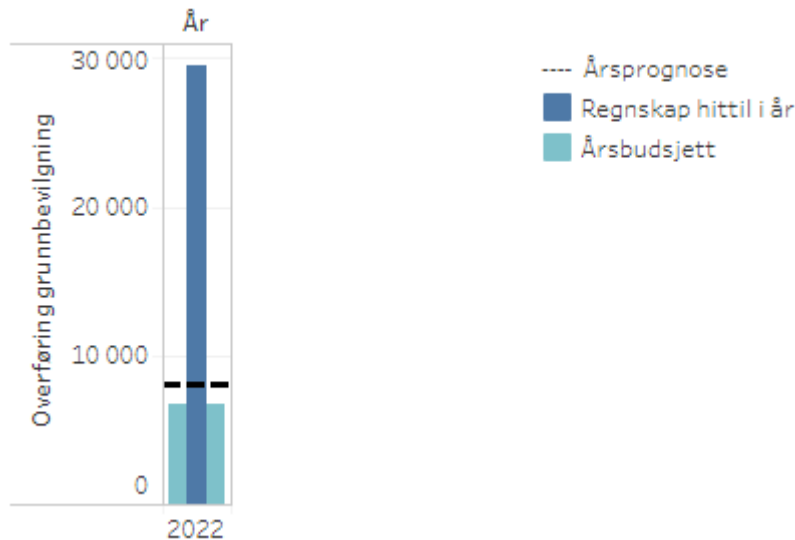
Rekrutteringsstillinger har et positivt avvik på 1,1 mill. kroner, der 0,45 mill. kroner skyldes lavere fellesbidrag og internhusleie på grunn av færre rekrutteringsstillinger enn budsjettet per mars, og 0,65 mill. kroner av avviket gjelder personlige driftsmidler som vi har periodisert flatt gjennom hele året.

På fakultetet felles finner vi et samlet positivt avvik på 0,55 mill. kroner som for det meste skyldes feil periodisering og forsinkelser i planlagte transaksjoner.

På EU toppfinansiering/støtte, HF ligger det midler som skulle vært overført til Sentral egenfinansiering. Dette gir et midlertidig avvik på 0,4 mill. kroner.

2.2. Prognose på overføring til neste år

FIGUR 2 OVERFØRING PÅ GRUNNBEVILGNINGEN (GB). TALL I 1 000 KR.

Figur 2 viser budsjett og prognose for overføring til 2023. For å se utviklingen over tid henviser vi til figuren i saksfremlegget. Prognosen for overføring bygger på overføring fra i fjor pluss prognose for årsresultat. Prognosen for overføring til 2023 utgjør 8,2 mill. kroner. Dette består av en negativ saldo på GA med 9,4 mill. kroner og en positiv saldo på GP med 17,6 mill. kroner.

TABELL 3 OVERFØRINGER PÅ GB TIL 2023, ETTER PROSJEKTNIVÅ. TALL I MILL. KRONER

Fin.kilde spes.	Prosjektnivå	Budsjett	Prognose	Saldering	Overført fra 2022
GA	Annuum	-2,9	-2,6	3,0	-0,4
	EVU	2,7	2,9		-2,9
	Exphil	-10,8	-9,6		9,6
Sum GA		-10,9	-9,4	3,0	6,4
GP	Rek.stillinger	3,0	3,0	-3,0	0,0
	Studiesentre	5,9	5,9		-5,9
	Sentral egenfinansiering	5,5	5,3		-5,3
	Andre GP	3,2	3,3		-3,3
Sum GP		17,6	17,6	-3,0	-14,5
SUM GB		6,7	8,2	0,0	-8,2

Tabell 3 viser budsjett og prognose på overføring til neste år, fordelt etter prosjektnivå. Kolonnen «Overført fra 2022» viser hva saldoen vil være i 2023 etter saldering av Rekrutteringsstillinger.

Prognosene er foreløpig stort sett i tråd med årsbudsjett på GB, og vi regner med at de fleste avvikene vil bli hentet inn i løpet av året. På Ex.phil får vi flere kurs enn først antatt, noe som bidrar til at årsunderskuddet blir mindre.

Prognosen for overføring til 2023 utgjør 8,2 mill. kroner. Dette består av en negativ saldo på GA med 9,4 mill. kroner og en positiv saldo på GP med 17,6 mill. kroner.

Det er viktig å være klar over at den negative saldoen på GA nå kun gjelder Ex.phil, og at nedbetaling av denne saldoen vil skje innenfor Ex.phil-prosjektet.

3. Status bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

TABELL 4 STATUS INNTEKTER BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA). TALL I 1000 KR.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
NFR	-41 000	-10 897	-10 641	-2,3%
EU	-20 000	-6 268	-3 800	-39,4%
Andre	-31 000	-9 686	-7 266	-25,0%
Sum totalt	-92 000	-26 851	-21 707	-19,2%

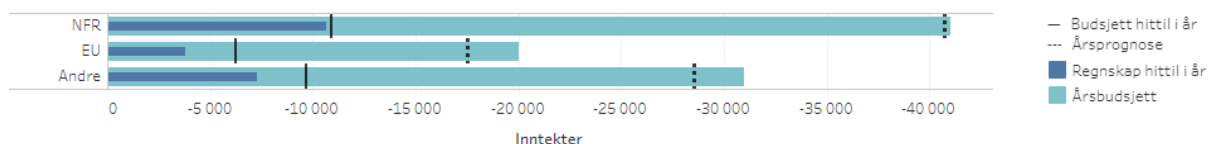
Tabell 3 viser et samlet avvik på 19,2 % (5,1 mill. kroner) på BOA.

Det største avviket ligger på EU med til sammen 2,5 mill. kroner, hvor 0,7 mill. kroner kan knyttes til lønn og nettobidrag, og resten skyldes forsinket drift.

På Andre finner 2,4 mill. kroner i avvik. 1 mill. kroner av dette ligger på lønn og nettobidrag. Resten ligger på drift.

Nettobidrag er betaling for tjenester mellom BOA-prosjekter og grunnbevilgningen, og består av lønn og indirekte kostnader for allerede ansatt personale (dvs. vanligvis frikjøp av arbeidsinnsats for personer i faste vitenskapelige stillinger). I tillegg til andre poster, for eksempel leiestedskostnader, investeringer og eventuelt overforbruk på prosjektene.

FIGUR 3: INNTEKTER BOA

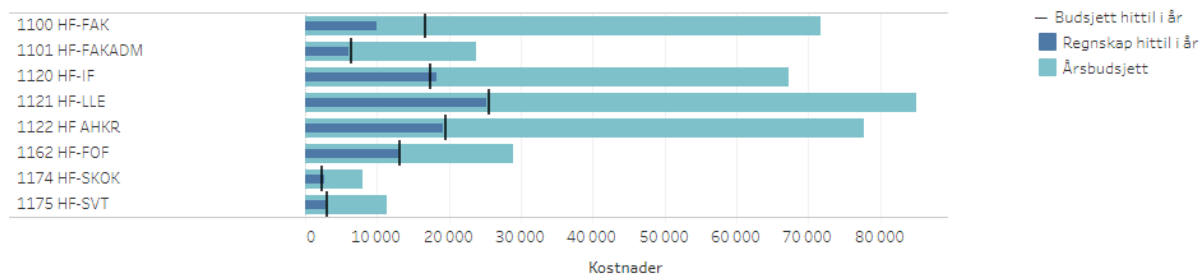

Figur 2 viser inntekter per mars, og hvordan vi har satt prognosene i tråd med avvikene hittil i år. Vi regner med en samlet BOA-aktivitet på 86,8 mill. kroner i 2022. Dette er 5,2 mill. kroner lavere enn budsjettet, men 8,4 mill. kroner høyere enn i fjor.

Vedlegg til økonomirapport etter mars 2022

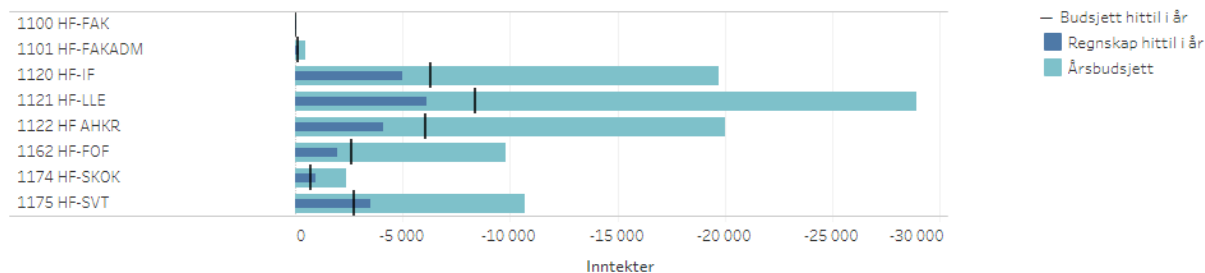
1. Status ved instituttene

FIGUR 4 KOSTNADER PER INSTITUTT GRUNNBEVILGNINGEN (GB). TALL I 1000 KR.

Figur 4 viser at vi stort sett ligger innenfor budsjett per sted på GB. Fastlønn ligger også inne i tallene her. Forsinkelsene omtalt i rapporten under punkt 2.2 kommer tydelig frem i figuren på fakultetets stedkode.

FIGUR 5 INNTEKTER PER INSTITUTT BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA). TALL I 1000 KR.

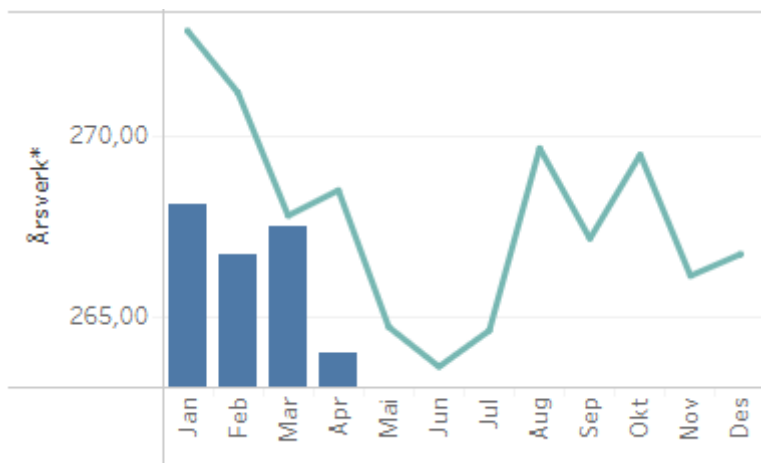

Figur 5 viser BOA-budsjett per enhet. SKOK og SVT ligger foran budsjett, mens resten ligger bak.

2. Årsverk per måned i 2021

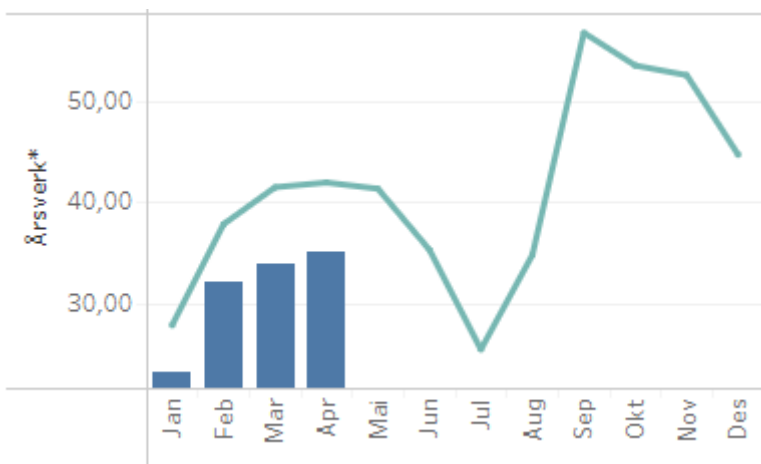
Årsverkstallene som er hentet ut fra rapporteringsløsningen vår, tableau, viser punktårsverk den første i måneden, og er ikke korrigert for fravær eller kortere permisjoner.

FIGUR 6: FASTE STILLINGER PÅ GRUNNBEVILGNINGEN

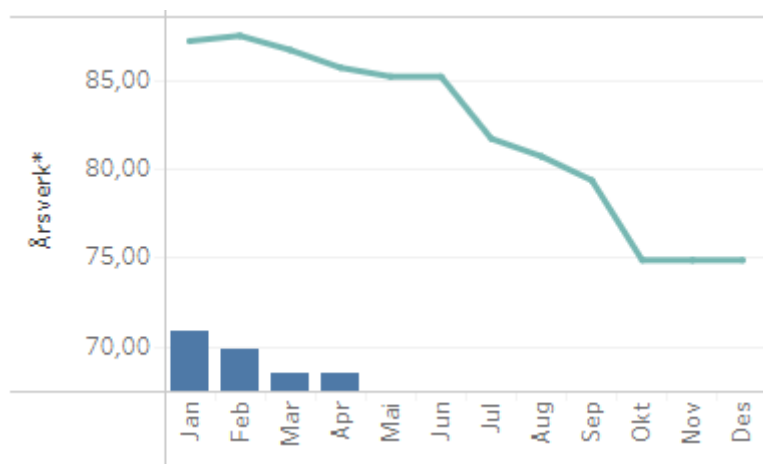
I mars hadde vi 267,52 faste årsverk på grunnbevilgningen. Hittil i år ligger vi litt lavere enn i fjor.

FIGUR 7: MIDLERTIDIGE STILLINGER PÅ GRUNNBEVILGNINGEN UTEN REKRUTTERINGSSTILLINGER

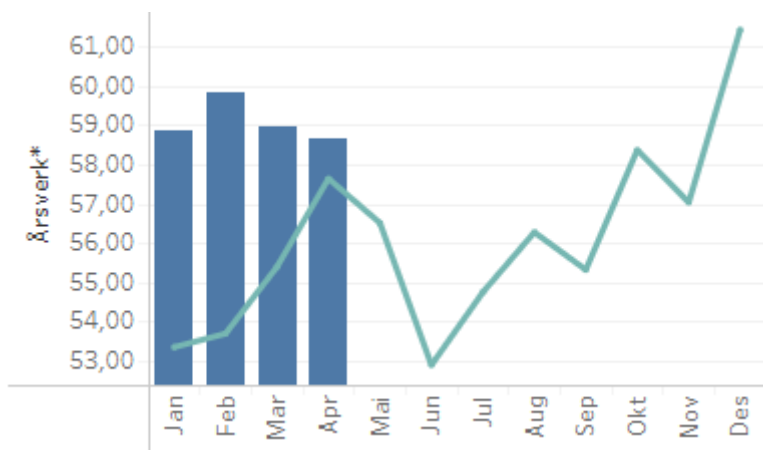
Figur 7 viser 33,83 midlertidige årsverk per mars. Av disse er 12,33 midlertidige, 13,48 vikarer og 8,03 åremålsansatte.

FIGUR 8: REKRUTTERINGSSTILLINGER PÅ GRUNNBEVILGNINGEN

Per mars hadde vi 68,43 årsverk knyttet til rekrutteringsstillinger på grunnbevilgningen. Til sammenligning lå vi på hele 86,68 på samme tid i fjor. Det rapporteres om forsinkelser i tilsetting av rekrutteringsstillinger, og at det kan bli vanskelig å nå måltallet for 2022.

FIGUR 9: ÅRSVERK BOA

Per mars hadde vi 58,95 årsverk på BOA. Dette er høyere antall enn til samme tid i fjor, og i tråd med at budsjettet for i år også er høyere.

Arkivsaksnr.: 2022/1018 Dokumentdato: 22.04.2022

Styre:
Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:
15/22

Møtedato:
10.05.2022

Kvalitetsarbeid forskerutdanning: Revisjon av opptakskrav til ph.d.-programmet

---

Vedlegg:

- Oppnevningbrev arbeidsgruppe (2018/1358)
- Arbeidsgruppens rapport
- Veiledende retningslinjer for fremgangsmåte ved utlysning, sakkyndig vurdering og tilsetning i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet (revidert versjon)
- Rutine for vurdering av kvalifikasjon hos søkere til stipendiatstillinger

Bakgrunn:

13.10.2021 oppnevnte fakultetet en arbeidsgruppe til gjennomgang av opptakskravene til fakultetets ph.d.-program.

Arbeidsgruppens mandat var som følger:

- redegjøre for i hvilken grad programmets krav går utover opptakskravene beskrevet i forskrift for graden ph.d. ved Universitetet i Bergen;
- vurdere hvorvidt fakultetets egen programbeskrivelse er hensiktsmessig for god rekruttering;
- vurdere hvorvidt programbeskrivelsen i tilstrekkelig grad åpner for opptak av studenter med utenlandsk MA (inkludert studenter med ettårig grad);
- anbefale eventuelle endringer i programbeskrivelsen ved behov;
- utarbeide retningslinjer og en rutine med kriterier for bedømming av opptak til ph.d.-programmet for kandidater med kortere mastergrader enn en norsk toårig grad

Arbeidsgruppens rapport ble lagt frem for programstyret for fakultetets ph.d.-program på møte den 6 april i år.

Arbeidsgruppen foreslo 1) en revisjon av opptakskravene til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet, 2) en revisjon av *Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, sakkyndig vurdering og tilsetning i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet* og 3) en ny *Rutine for vurdering av kvalifikasjon hos søkere til stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet*.

Følgende vedtak ble fattet:

1. Programstyret anbefaler at ph.d.-programmet revideres i tråd med anbefalingen i rapporten og de innspill som kom fram i møtet. Revidert forslag sendes på sirkulasjon til programstyret før videresending til fakultetsstyret.
2. Programstyret anbefaler at fakultet tar i bruk revidert versjon av *Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, sakkyndig vurdering og tilsetting i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet* med de endringer som kom fram i møtet. Reviderte retningslinjer sendes på sirkulasjon til programstyret før videresending til fakultetsstyret.
3. Programstyret godkjenner at justert versjon av Rutine for vurdering av kvalifikasjon hos søkere til stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet sendes på sirkulasjon til programstyret for endelig anbefaling om at den kan tas i bruk ved fakultetet, gitt at fakultetet følger anbefalingene i 1 og 2.

Forslag til vedtak:

1. Fakultetsstyret godkjenner at ph.d.-programmet revideres i tråd med anbefalingene i rapporten.
2. Fakultetsstyret godkjenner at fakultetet tar i bruk revidert versjon av *Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, sakkyndig vurdering og tilsetting i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet*.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Til arbeidsgruppen

Referanse

2018/1358-INGHA

Dato

13.10.2021

Oppnevning av arbeidsgruppe - gjennomgang av opptakskravene til fakultetets ph.d.-program

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet oppnevner følgende arbeidsgruppe:

Ole Thomassen Hjortland, leder
Sissel Lægreid, professor, IF
Jan Reinert Karlsen, førsteamanuensis, SVT
Sarah Sharif Hordvik, ph.d.-koordinator, AHKR
postdoktor, *ikke avklart*
ph.d.-kandidat, *ikke avklart*
Nedelina Naydenova, rådgiver, fakultetssekretariatet
Elisabeth Katrin Akselvoll, seniorkonsulent fakultetssekretariatet, sekretær

Arbeidsgruppen skal:

- redegjøre for i hvilken grad programmets krav går utover opptakskravene beskrevet i forskrift for graden ph.d. ved Universitetet i Bergen;
- vurdere hvorvidt fakultetets egen programbeskrivelse er hensiktsmessig for god rekruttering;
- vurdere hvorvidt programbeskrivelsen i tilstrekkelig grad åpner for opptak av studenter med utenlandsk MA (inkludert studenter med ettårig grad);
- anbefale eventuelle endringer i programbeskrivelsen ved behov;
- utarbeide retningslinjer og en rutine med kriterier for bedømming av opptak til ph.d.-programmet for kandidater med kortere mastergrader enn en norsk toårig grad.

Arbeidsgruppen rapporterer skriftlig tilbake til programstyret innen 17. november 2021.

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland

Prodekan/programstyreleder

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Rapport fra arbeidsgruppe om opptakskravene til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet

Arbeidsgruppen ble oppnevnt av fakultetet 13.10.2021 (2018/1358). Arbeidsgruppen består av følgende medlemmer:

- Ole Thomassen Hjortland, prodekan, leder
- Sissel Lægreid, professor, IF
- Jan Reinert Karlsen, førsteamanuensis, SVT
- Sarah Sharif Hordvik, ph.d.-koordinator, AHKR
- Elisabeth Schøyen Jensen, ph.d.-stipendiat, SVT
- Nedelina Naydenova, rådgiver, fakultetssekretariatet
- Elisabeth Katrin Akselvoll, seniorkonsulent, sekretær

Arbeidsgruppens mandat:

- Redegjøre for i hvilken grad programmets krav går utover opptakskravene beskrevet i forskrift for graden ph.d. ved Universitetet i Bergen;
- Vurdere hvorvidt fakultetets egen programbeskrivelse er hensiktsmessig for god rekruttering;
- Vurdere hvorvidt programbeskrivelsen i tilstrekkelig grad åpner for opptak av studenter med utenlandsk MA (inkludert studenter med ettårig grad);
- Anbefale eventuelle endringer i programbeskrivelsen ved behov;
- Utarbeide retningslinjer og en rutine med kriterier for bedømming av opptak til ph.d.-programmet for kandidater med kortere mastergrader enn en norsk toårig grad.

Arbeidsgruppen har hatt fem digitale møter på Teams høstsemesteret 2021 og vårsemesteret 2022. På første møtet gav Nedelina Naydenova (internasjonal koordinator, HF) en gjennomgang av gjeldende regelverk for opptak til ph.d.-programmet. Medlemmene har diskutert ny formulering i programbeskrivelsen og rutine for behandling av søknader.

Opptakskravene i forskrift for graden ph.d. ved Universitetet i Bergen og programbeskrivelsen ved det Humanistiske Fakultet.

Opptak til ph.d.-programmene ved UiB er beskrevet i forskriftens [§ 5-1 Vilkår for opptak](#):

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene i [kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus](#). Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak.

Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette.

Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Universitetet i Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

I programbeskrivelsen til HF's ph.d.-program er opptakskravene beskrevet i 2.1 Vilkår for opptak:

- *Søkeren må som hovedregel ha en femårig mastergrad i tråd med beskrivelsene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), 2. syklus.*
- *Fakultetet kan også godkjenne andre mastergrader som grunnlag for opptak til ph.d.-utdanningen dersom graden inngår i en helhetlig høyere utdanning som totalt tilsvarer en femårig mastergrad i tråd med beskrivelsene i NKR.*
- *Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.*
- *Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven. Det vises til [Universitets og høyskolerådets beskrivelse av karaktersystemet](#).*
- *Søkere må kunne forholde seg til norsk eller engelsk som administrasjonsspråk, og ha tilstrekkelige språkkunnskaper til å kunne gjennomføre den obligatoriske opplæringsdelen.*
- *Fakultetet kan stille ytterligere krav om kvalifikasjon ved utlysning av stipendiatstillinger.*

HF's programbeskrivelse skjerper kravene i forskriften på flere måter. Både forskriften og programbeskrivelsen åpner for opptak på bakgrunn av norsk femårig mastergrad (3+2 år i omfang) og på bakgrunn av **tilsvarende** utenlandsk høyere utdanning med omfang på fem år i samsvar med NKR (f.eks. utdanninger med omfang på 4+1 år eller 3+1+1 år).

Forskriften åpner også for at fakultetene etter særskilt vurdering kan godkjenne annen **likeverdig** utdanning som grunnlag for opptak. Denne muligheten er imidlertid ikke beskrevet i opptakskravene til HF's ph.d.-program. Dermed har utdanninger som er kortere enn fem år (f.eks. 3+1 år i omfang) ikke vært grunnlag for opptak til programmet.

I [Universitets- og høyskoleloven § 3-4 og § 3-5](#) skilles det mellom **generell godkjenning** av utenlandsk høyere utdanning som gjøres av NOKUT på bakgrunn av nivå og omfang ([NOKUTs egne retningslinjer](#)), og **faglig godkjenning** av utenlandsk høyere utdanning som gjøres av universiteter og høyskoler. Sistnevnte godkjenning gjøres på bakgrunn av en vurdering av om studenten har oppnådd et bestemt faglig nivå (læringsutbytte). At institusjonene kan bruke en særskilt vurdering som grunnlag for opptak er også lagt til grunn i [UHRs veiledende retningslinjer for ph.d.-graden](#).

I tillegg har HF's programbeskrivelse benyttet anledningen i forskriften til å stille strengere krav til kvalifikasjoner: masteroppgaven må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng og søkeren skal som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven. Ytterligere krav kan i tillegg

legges inn i utlysningen av stipendiatstillinger.

HF's opptakskrav og rekruttering

I nåværende form er opptakskravene til HF's program strengere enn opptakskravene fakultetene pålegges av forskriften. Blant annet vil det ikke være mulig med opptak på bakgrunn av utenlandsk høyere utdanning hvor totalomfanget er kortere enn fem år. Dette gjelder selv i tilfeller hvor avhandlingsdelen er 30 studiepoeng eller mer.

En slik innskjerping har trolig begrenset påvirkning på fakultetets rekruttering. Likevel kan det være enkelte tilfeller hvor søkere som ellers er svært godt kvalifisert til en stipendiatstilling ikke vil kunne gis opptak på programmet. Dette gjelder blant annet søkere med ettårig mastergrad (f.eks. fra Storbritannia eller Island). Enkelte av fakultetets fagmiljøer har uttrykt et ønske om å unntaksvis kunne ta opp kandidater med kortere mastergrad.

Til sammenligning åpner [det Samfunnsvitenskapelige fakultetets ph.d.-program](#) for opptak av søkere med ettårig mastergrad under forutsetning av at graden inngår i en helhetlig høyere utdanning som tilsvarer fire års universitetsutdanning i Norge. Også opptakskravene til [ph.d.-programmet ved det Matematisk-Naturvitenskapelige fakultet](#) åpner unntaksvis for opptak på grunnlag av kortere grader. Begge fakultetene fastholder at graden må ha en avhandlingsdel på minst 30 studiepoeng.

Anbefalte endringer i programbeskrivelsen

Arbeidsgruppen anbefaler at opptakene i HF's program åpner for godkjenning etter særskilt vurdering i tråd med forskriften. Programbeskrivelsen bør også gjøre det tydelig at ettårige mastergrader kan gi opptak etter en slik vurdering under visse forutsetninger. Arbeidsgruppen anbefaler at kravet om avhandlingsdel på minst 30 studiepoeng og karakterkravet videreføres.

I tillegg foreslår arbeidsgruppen at følgende dokumentasjonskrav fjernes fra programbeskrivelsen:

- Erklæring om støtte fra minst én veileder med tilknytning til fakultetet.

Kravet vanskeliggjør rekruttering av eksterne kandidater som ikke allerede kjenner HF's fagmiljøer. Kravet fører også til at unødvendig mange vitenskapelig ansatte blir inhabile i ansettelsesprosessene. Ved behov kan et slikt krav også legges inn i utlysningsteksten, og det er derfor ikke nødvendig å beholde kravet for opptak til ph.d.-programmet generelt.

Forslag til ny formulering om opptakskrav i programbeskrivelsen:

Del 2.1.1 i nåværende programbeskrivelse erstattes av følgende:

2.1.1 Kvalifikasjon

- Søkeren må som hovedregel ha en femårig mastergrad (normalt 3-årig bachelorgrad og 2-årig mastergrad) eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus.
- Fakultetet kan unntaksvis etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Kortere mastergrader kan gi grunnlag for opptak etter slik særskilt vurdering, dersom graden inngår i en høyere utdanning som totalt tilsvarer minst fire års universitetsutdannelse i Norge, og hvor minst ett år må være på masternivå.
- Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.
- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven. Det vises til [Universitets og høyskolerådets beskrivelse av karaktersystemet](#).
- Søkere som allerede har doktorgrad på fagområde som overlapper med utlysningen vil ikke bli vurdert.
- Søkere må kunne forholde seg til norsk eller engelsk som administrasjonsspråk, og ha tilstrekkelige språkkunnskaper til å kunne gjennomføre den obligatoriske opplæringsdelen.
- Fakultetet kan stille ytterligere krav om kvalifikasjon ved utlysning av stipendiatstillinger.

I 2.1.4 i nåværende programbeskrivelse tas kulepunkt 6 ut (“Erklæring om støtte fra minst én veileder med tilknytning til fakultetet.”)

Retningslinjer og rutiner

Ansettelsesprosessen til stipendiatstillinger i ph.d.-programmet ved fakultetet styres av [UiBs regelverk](#). I tillegg har fakultetet en veiledende retningslinje: [Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, bedømmelse og tilsetning i stipendiatstillinger ved Det Humanistiske Fakultet](#). Retningslinjene er imidlertid vedtatt i 2015, altså før opprettelsen av de fakultetsspesifikke ph.d.-programmene. Derfor har arbeidsgruppen tatt initiativ til å oppdatere retningslinjene i samarbeid med HR (vedlagt). Retningslinjene inkorporerer de foreslåtte endringene i programbeskrivelsen.

Arbeidsgruppen har også bedt seksjon for studier og forskerutdanning om å utarbeide et forslag til ny rutine for vurdering av søkere til ph.d.-stillinger. Rutinen beskriver arbeidsflyten og -fordelingen i vurderingen av søkere, og særlig søkerens utdanningsbakgrunn.

Videre anbefaler arbeidsgruppen at malen for utlysning av stipendiatstillinger blir oppdatert av HR for å bedre reflektere endringene i programmet.

Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, sakkyndig vurdering og tilsetning i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet

Stilling som stipendiat er en åremålsstilling som har fullført forskerutdanning frem til doktorgrad som mål. Normal åremålsperiode er 4 år med 25 % pliktarbeid. For eksternfinansierte stipendstillinger vil det også være aktuelt med 3-årig åremålsperiode. Ansettelsesperioden skal omfatte 3 år med ren forskning og forskerutdanning.

Utformingen av utlysningsteksten

I tillegg til informasjon om allmenne ansettelsesbetingelser, stillingens art og søknadsprosedyren skal utlysningsteksten inneholde opplysninger om

- hvilket eller hvilke fagområder stipendiatstillingen(e) utlyses innenfor
- hvilke opptakskrav som gjelder for ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet (blant annet norsk mastergrad eller tilsvarende utenlandsk grad innen et relevant fagområde, masteroppgave med omfang på minimum 30 studiepoeng, og som hovedregel karakter B eller bedre på masteroppgaven)
- hvilke vedlegg som skal følge søknaden: prosjektbeskrivelse (inntil 5 sider ikke medregnet litteraturliste), fremdriftsplan for prosjektet, sammendrag av masteroppgaven eller hovedoppgaven, og liste over eventuelle faglige publikasjoner. Dersom utdanningen er utenlandsk skal det legges ved oversettelse av vitnemålet (til engelsk, norsk, svensk eller dansk) samt skannet originalt dokument. Hvis omfanget av masteroppgaven ikke er oppgitt i vitnemålet, må det legges ved egen uttalelse fra gradsgivende institusjon om oppgavens omfang i ECTS

Det skal opplyses om hvem søkeren kan kontakte ved instituttet for å få utfyllende opplysninger om stillingen.

Det skal opplyses om at kandidater som tidligere har hatt doktorgradsstipend ved UiB ikke kan søke.

Fremgangsmåte for sakkyndig vurdering av søkerne

Følgende dokumenter er grunnlag for vurderingen av søkere til stipendiatstillinger:

- «Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat»
- «Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger» (Regler om tilsetning)
- Utlysningstekst

1. Dekanen oppnevner etter forslag fra instituttet en sakkyndig komité til bedømmelse av søkerne. Komitéen skal ha minst to medlemmer. Instituttets forskningskoordinator skal normalt være komitéens leder. Fagområdene utlysningen gjelder bør være representert i komitéen. Ved åpne utlysninger bør det tilstrebes en bred representasjon av instituttets fag. Begge kjønn skal være representert i komitéen, med mindre det kan begrunnes at slik

representasjon ikke er mulig. Komitémedlemmene må minst ha førsteamanuensiskompetanse. I særlige tilfeller kan en postdoktor/stipendiat med kompetanse innenfor sentrale deler av de aktuelle fagområdene benyttes. UiB-ansatte postdoktorer uten pliktarbeid kan ikke benyttes. Komiteen må ha kompetanse til å vurdere innlevert materiale på engelsk og norsk/dansk/svensk.

I tillegg til de ordinære sakkyndige kan det oppnevnes en eller flere spesialsakkyndige til å vurdere deler av det materiale søkeren har sendt inn. Spesialsakkyndige oppnevnes på samme måte som de ordinære sakkyndige. Oppnevning av spesialsakkyndige kan skje både før og etter at den ordinære bedømmelseskomiteen har begynt sitt arbeid. De spesialsakkyndige avgir individuelle vurderinger til veiledning for de ordinære sakkyndige. Vurderingene skal vedlegges den videre saksbehandlingen.

Spørsmål om habilitet skal være avklart før den sakkyndige komitéen og eventuelle spesialsakkyndige oppnevnes. Her anvendes de av fakultetsstyrets vedtatte «Bestemmelser for habilitet og tillit» (<http://www.uib.no/hf/43423/habilitet-og-tillit>).

2. Søknader som åpenbart ikke tilfredsstillende de formelle krav til stillingen slik de er angitt i utlysningen kan avvises før bedømmelseskomiteen begynner sitt arbeid. Avvisningsgrunner kan for eksempel være mangelfull dokumentasjon av kvalifikasjoner, utilstrekkelig eller irrelevant utdanning, eller åpenbart utilstrekkelig prosjektbeskrivelse. (Det er anledning til å be en søker om å ettersende supplerende materiale om det anses nødvendig). Søkere som allerede har doktorgrad på fagområde som overlapper med utlysningen skal ikke bli vurdert.

Avvisningen av søkere av formelle årsaker foretas av komitéens leder i samråd med saksbehandler. Seksjon for studier og forskerutdanning ved fakultetet kan bistå i vurderingen av hvorvidt søkere har norsk mastergrad eller tilsvarende utenlandsk grad. Søkerne må underrettes om avgjørelsen.

I tilfeller hvor søker ikke har en norsk mastergrad eller tilsvarende utenlandsk grad, men grad med kortere omfang (graden må inngå i en høyere utdanning som totalt tilsvarer minst fire års universitetsutdanning i Norge, og hvor minst ett år må være på masternivå), kan komitéleder be om en særskilt vurdering. Instituttet skal da foreta en vurdering av om graden er faglig likeverdig med en norsk mastergrad med hensyn på læringsutbytte. I slike tilfeller må masteroppgaven likevel ha et omfang på minst 30 studiepoeng og normalt ha karakter B eller bedre.

Komitéens medlemmer skal motta en fullstendig liste over samtlige søkere.

3. Vurderingen av den enkelte søker skjer på grunnlag av den innsendte søknaden med vedlegg og i henhold til de vurderingskriteriene som omtales nedenfor.

Det skal, såfremt det finnes mange nok kvalifiserte søkere, rangeres et antall søkere som klart overstiger antallet stipend, av hensyn til den etterfølgende intervjurunden og behovet for reserver om noen av de rangerte trekker søknaden.

4. Komitéen utformer en uttalelse som inneholder en kort vurdering av hver søker på bakgrunn av vurderingskriteriene, samt en kort beskrivelse av søkerens prosjekter. Uttalelsen skal deretter gi en begrunnet rangering av de beste søkerne. Dersom noen av de rangerte søkerne tidligere har hatt rekrutteringsstillinger der vedkommende har arbeidet med de samme

eller beslektede problemstillinger, må dette opplyses i uttalelsen. Det bør fremgå klart av vurderingen dersom mannlige og kvinnelige søkere står tilnærmet likt. Komitéen skal ikke uttale seg om spørsmål om likestilling, personlig egnethet eller andre forhold som ikke gjelder søkerens samlede dokumenterte faglige kvalifikasjoner.

De sakkyndige skal normalt arbeide som komité, men i enkelte tilfeller kan det bestemmes at de sakkyndige skal avgi individuelle vurderinger. Er det dissens i komitéen, skal begrunnelsen for de forskjellige standpunkter fremgå av uttalelsen. Uttalelsen oversendes fakultetet og instituttleder. Komitéens uttalelse skal normalt foreligge innen tre måneder etter at komiteen har mottatt søknadsdokumentene.

Søkere har merknadsfrist på 14 dager etter å ha mottatt den sakkyndige vurderingen. Kun saksbehandlingsfeil kan gi grunnlag for merknader fra søker.

5. Instituttleder beslutter hvilke av de rangerte søkerne som skal innkalles til intervju og oppnevner intervjukomité. Medlemmer av den sakkyndige komitéen kan inngå i intervjukomiteen. Komitéen ledes av instituttleder eller en oppnevnt setteinstituttleder. På grunnlag av intervjuene, sammenholdt med den sakkyndige komitéens uttalelse samt utlysningsteksten, opplysninger i søknadene og referanser, utformer instituttleder en endelig innstilling med rangering av søkerne. Innstillingen sendes Tilsettingsrådet ved Det humanistiske fakultet, som foretar tilsetting.

Kriterier for vurdering av søkerne

Ved bedømmelsen av søkerne skal det vurderes om deres prosjekter faller innenfor de fagområder som angis i utlysningsteksten. I den videre bedømmelsen skal det legges vekt på følgende kriterier:

1. Utdanningsgrunnlag

For å være kvalifisert til stipend må søkerne som hovedregel ha norsk mastergrad i henhold til Forskrift om krav til mastergrad § 3 (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-01-1392>), eller tilsvarende utenlandsk grad. Det innebærer at søkeren må ha en utdanning av et omfang på 300 studiepoeng, hvorav masterstudiet utgjør 120 studiepoeng og omfatter et selvstendig arbeid på mellom 30 og 60 studiepoeng. Fakultetet kan unntaksvis etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Kortere mastergrader kan gi grunnlag for opptak etter slik særskilt vurdering, dersom graden inngår i en høyere utdanning som totalt tilsvarer minst fire års universitetsutdanning i Norge, og hvor minst ett år må være på masternivå.

Ved bedømmelsen av utdanningsgrunnlaget skal det legges særlig vekt på karakteren på masteroppgaven og samlet karakter for mastereksamen. At mastergradseksamen er gjennomført på normert tid, korrigert for eventuelle permisjoner, skal tillegges vekt. Vurderingen skal også ta hensyn til eventuell tilleggsutdanning som er relevant for prosjektet.

2. Prosjekt kvalitet

Prosjektets vitenskapelige kvalitet er et sentralt og avgjørende kriterium i søknadsvurderingen. Prosjektbeskrivelsen skal vurderes med henblikk på klarhet i problemstillinger, kjennskap til det kildemateriale som er relevant for prosjektet, metodisk bevissthet, teoretisk orientering og fortrolighet med tidligere forskning. Det skal legges vekt

på hvorvidt prosjektet er originalt og vil yte et selvstendig bidrag til eksisterende kunnskap. Det skal også tas hensyn til planer for formidling og annen anvendelse av forskningsresultatene.

Det skal legges stor vekt på gjennomførbarhet og om det er utarbeidet en rimelig tidsplan for gjennomføringen av prosjektet. Det skal også vurderes i hvilken grad søkeren besitter de faglige forkunnskaper prosjektet krever.

3. Øvrige vitenskapelige kvalifikasjoner

Komiteén skal ta hensyn til vitenskapelige kvalifikasjoner utover mastereksamen i form av faglige publikasjoner og arbeidserfaring som er relevant for prosjektet. Det skal i denne sammenheng også tas hensyn til tidsforløp fra avlagt mastereksamen, korrigert for dokumenterte permisjoner.

4. Miljøstøtte

Komiteén må vurdere i hvilken grad fakultetet og instituttet kan tilrettelegge for kandidatens opplæringsdel, inkludert relevante emner, forskerskoler, osv. Instituttets veiledningskapasitet samt de ulike former for miljøstøtte institusjonen for øvrig kan tilby i forhold til prosjektet, skal vurderes. Dette omfatter beslektet forskningsaktivitet ved instituttet og forskergrupper, muligheter for deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse ved andre institutter, samt infrastruktur ved institusjonen. Ved behov kan spesialsakkyndige oppnevnes for å bistå med slike vurderinger (se ovenfor).

5. Etiske aspekter

Komiteén skal vurdere om prosjektet er i samsvar med gjeldende forskningsetiske retningslinjer (<http://www.etikkom.no/>).

Rutine for vurdering av kvalifikasjon hos søkere til stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet

Fremgangsmåte for sortering av søkerliste før vurdering av komité

Arbeidsoppgave	Beskrivelse av arbeidsoppgave	Ansvarlig
Utlysning	Det er viktig å være så tydelig i utlysningen som mulig når det gjelder krav til kvalifikasjon. Minimumskravet er gitt i fakultetets ph.d.-program, og i ph.d.-forskriften som programmet er forpliktet mot. Fakultetet har imidlertid anledning til å skjerpe kravene eller stille tilleggskrav i enkeltutlysninger.	<p>Ansvar for at utlysningen har en hensiktsmessig utforming ligger både på institutt og fakultet. På instituttet må også fagmiljøet være involvert.</p> <p>Det er søkerens ansvar å legge frem nødvendig dokumentasjon.</p>
Søknadsfristen går ut		
Sortering av søkerliste	<p>Lage en liste (Excel) over alle søkerne med plass til vurderinger av ulike kriterier og konklusjon. Konklusjonen kan være ikke kvalifisert, kvalifisert eller usikker. Fargekoding med rødt, grønt eller oransje kan være en fin måte å skape oversikt på.</p> <p>Alle kvalifiserte søkere vurderes av komiteen.</p> <p>Dette skal være en dynamisk liste som utvikles etter hvert som man kommer til klarhet om hvilke søkere har de kvalifikasjonene som kreves.</p> <p>Listen kan deles med komiteleder underveis, for at komiteen skal kunne begynne på arbeidet så tidlig som mulig.</p> <p>Listen skal være tilgjengelig for komiteen, og endelig liste skal arkiveres.</p>	Saksbehandler på instituttet har ansvar for å sette opp denne listen, på grunnlag av en mal utarbeidet ved fakultetet, oppdatere den underveis, og koordinere nødvendig dialog med fakultetet (internasjonal koordinator) og komiteen (komiteleder).
Sortering - nivå 1	<p>Er MA-oppgaven på minst 30 ECTS?</p> <ul style="list-style-type: none"> Ja: Søknaden går videre til neste vurdering 	Saksbehandler på instituttet

	<ul style="list-style-type: none"> • Nei: Søknaden skal ikke vurderes av komiteen • Usikker: Kontakt fakultetet ved internasjonal koordinator 	
Sortering - nivå 2	<p>Har masteroppgaven karakteren A eller B (eventuelt oppfyller masteroppgaven karakterkravet fra utlysningen)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja: Søknaden går videre til neste vurdering. • Nei: Avklare med instituttet hvorvidt søkeren skal siles ut. • Usikker: Kontakt fakultetet ved internasjonal koordinator. 	Saksbehandler på instituttet
Sortering - nivå 3	<p>Er utdanningen BA + MA totalt på 5 år (3+2, 4+1, 3+1+1, etc.)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja: Søknaden skal vurderes av komiteen • Nei: Søknaden går videre til sortering nivå 4 • Usikker: Kontakt fakultetet ved internasjonal koordinator <p>Merk at en del utenlandske bachelorgrader kan inneholde deler som ikke tilsvarer nivået på en norsk bachelorgrad. Eksempelvis kan en fireårig utenlandsk bachelorgrad i noen tilfeller tilsvare en treårig norsk bachelorgrad. Tilsvarende kan også gjelde for utenlandske mastergrader.</p>	Saksbehandler på Instituttet, i samråd med studieadministrativ kompetanse lokalt og på fakultetet (internasjonal koordinator)
Sortering - nivå 4	<p>Fakultetet ved internasjonal koordinator vurderer søkere der det er usikkert om de oppfyller ett av disse kravene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omfang på mastergraden (5-årig master) • omfang på masteroppgaven (minimum 30 ECTS) • karakter på masteroppgaven (går frem av utlysningen) <p>Hvis alle kravene er oppfylt skal søknaden vurderes av komiteen.</p> <p>Hvis det fremdeles er usikkert om kravene er oppfylt går søknaden videre til sortering på nivå 5.</p> <p>Internasjonal koordinator gis tilgang til søknadene i JobbNorge.</p>	Internasjonal koordinator ved fakultetet.
Sortering - nivå 5	<p>Komiteleder går gjennom søknadene og bestemmer om det er grunnlag for å foreta en særskilt vurdering av graden.</p>	Komiteleder.

	<ul style="list-style-type: none"> • Søknaden vil uansett ikke nå opp, det skal ikke foretas særskilt vurdering og søknaden skal ikke vurderes av komiteen. • Søknaden er ellers tilfredsstillende, og det skal foretas en særskilt vurdering av om graden kan gi grunnlag for opptak. 	
Særskilt vurdering	<p>Instituttet foretar en vurdering av om graden er faglig likeverdig med en norsk mastergrad. Det skal vurderes om den utenlandske graden har et læringsutbytte som er faglig jevn godt med læringsutbyttet i en norsk mastergrad. Vurderingen skal ikke ta hensyn til den aktuelle søkerens karakterer, masteroppgave, e.l., men til graden generelt.</p> <p>Dersom graden blir funnet likeverdig skal søknaden vurderes av komiteen.</p> <p>Det skal skrives en kort rapport der hver av disse søknadene gjøres rede for.</p> <p>Rapporten skal være tilgjengelig for komiteen, og arkiveres sammen med den sorterte søkerlisten det refereres til over.</p>	Instituttet
Komiteens vurdering	<p>Komiteen skal ha tilgang til hele søkerlisten og de vurderingene som er gjort for søkere som ikke er funnet kvalifiserte.</p> <p>Komiteen skal vurdere og rangere kvalifiserte søkere i tråd med gjeldende retningslinjer.</p>	Komiteen

Arkivsaksnr.:
2022/3078

Dokumentdato:
27.04.2022

Styre:
Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:
16/22

Møtedato:
10.05.2022

Studiekvalitetsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet

---

Dokumenter i saken

- Bestilling fra Studieavdelingen
- Bestilling fra fakultetet
- Studiekvalitetsmeldinger fra institutt og sentre
- Studiekvalitetsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet
-

Bakgrunn

I henhold til Universitetet i Bergen sitt kvalitetssystem for utdanning – systembeskrivelse, skal fakultetene årlig levere en studiekvalitetsmelding med planer for oppfølging av studiekvalitet.

Prosessen starter med egenvurderinger på emne- og programnivå som leder opp til studiekvalitetsmeldinger på institutt og sentre. Disse studiekvalitetsmeldingene danner grunnlag for fakultetets dialogmøter med enhetene og er utgangspunkt for fakultetets studiekvalitetsmelding. Fakultetenes studiekvalitetsmeldinger danner grunnlag for dialogmøter med Universitetet i Bergen sitt sentralnivå og for universitetets samlede studiekvalitetsmelding som behandles i universitetsstyret.

Alle institutt og sentre ved Det humanistiske fakultet leverte studiekvalitetsmeldinger for 2021 og det ble gjennomført dialogmøter i uke 13 og 14. Dialogmøtene ble i år gjennomført som et fellesmøte med hver enhet for utdanning, forskerutdanning og forskning, og hvor de ulike feltene hadde hver sin agenda.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar studiekvalitetsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet til etterretning.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Til fakultetene

Referanse

2021/20353-TOVST

Dato

13.01.2022

Egenvurderinger og studiekvalitetsmeldinger for 2021- bestilling

Vi viser til kapittel 3 i UiBs kvalitetssystem for utdanning- systembeskrivelse, som omtaler den årlige prosessen fram til en samlet studiekvalitetsmelding for utdanningene ved UiB.

Prosessen starter med egenvurderinger på emne- og programnivå, og som leder opp til studiekvalitetsmeldinger på institutt, fakultets- og sentralt nivå. Instituttens studiekvalitetsmeldinger og referater fra dialogmøtene med instituttene, danner utgangspunktet for fakultetets studiekvalitetsmelding med planer for oppfølging av studiekvalitet. Vi viser til kapittel 3 for nærmere informasjon.

Dette brevet er den årlige bestilling til studiekvalitetsmelding til fakultetene.

Det går fram av kapittel 3.1 at fakultetenes studiekvalitetsmeldinger inneholde omtale av:

- Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding
- Hovedkonklusjoner fra fakultetenes dialogmøter
- Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer
- Budsjettprioriteringer (endringer)
- Studieportefølje og dimensjonering
- Satsingsområder
- Status knyttet til målsettinger om studiekvalitet satt i UiBs handlingsplaner, inklusive
- Handlingsplan for kvalitet i utdanning
- Utviklingsavtale med KD
- Planer for oppretting og nedlegging av studieprogram, jf. kap 3.2 i systembeskrivelsen

Lenker til aktuelle rapporter som kan brukes i denne delen av studiekvalitetsmeldingen, står omtalt i systembeskrivelsen kap. 3.1. Fakultetene står fritt til å bruke andre kilder som vurderes som relevante.

Utdanningsfeltet har også i størstedelen av 2021, vært svært preget av koronasituasjonen. Det er derfor relevant at pandemien sin virkning på utdanningsfeltet blir omtalt i fakultetenes studiekvalitetsmeldinger der dette er naturlig. Hovedfokuset i meldingen skal likevel ligge på det mer generiske kvalitetsarbeidet ved fakultetene.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

I tillegg til temaene ovenfor, ber vi om at fakultetene i sine studiekvalitetsmeldinger kort omtaler vurderinger og/eller planer knyttet til temaene nedenfor. Vi ber om at samtlige fakulteter svarer på spørsmål 1, 2, 4 og 5, og at fakultetene som er involvert i den integrerte lektorutdanningen svarer på spørsmål 3.

Temaene nedenfor vil stå sentralt i dialogmøtene mellom universitetsledelsen og fakultetene, som finner sted i mai - juni.

1. Forskningsbasert utdanning

På hvilken måte, og i hvilket omfang eksponeres studenter for forskning i deres fagområder og involveres i forskningsarbeidet som foregår i fagmiljøene? Har fakultetet planer om å styrke slik involvering? Har fakultet arbeid og planer for involvering av studenter i forskningsbasert innovasjon?

2. Digital grunnkompetanse og bredde

Hvilke planer har fakultetet for at studenter kan benytte seg av tilbud om opplæring i digital forståelse, kunnskap og kompetanse på en måte som gagnar utdanningsløpet sitt? Ser fakultetet dette som nyttig og verdifullt i sine utdanningstilbud og for arbeidslivsrelevans? Tilrettelegger fakultetet generelt for at studenter har valgfrie emner i studieprogrammene sine slik at de kan ta emner fra andre fagområder, gjerne fra andre fakultet?

3. Lektorutdanningen

Spørsmålet besvares av fakultetene som er involvert i lektorutdanningen (5LU)

På hvilke måter planlegger fakultetet å arbeide for at omorganisering av lektorutdanningen ved UiB skal lykkes? Hvilke utfordringer og muligheter diskuteres ved fakultetet?

Det er utarbeidet eget notat om datagrunnlaget til spørsmål 4 og 5. Dette følger vedlagt.

4. Oppfylld av bachelorplasser

Ved UiB har det de senere årene vært søkelys på at alle studieplassene skal fylles. Ved opptakene ble det derfor stilt krav om økt overbooking, og studenttallet har økt med ca. 30 prosent siden 2015, mens antall studieplasser i basisfinansieringen bare har økt med ca. 20 prosent. Dette har hatt den effekt at tallet på ferdige bachelorkandidater har økt fra ca. 1100 i 2015 til ca. 1500 i 2020.

Denne praksisen gjennom perioden 2014 - 2020 har medført at antall studenter i dag er høyere enn det UiB har basisfinansiering for. Høsten 2021 hadde UiB nesten 21 000 studenter, og om lag 40 prosent av studiepoengproduksjonen ble gjennomført uten basisfinansiering. Økningen i studenttallet utover antall studieplasser, har i hovedsak blitt finansiert av resultatfinansiering, og i begrenset grad som følge av nye tildelinger av studieplasser.

Det er viktig at UiB klarer å fylle alle studieplassene og en viss overbooking må til for å lande på riktig studenttall. Spørsmålet er om praksisen gjennom 2014- 2020 har vært for streng med tanke på hvor mye overbooking som har blitt pålagt fakultetene. Vi ber om innspill på hvilke vurderinger fakultetet gjør seg når det gjelder antall studenter vs antall studieplasser. Klarer fakultetet å fylle opp alle studieplassene?

Utdanner fakultetet flere studenter enn man har studieplasser til? Går denne praksisen i så fall på bekostning av studiekvalitet, læringsmiljø og andre områder som tid til forskning og prosjektsøknader? Planlegger eller ønsker fakultetet å endre praksis når det gjelder overbooking?

5. Hvordan kan andelen masterstudenter i toårige masterprogram økes?

Vedlagte tabeller viser at forholdstallet mellom bachelor- og masterstudenter har holdt seg noenlunde stabilt i perioden 2015-2020, men at økningen i masterstudenter i liten grad har gitt uttelling i form av økte kandidattall. I 2020 ble det produsert 38 prosent flere bachelorkandidater enn i 2015, mens veksten for de toårige masterprogrammene i samme periode kun var på 7 prosent.

Til tross for høye søkertall er det på en del studieprogram vanskelig å fylle plassene. Blant eksterne søkere er det mange som ikke er kvalifisert, eller lar være å ta imot tilbudet. Manglende spesialisering er hovedårsaken til at eksterne søkere ikke regnes som kvalifisert. Mangelen kan være liten (en søker som har riktig fagbakgrunn, men mangler et enkelt emne) eller stor (søkeren har feil fagbakgrunn). Samtidig ser vi at kun en tredjedel av UiBs egne bachelorkandidater våren 2021 søkte seg videre til et toårig masterprogram ved UiB høsten 2021.

Vi ber om at fakultetene vurderer hvilke tiltak som er aktuelle for å øke antall kvalifiserte søkere til masterstudiene, og andelen av søkere som faktisk møter til studiestart. Kan noen av kvalifikasjonskravene erstattes med obligatoriske emner i starten av programmet? Hvilke praksiser og planer har fakultetet når det gjelder masteravhandlinger på 60 stp og 30 stp?

6. Er det andre utdanningsrelaterte saker som opptar fakultetet som de ønsker å diskutere med ledelsen?

Ved spørsmål knyttet til tallgrunnlaget kan Svein Jarle Nymark kontaktes. Ved andre spørsmål, kontakt Tove Steinsland.

Frist for innsending av studiekvalitetsmelding: 18. mai.

Vennlig hilsen

Pinar Heggernes
prorektor

Christen Soleim
avdelingsdirektør

Tabellvedlegg med kommentarer- bestilling til studiekvalitetsmeldingen for 2021

UiB har gjennom de siste ti årene opplevd en økning i antallet studenter, og siden høsten 2015 har studenttallet økt med ca. 30 prosent.

Tabell 1 Utvikling studenttall, UiB, totalt antall studenter 2015-2021 (tall for høstsemester). Kilde: DBH.

Fakultet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
HF	3375	3626	3471	3644	3709	4049	4530
JUS	2307	2358	2425	2501	2508	2492	2562
MN	3077	3192	3281	3239	3302	3609	4088
MED	1943	2017	2055	2063	2193	2087	2218
PS	1982	1831	2013	2271	2202	2345	2432
SV	3310	3509	3578	3700	3923	4146	4275
KMD			627	625	624	689	711
Totalt	16014	16555	17470	18050	18465	19421	20818

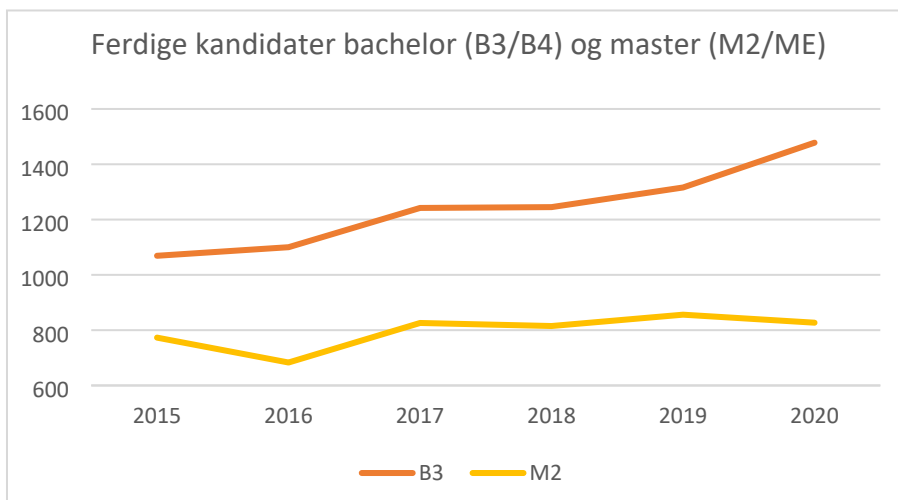
I perioden fra 2015, har forholdstallet mellom B3 og M2 vært noenlunde konstant, ca. 70-30.

Tabell 2 Forholdet mellom andel bachelorstudenter (B3+B4) og masterstudenter (M2+ME), 2015-2021 (høstsemester). Kilde: DBH.

Studienivå	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bachelor	73 %	74 %	73 %	72 %	71 %	71 %	68 %
Master	27 %	26 %	27 %	28 %	29 %	29 %	32 %

De siste årene har også antallet kandidater som fullfører ved UiB økt, men den største veksten har kommet på bachelornivået hvor det i 2020 ble produsert 38 prosent flere kandidater enn i 2015. Tilsvarende vekst for de toårige masterprogrammene har vært 7 prosent.

Figur 1 Utvikling i ferdige bachelor- og masterkandidater, 2015-2020. Kilde: DBH

Om vi ser på de siste fem årene (2017-2021), møtte det i 2021 28 prosent flere masterstudenter enn i 2017.

Tabell 3 Antall møtte studenter på toårige masterstudier 2017-2015. Kilde: FS

Fakultet	2017	2018	2019	2020	2021	Endring 2017-2021
Det humanistiske fakultet	163	185	212	209	254	56 %
Det juridiske fakultet	30	30	30	44	46	53 %
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	331	335	333	389	407	23 %
Det medisinske fakultet	114	89	110	93	139	22 %
Det psykologiske fakultet	158	153	167	203	188	19 %
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	209	246	299	297	269	29 %
Fakultet for kunst, musikk og design	63	45	63	65	66	5 %
Totalt	1068	1083	1214	1300	1369	28 %

Foreløpig ser vi ikke en tilsvarende økning i antallet kandidater. Om vi tar utgangspunkt i at en masterstudent bruker to år på å fullføre utdanningen, har økningen i studenttallet fra 2017 til 2019 ikke medført en tilsvarende økning i kandidater to år etter.

Tabell 4 Utvikling i møtte studenter og ferdige kandidater på toårige masterstudier. Kilde: DBH/FS

Fakultet	Møtt			Kandidater			Endring møtte studenter (2017-2019)	Endring ferdige kandidater (2019-2021) ¹
	2017	2018	2019	2019	2020	2021		
HF	163	185	212	125	121	132	30 %	6 %
JUS	30	30	30	25	33	30	0 %	20 %
MN	331	335	333	279	246	223	1 %	-20 %
MED	114	89	110	77	110	80	-4 %	4 %
PS	158	153	167	133	103	128	6 %	-4 %
SV	209	246	299	193	183	231	43 %	20 %
KMD	63	45	63	63	57	66	0 %	5 %
Totalt	1068	1083	1214	895	853	890	14 %	-1 %

Om vi ser overordnet på rekrutteringen av nye masterstudenter er det i hovedsak to kilder: Interne (oppnådd bachelorgrad ved UiB) og eksterne søkere (oppnådd bachelorgrad ved et annet lærested). Utfordringene knyttet til eksterne søkere er todelt: Manglende kvalifikasjoner (spesialisering) og lav møttprosent.

¹ Endelige tall for oppnådde grader høsten 2021 er ikke klar før 15. februar (rapporteringstidspunkt DBH)

På de fem fakultetene som inngår i det felles UiB-opptaket til master er manglende spesialisering hovedårsaken til at en søker ikke regnes som kvalifisert. Denne mangelen kan være liten (en søker som har riktig fagbakgrunn, men mangler et enkelt emne) eller stor (søkeren har feil fagbakgrunn).

Tabell 5 Antall ikke-kvalifiserte søknader (søknadsalternativ), MA-UiB, 2021 høst og antall/andel som manglet spesialisering. En søker kan ha et eller flere søknadsalternativ. Kilde: FS

Fakultet	Ikke-kvalifiserte søknader (søknadsalternativ)	Mangler spesialisering	
Det humanistiske fakultet	331	224	68 %
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	651	407	63 %
Det medisinske fakultet	197	130	66 %
Det psykologiske fakultet	665	550	83 %
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	649	518	80 %
Totalsum	2493	1829	73 %

Samtidig ser vi at kvalifiserte eksterne søkere i liten grad takker ja til et tilbud. Høsten 2021 tok 61 prosent av UiB-søkerne imot tilbudet, mens andelen er langt lavere for søkere med bakgrunn fra de andre BOTT-universitetene. Til sammenligning møter 79 prosent av søkerne med bakgrunn fra HVL.

Tabell 6 Søknads- og opptakstall for søkere med bakgrunn fra utvalgte institusjoner (BOTT+HVL), MA-UiB 2021 høst. Kilde: FS

	Søkere (personer)	Søknadsalternativ ²	Kvalifisert	Tilbud	Jasvar	Møtt	Møttprosent (tilbud)
NTNU	225	362	223	127	40	29	23 %
UiB	1243	1910	1535	946	663	578	61 %
UiO	140	223	134	76	14	12	16 %
UiT	141	219	126	65	22	15	23 %
HVL	517	792	542	240	117	92	79 %

Mye av årsaken til den lave møttandelen ligger i fraværet av et samordnet nasjonalt masteropptak, noe som gjør at en søker har flere aktive søknader ved forskjellige lærested, og de fleste velger sannsynligvis å fortsette studiene på det lærestedet hvor de allerede er etablert.

Om vi ser på interne førsteprioritetssøkere, ble det i perioden 1. mars – 31. august 2021 oppnådd 1294 nye bachelorkandidater ved UiB. Av disse søkte 759 (59 prosent) seg videre på en toårig mastergrad høsten 2021, men kun 30 prosent (367 kandidater) møtte på et masterprogram ved semesterstart. Et lite antall interne søkere (ca. 30) møtte i tillegg på lavere prioritet, men tilfallet i hovedsak de programmene som allerede var populære (f.eks. informatikk).

² En søker (person) kan ha søkt på flere studieprogram (søknadsalternativ), noe som forklarer hvorfor antallet er ulikt.

Tabell 7 Søknads- og opptakstall (MA-UiB) for kandidater som fullførte bachelorstudiet våren 2021. Kilde: FS.

Fakultet	Studieplasser (M2)	Oppnådd BA	Søkt master	Kvalifisert	Tilbud	Jasvar	Møtt	Møtt (% av kandidater)
HF	200	200	93	83	76	59	59	30 %
MN	378	267	211	184	164	138	126	47 %
MED	120	44	28	25	24	13	11	25 %
PS	172	162	116	98	71	42	37	23 %
SV	265	527	289	253	227	135	118	22 %
KMD	83	94	22	20	20	17	16	17 %
Totalt	1218	1294	759	663	582	404	367	28 %

Blant de tre største disiplinbaserte fakultetene (HF, SV og MN) hadde MN den høyeste andelen bachelorkandidater som gikk direkte videre til master (45 prosent), mens den for SV var så lav som 22 prosent. For noen program er dette naturlig: UiB har ikke et mastertilbud som de er interessert i, eller arbeidsmarkedet for bachelorkandidater er svært bra (f.eks. interaksjonsdesign). Men selv på rene disiplinbaserte utdanninger som sosialantropologi og sosiologi var det kun 20-25 prosent av kandidatene som gikk videre til master.

Målt mot antallet studieplasser hvert fakultet har til disposisjon på masternivå, er SV likevel det fakultetet som i størst grad klarte å fylle studieplassene med kandidater fra UiB (som gikk ut våren 2021). For HF og MN er dette ned mot 30 prosent.

Tabell 8 Antall og andel studieplasser på toårige masterstudier som ble fylt av søkere med bachelorgrad fra UiB oppnådd våren 2021. Kilde: FS.

Fakultet	Studieplasser (M2)	Møtte kandidater fra UiB (2021)	Møtte kandidater fra UiB (% av studieplasser)
HF	200	59	30 %
MN	378	126	33 %
MED	120	11	9 %
PS	172	37	22 %
SV	265	118	45 %
KMD	83	16	19 %
Totalt	1218	367	30 %

25.01.2022

Svein Jarle Nymark

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for fremmedspråk
Senter for vitenskapsteori

Referanse

2022/3078-INGHA

Dato

15.02.2022

Bestilling - Egenvurderinger og studiekvalitetsmeldinger for 2021

Vedlagt oversendes den årlige bestillingen til studiekvalitetsmelding til fakultetene. Vi ber institutt og sentre følge opp denne bestillingen med sine egenvurderinger og meldinger til fakultetet. Kulepunktene Utviklingsavtale med KD og Budsjettprioriteringer kan kommenteres på av enhetene, men disse vil fakultetet besvare i sin melding.

Frist for innsending av meldinger 23. mars 2021.

Vi planlegger behandling av fakultetets melding i fakultetsstyret 10. mai og har frist for innsending av melding 18. mai.

Fakultetet planlegger dialogmøter med enhetene og de vil bli gjennomført som i fjor, med et fellesmøte for utdanning, forskning og forskerutdanning. Møtene er berammet til 1., 7. og 8. april og innkalling er sendt i outlook. Fra fakultetet vil dekan, prodekan, visedekan, fakultetsdirektør og studiesjef møte og fra enhetene ber vi om at institutt/- senterledelsen møter.

Vennlig hilsen

Ranveig Lote
seksjonssjef

Inger Marie Hatløy
seniorrådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Studiekvalitetsmelding Institutt for filosofi og førstesemesterstudium 2021.

Det følgjande er Institutt for filosofi og førstesemesterstudier si studiekvalitetsmelding for 2021. Studieporteføljen til FOF består av årsstudium, BA og MA filosofi, BA retorikk, samt exphil og exfac. Me følgjer her tradisjonen for desse meldingane og konsentrerer oss om fagstudia.

Studieportefølje og dimensjonering

Som vist til i fjorårets studiekvalitetsmelding har studiepoengproduksjonen ved FoF hatt ei stor auke, med noko nær ei dobling dei siste fem åra. Det er tendensar til at denne auken held fram, men også teikn på at han held på å flate ut. Studiepoengproduksjon pr. program viser svak oppgang for BAHF-FILO, på det jamne for BAHF-RET og MAHF-FILO. Studiepoengproduksjon per student viser oppgang for BAHF-FILO og BAHF-RET i 2021 (sjå statistikk mot slutten av dette dokumentet).

Auken dei siste åra kjem delvis av høg overbooking, særleg på årsstudiet i filosofi, og delvis av at fleire studentar utanfor instituttet sine program tek våre emne, noko som viser at filosofi er attraktivt som støttefag i andre utdanningar, både som frie studiepoeng og som obligatoriske emne i andre program (blant anna BA Kognitiv Vitenskap).

I si bestilling til fakultetet har UiB sentralt spurt om praksisen med overbooking går ut over studiekvalitet, læringsmiljø og andre område som tid til forskning og prosjektsøknader. Det er ikkje høve her til å ta opp alle desse sidene, men ein kan peike på at instituttet har gjort innsparingar i undervisingstilbodet på fagstudia å redusere ressursbruken, mellom anna for å verne om tida til forskning. Til dømes har me måtte kutte i rettleiing av semesteroppgåver på valfrie emne fordi dette er for arbeidskrevjande gitt talet på studentar i kombinasjon med ressursane me rår over. Slik sett er det ei viss spenning mellom overbooking og studiekvalitet.

Medan studiepoengproduksjonen samla sett er høg, så har kandidatproduksjonen tradisjonelt vore låg, i alle fall på BA-nivå. Fråfallet varierer ein del frå kull til kull, men det ligg på rundt 70% på BA dei siste åra. Samtidig viser statistikken at av dei som gjennomfører, så gjennomfører dei fleste på normert tid (nær 80% på BA), noko som tyder på at problemet ikkje er at ein bruker lang tid på å fullføre, men at ein fell frå undervegs, særleg i 3. semester. Det er likevel teikn på betring: Kandidatproduksjonen viser sterk oppgang på BAHF-FILO i 2020 og 2021, og nedgang for BAHF-retorikk. Me kjem tilbake til gjennomførde tiltak for å redusere fråfallet lenger ned i dokumentet.

På MA filosofi har gjennomstrøyminga tradisjonelt vore langt betre og er no på bortimot 75%, sjølv om fleire av studentane nyttar lengre tid enn normert. Her er det snarare rekrutteringa som har vore utfordringa. Talet på søkjarar til masterstudiet har svinga noko dei siste 5 åra, frå 32 i 2019 til 93 i 2021. Dette blir også spegla i svingingar i talet på tilbod, frå 9 i 2019 til 33 i 2021. Av disse tilboda har talet på studentar som registrerer seg variert mellom 5 i 2019 og 16 i 2021.

UiB sentralt spør i si bestilling om «hvordan andelen masterstudenter i toårige masterprogram [kan] økes og om eventuelle tiltak som er aktuelle for å øke antall kvalifiserte søkere til masterstudiene». Det blir også spurt om opptakskrava til master kan gjerast meir fleksible. Dette er noko me kan sjå nærare på, men situasjonen er at ein stor del av dei internasjonale søkjarane ikkje er kvalifisert, sjølv om FoF allereie har svært fleksible opptakskrav ved at me vurderer søknadar frå studentar utan bachelorgrad i filosofi dersom de oppfyller visse krav. Me har også gjort ein innsats for å betre utvalet av søkjarar, spesielt internasjonalt, mellom anna ved å investere i reklamemateriell produsert av profesjonell grafisk designer og engasjere oss i målretta annonsering av programmet. Med vedvarande rekrutteringsinnsats med vekt på å tiltrekke internasjonale studentar, trur me at studenttallet vil stabilisere seg i den høgare enden av spekteret i løpet av de neste årene og at me held fram med å fyller alle studieplassane, som er redusert frå 15 til 11 sidan 2019.

Instituttet har framleis ikkje umiddelbare planar om oppretting av nye emne eller program. Som kjend har me i fleire år gått inn for eit PPE-program, men dette har strandt på andre frontar, sjølv om det også har vore vilje til å ta opp att arbeidet. Tidlegare har instituttrådet ved FoF vedtatt å leggje ned BA retorikk, og denne saka ligg no på fakultetet. Den spente ressursituasjonen gjer det nok meir aktuelt å redusere talet på emne enn å opprette nye, og dette vil bli tatt opp til vurdering i året som kjem.

Evaluerings- og vurderingsarbeid

Evaluering og vurdering har vore i samsvar med prinsippa i *Systembeskrivelsen*, og viser at gjennomføring av emne og program i all hovudsak har fungert godt, om enn med forventa utfordringar på grunn av pandemien. BA retorikk vart programevaluert i 2020, og rapporten vart godkjend etter revisjon. Filosofiprogramma vart evaluert i 2021, og er no til handsaming i Studiekvalitetskomiteen.

I 2021 hadde me særleg merksemd på student- og emneevalueringar. Enkeltemne var tidlegare gjenstand for studentevaluering med ujamne mellomrom, men frå 2021 vil emna ha studentevaluering i kvart semester dei blir undervist i. Grunnen til dette er at me har behov for meir systematisk kunnskap om kva studentane synest om emna våre. Studentevalueringane går via emneansvarlege til undervisningsutvalet, og emneansvarlege blir bedne om å inkludere refleksjon over studentevalueringane i sine emneevalueringar og foreslå endringar i emna sine som svar på denne tilbakemeldinga. Undervisningsutvalet merker seg også eventuelle vesentlege problemstillingar som dukkar opp i studentevalueringane og kan foreslå endringar i emna som følge av dette.

Ei utfordring for det pågåande evalueringsarbeidet er kort tid mellom emneevaluering og fristen for å sende inn endringsforslag til godkjenning. Difor har det vore tilfelle der endringar etterspurt av emneansvarlege ikkje vart levert til fakultetet i tide for gjennomføring neste gang emnet vart tilbode. For å unngå at dette skjer i framtida, planlegger me å sørge for at emneevalueringsskjema blir sendt ut og samla inn mot slutten av undervisninga kvart semester, slik at det blir tilstrekkeleg tid til å handsame ønske om endringar.

Generelt reflekterer studentevalueringane av enkeltemna at studentane er godt nøgde med studiet. Dette må ein likevel tolke på bakgrunn av ein relativt låg svarprosent. Me tar studenttilbakemeldingar på alvor, og me arbeider med å auke svarprosenten på emneevalueringa. Her skal me delta i eit pilotprosjekt (EvaluationKIT) som involverer programvareløysingar laga for å lette evalueringa og å heve svarprosenten.

Studiebarometeret hadde dessverre for låg svarprosent på alle programma våre, og dette indikerer at me må gjere ein sterkare innsats neste år for å få studentane til å svare. For BA filosofi kan ein lese av svar for 2020 og 2021 samla, men med merknad om at desse må tolkast med varsemnd på grunn av få svar. Den overordna «tilfredsheten» er på 4.1, som må seiast å vere svært bra. På undervisning og inspirasjon får BA filosofi også godt over 4.0., som instituttet og lærarstaben bør vere særst godt nøgd med. Som fleire andre humanistiske fag gjer me det dårleg på tilknytning til arbeidslivet. Her bør det vere mykje å hente med relativt enkle grep.

Tiltak for å redusere fråfall

Målsetjinga vår i åra som kjem er å redusere fråfallet og auke bruken av studentaktive læringsformer innanfor ressursrammene våre. Mange av BA-studentane våre verkar ikkje å ha planar om å ta ein full grad frå byrjinga av, så ein kan ikkje gjere rekning med at me nokon gong vil få 70-80% gjennomføring. Samtidig er det klart at 20-30% gjennomføring er for lågt. Instituttet har allereie gjort ei endring i bacheloroppgåveemnet, med meir aktiv oppfølging, noko som ser ut til å ha gitt resultat. Samtidig er det slik at det meste av fråfallet skjer tidlegare i bachelorløpet, særleg rundt tredje semester.

Her er nokre av tiltaka for å redusere fråfall og betre studiekvaliteten som instituttet allereie har gjennomført:

- Tydeleggjere emneansvar: Undervisningsformer i høgare utdanning er i sterk utvikling, og pandemien har intensivert desse endringane. Det er difor nødvendig at ein i større grad inkorporerer ansvar for kvalitetsutvikling i emneansvaret. Eit emne bør ikkje berre vere noko som enkeltlærarar går inn og ut av frå semester til semester—nokon må ha eit overordna og langsiktig ansvar for utviklinga.
- Systematiske studentevalueringar: For å gjere noko med fråfallet, og meir generelt for å betre studiekvaliteten, treng me eit betre grunnlag for pedagogiske og organisatoriske avgjerder. Kort sagt treng me å vite meir om korleis studentane opplever emna våre. Som nemnd ovanfor har arbeidet med studentevaluering difor blitt systematisert, med meir regelmessig gjennomføring og oppfølging. Dette inkluderer også faste møte mellom fagutval og instituttleiing.
- Oppbygging av studieprogramma: Med tanke på at mange av studentane fell frå rundt tredje semester må me vurdere om oppbygginga bør endrast. Me har allereie gjort ei endring i årsstudiet, der det krevjande førstesemesteremnet FIL121 vart tatt ut av årsstudiet og erstatta med FIL128. Forhåpentlegvis gjer det resultat, og liknande grep kan vurderast på BA.

- Undervisningsassistentar: Ressurssituasjonen og påfølgjande innsparingstiltak kan redusere bruken av studentaktive læringsformer, men bruk av undervisningsassistentar kan verke i motsett retning. Bruk av masterstudentar som gruppeleiarar kan gi gode resultat, til dømes i kombinasjon med grupperettleiing.
- Digitalisering: Koronasituasjonen har gitt ei digital kompetanseheving som gir oss fleire pedagogiske verktøy. Utviklingsarbeidet på exphil (DIKU-prosjektet «Argumentasjon som ferdighet» og dei SA-finansierte «Godt Forberedt»-prosjekta) med digitale arbeidspakker har allereie hatt positiv innverknad på fagstudia, og me vonar dette vil bli endå tydelegare i åra som kjem.

Tiltak som me tidlegare har planlagt å gjennomføre, men som endå ikkje har fått gjort, eller endå ikkje fått til, inkluderer mellom anna:

- Betre faglig-sosialt miljø: BA-programmet i filosofi har hatt noko skuffande resultat i Studiebarometeret på akkurat dette området. Me treng difor å arbeide med å få fleire fagleg-sosiale møteplassar med studentane, både for å skape betre miljø mellom studentane og for å integrere dei betre i instituttets faglege liv.
- Kultur for pedagogisk utprøving og samarbeid: Her må me prøve å skape rammer som oppmodar til utprøving av nye undervisnings- og vurderingsformer. Den semestervise timerekneskapen må ikkje hindre slikt langsiktig utviklingsarbeid. Dette handlar også om å skape arenaer for diskusjon og samarbeid om undervisningsformer.

Forskingsbasert undervising

I bestillinga frå UiB blir det spurt om «på hvilken måte, og i hvilket omfang eksponeres studenter for forskning i deres fagområder og involveres i forskningsarbeidet som foregår i fagmiljøene». Studenter på både bachelor- og masterstudiene møter aktuell forskning og fagutvikling på ulike tidspunkt i studia. Begge programma inkluderer ein «avhandlingskomponent», som utgjer eit rettleia forskingsprosjekt der studentane blir venta å vise kunnskap om oppdatert forskning på temaet for prosjektet.

Me legg også stor vekt på forskingsleia undervising både på BA og MA. Mange av våre kurs gis av leiande fagpersonar som har internasjonale publikasjonar om tema knytt til undervisinga deira. Å ta vare på denne ordninga er ein del av vår motivasjon for å tilby et bredt utval av valemne. Litteraturlistene blir også hyppig revidert for å inkludere den siste utviklinga på forskingsfeltet som blir dekket. Masterstudentar er vidare inkludert i mange av aktivitetane til dei ulike forskingsgruppene ved instituttet.

På Studiebarometeret gir bachelorstudentane dessverre relativt lav skår på parameteren «Egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid». Dette tyder på at me må kommunisere betre til bachelorstudentane korleis og når dei faktisk møter og forsking i feltet. Dette er noko me ønskjer å ta opp i løpet av 2022.

Steinar Bøyum

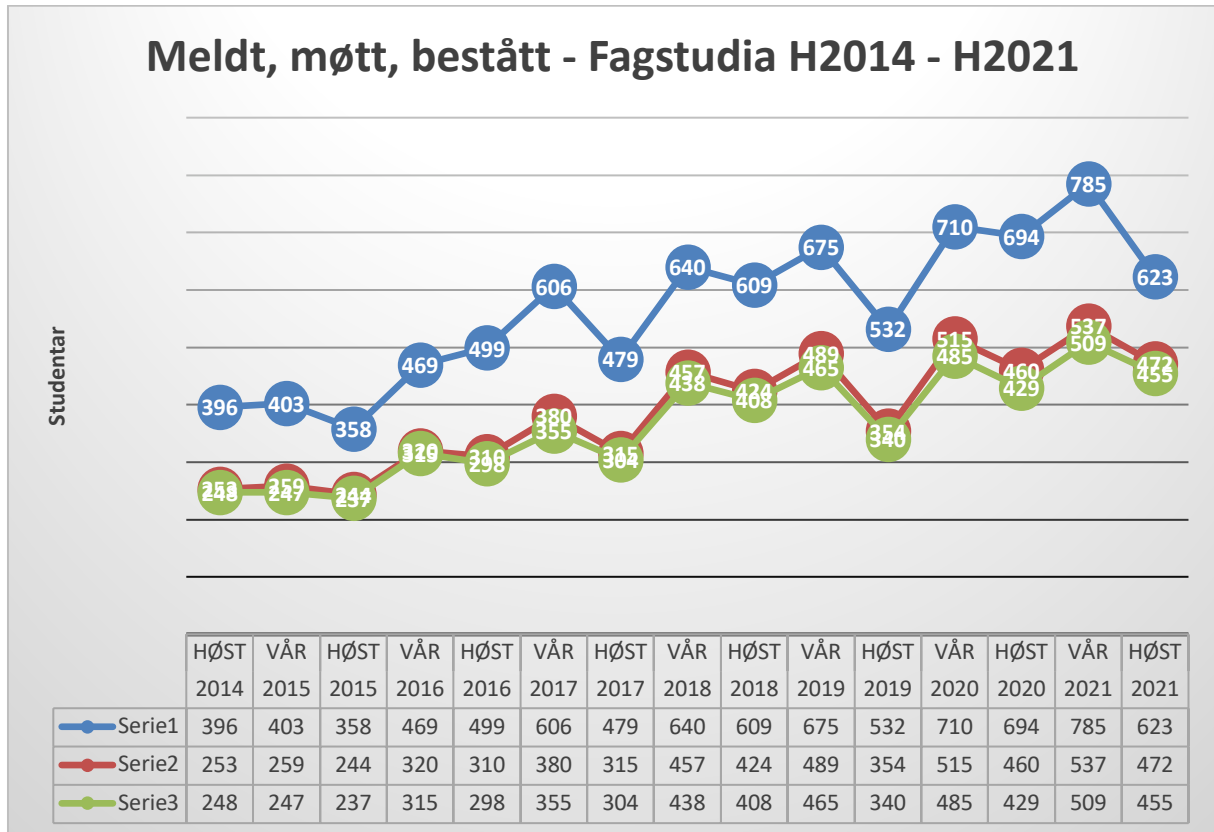
Instituttleiar

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Tabell 1: Meldt, møtt, bestått på fagstudia 2014-2021

FS-data: Serie 1 er meldt til vurdering, serie 2 møtt til eksamen, serie 3 bestått eksamen

Tabell 2: Studiepoengproduksjon fordelt på programmet der studenten var aktiv (DBH – runda til næraste heile)

	2018 SP-produksjon (60 stp. enh.)	2019 SP-produksjon (60 stp. enh.)	2020 SP-produksjon (60 stp. enh.)	2021 SP-produksjon (60 stp. enh.)
BAHF- FILO	50	55	112 (tellefeil utanfor vår kontroll. Parentesen i Tabell 3 gir eit meir edrueleg inntrykk)	61
BAHF- RET	18	15	14	18
MAHF- FILO	17	18	17	19

Tabell 3: Studiepoeng per student (DBH – runda til næraste heile)

	2018 Studiepoeng per student (hele året)	2019 Studiepoeng per student (hele året)	2020 Studiepoeng per student (hele året)	2021 Studiepoeng per student (hele året)
BAHF- FILO	36	36	68 (Meir reelt tal frå Tableau: 35)	42
BAHF- RET	36	33	39	52
MAHF- FILO	35	34	36	34

Tabell 4: Kandidatproduksjon 2017-2021 (Tableu)

Kandidatproduksjon 2017 - 2021 (Tableu)				
	2018	2019	2020	2021
Filosofi (BA)	7	9	25	15
Filosofi (MA)	6	9	10	4
Retorikk	7	7	3	4

Tabell 5: Normert tid vs forsinkelse (Tableu)

BAHF-FILO	
Normert	17,7%
Pluss 1 sem	18,4%
Pluss 2 sem	19,7%
Pluss 3 eller mer	22,4%
BAHF-RET	
Normert	25,8%
Pluss 1 sem	28,8%
Pluss 2 sem	34,8%
Pluss 3 eller mer	34,8%
MAHF-FILO	
Normert	21,2%
Pluss 1 sem	39,4%
Pluss 2 sem	45,5%
Pluss 3 eller mer	75,8%

Studiekvalitetsmelding AHKR 2021

Pandemisituasjonen

Også 2021 har vært preget av mer eller mindre nedstengt campus, og periodevis veksling mellom fysisk og digital undervisning på kort varsel har vært belastende for både studenter og undervisere. Den langvarige pandemisituasjonen har i større og større grad påvirket studentenes sosiale situasjon og psykiske helse, og håndteringen av dette har vært krevende.

AHKR har i 2021 gjort en betydelig innsats for å tilby instituttets studenter så mye fysisk undervisning som det til enhver tid har vært mulig å tilby. Størrelsen på mange av emnene gjorde det imidlertid vanskelig å finne passende rom mens avstandskravet fortsatt gjaldt, og dette førte til at en del emner måtte forbli helt eller delvis digitale lenger enn and re. Siden studentene utover i pandemiperioden i økende grad flyttet fra byen og fjernet seg fra studentlivets rutiner, var det lavere oppmøte enn ønskelig på mange av de fysiske forelesningene, særlig i de tilfellene der det fantes et digitalt alternativ i form av videonotat. Dette er forståelig, men det må jobbes målrettet for å få studentene tilbake til gode studievaner. For AHKR er det derfor en prioritet å gjenskape de gode sosiale og faglige rammene for en normal studietilværelse.

Studiepoengproduksjon ved AHKR 2021

Samtidig som studentene rapporterer om svekket studiemotivasjon, har studiepoengproduksjonen ved AHKR samlet sett gått opp i pandemiens andre år. Det er kulturvitenskap og historie som står for økningen i 2021, mens de andre fagene har opprettholdt nivået fra 2020. Det er sannsynlig at den koronaskapte vurderingsformen skriftlig eksamen hjemmefra, der studentene får noen timer på seg til å skrive en besvarelse hjemme, kan ha påvirket andelen som møtte til eksamen. Samtidig er tilfellene av uakseptabel kildebruk og mulig plagiat blitt flere, noe som viser at denne vurderingssituasjonen ikke har vært ideell.

Tabell 1: Studiepoengproduksjon 2021, inkludert tverrfaglige emner, EVU og fagdidaktiske emner (lektorprogrammet og PPU). Tall fra FS.

	2020		2021	
	Stp	60-enheter	Stp	60-enheter
Tverrfaglige emner + EVU	1084	18	990	17
Arkeologi:	5655	94	5585	93
Historie:	23608	393	25278	421
Kulturv.	4720	79	5700	95
Religion	9233	154	9215	153
Totalt AHKR	44290	738	46768	779

Emne- og programevalueringer gjennomført i 2021

Student-emneevalueringer er gjennomført i henhold til fagenes evalueringsplan, og gjengitt i egenreviseringsrapportene fra de emneansvarlige.

Bachelorprogrammet i kulturvitenskap og masterprogrammet i historie har begge gjennomført studiekvalitetssystemets 5-årige programevaluering/reakkrediteringsprosess. Eksterne fagfeller på hhv kulturvitenskap og historie har vært aktivt deltakende i disse evalueringsprosessene, og skrevet rapporter i tilknytning til dette. Også på arkeologi og religionsvitenskap er det aktive eksterne fagfeller, men arbeidet er på noen program forsinket på grunn av reiserestriksjoner.

I 2022 er det bachelorprogrammet i religionsvitenskap og bachelorprogrammet i historie som skal

gjennom 5-årig programevaluering. Fagene vil ellers følge sine evalueringsplaner. Kontrakten med ekstern fagfelle for kulturvitenskap vil fornyes våren 2022.

Både vår og høst 2021 er det gjennomført rutinemessig fellesevaluering av alle emner som er tilbudt. Svarprosenten i denne evalueringen gikk betydelig opp høsten 2021 da deltakerne fikk melde seg på en loddrekning av gavekort.

Fagligsosiale studiekvalitetstiltak

I 2021 har AHKR ansett det som særskilt viktig med faglig-sosiale tiltak for å skape bedre kontakt mellom studentene og mellom institutt og studenter i en periode med mangel på fysiske møteplasser. Både instituttet og fagutvalgene har imidlertid slitt med lavt oppmøte på fagligsosiale arrangementer. For pandemimidler tildelt for høsten 2021, ansatte AHKR en gruppe triveselsambassadører som i løpet av noen måneder arrangerte en rekke møteplasser for alle instituttets studenter, der oppmøtet var akseptabelt. Det ble også arrangert en ekskursjon til Utøya på emnet Undervisning i kontroversielle tema (HRDID600). Avsetting av midler til studentekskursjoner er tradisjonelt et viktig studiekvalitetstiltak ved AHKR. Studentekskursjoner har erfaringsmessig en svært samlende effekt, og det er dermed ønskelig å kunne arrangere så mange som mulig akkurat nå. Nye økonomirutiner har imidlertid gjort utbetalingsprosessen så tungvint at det er aktuelt å revurdere dette, noe vi betrakter som svært uheldig.

Studieportefølje (opprettinger og nedlegginger)

Det er i 2021 opprettet to praktisk rettede emner i arkeologi, for å øke praksiskomponenten på programmet, og for å styrke studentenes kontakt med pågående forskningsprosjekt både i feltet og på laboratoriet. Emnene (ARK205 og ARK216) vil tilbys første gang høsten 2022.

Det heldigitale masterprogrammet i Religiøse minoriteter hadde sitt første opptak høsten 2021, og AHKR besluttet å gjennomføre oppstart til tross for få kvalifiserte søkere. Programmet har nå to aktive studenter, en i USA og en i Bergen, som begge har studert flere emner høsten 2021. De valgfrie emnene på programmet har også hatt studenter fra andre AHKR-program, blant annet fra lektorprogrammet, der fleksibiliteten i slike heldigitale emner er en stor fordel. Det arbeides nå målrettet ved UiB Videre for å markedsføre programmet for en større søkerbase før opptaket høsten 2022. Det er utarbeidet en egen evaluering av programmets status per høsten 2021, på forespørsel fra fakultetet.

Emnet KUVI103 Migrasjon og mangfold går siste gang våren 2022.

Digital kompetanse

Pandemiperiodens behov for rask omlegging til digitale undervisningsflater har ført til en betydelig utvikling av digitale undervisningsopplegg ved AHKR. Opprettelsen av det heldigitale masterprogrammet Religious Minorities har også bidratt til å øke den digitale kompetansen blant de ansatte, og har synliggjort mulighetene som ligger i digitale opplegg.

Etter to år med mye digital undervisning er det nå høyt prioritert for AHKR å få studentene bort fra skjermene og tilbake i undervisningsrommene. Men digitale innslag i undervisningen er likevel mer nærliggende å tenke seg og enklere å få til nå enn før pandemien, og i riktig balanse vil dette kunne skape en større fleksibilitet i undervisningen og øke studentenes digitale kompetanse. På sikt er det derfor et mål å legge til rette for bruk av digitale komponenter som supplement og berikelse i undervisningen. Innen den tid må det imidlertid komme på plass tydeligere retningslinjer for grenbruk og rettigheter, og studentenes holdninger må tas grundig i betraktning.

Lektorutdanningen

Høsten 2021 begynte det andre kullet lektorstudenter på masternivå. Utfordringene studentene

møter når de studerer på masternivå samtidig som de er i praksis, er mange. Særlig tydelig blir dette når de tar emner sammen med ordinære masterstudenter som ikke opplever samme problematikk. Det har vist seg nødvendig å kunne tilpasse studiesituasjonen for lektorstudentene som gruppe, uten å foreta samme tilpasninger for ordinære masterstudenter. Som konsekvens er det opprettet et parallelt emne til HIS301 – HIS301L med samme omfang og innhold, men med utsatt vurderingstidspunkt. Dette vil kunne bli aktuelt for flere emner.

Vi har også forventninger til at redesign av lektorutdanningen vil føre til en mindre belastende praksisavvikling, og ser frem til å delta aktivt i redesignprosessen, både faglig og administrativt. AHKR er pilotinstitutt for UiB FRAM, der målet er å skape mer sammenhengende tid til forskning. En reorganisering av undervisningen, slik at den i større grad konsentreres for den enkelte underviser, er per i dag ansett som et svært aktuelt tiltak. Dette vil imidlertid måtte sees i tett sammenheng med redesignprosessen av 5LU. Dette er en ytterligere årsak til at AHKR må involveres grundig i prosessen.

Standardisering

I 2021 er AHKR's prosjekt med standardisering av omfang på besvarelser ferdigstilt. Dette innebærer at det nå er angitt ordantall i alle emnebeskrivelser, både for besvarelser knyttet til vurdering, og for obligatoriske skriftlige leveringer. Innføringen av dette har ført til at arbeidsbelastning og ressursbruk knyttet til vurdering er blitt mer forutsigbar, men har også vist et klart behov for tydelig forklaring av hvordan en slik angivelse av ordantall skal tolkes og håndteres, både blant studenter og sensorer. Dette har vi fulgt opp ved å utforme standardtekster som inngår i alle sensorveiledninger og all eksamensinformasjon til studentene.

Forskningsbasert undervisning

Alt undervisningsaktivitet ved AHKR bygger på prinsippet om forskningsbasert undervisning. Alle undervisere underviser innenfor deres kompetanseområde, og alle fag ved instituttet har rigget emneporteføljen sin slik at det åpner for at temaene som tilbys på fordypningsnivå kan skifte fra semester til semester og slik omhandle aktuell og pågående forskning. Stipendiatenes undervisning legges ofte til disse emnene, slik at de kan undervise om tema knyttet til deres forskningsprosjekt. Utfordringen med dette opplegget er at det er krevende å synliggjøre temaene som undervises, og vanskelig å nå ut til studenter utenfor bachelorprogrammene med informasjon om hvilke tema som tilbys. Særlig uheldig er det at vi ikke får informert potensielle innreisende studenter når det tilbys tema på engelsk.

Masteroppgaver ved AHKR ansees som et selvstendig forskningsarbeid. Med postmaster-emnene AHKR391 og AHKR392 kan ferdige masterstudenter også arbeide videre med masterprosjektet sitt mot publisering og/eller videre utdanningsløp.

Masterprogram – rekruttering og gjennomføring

AHKR har fire 2-årige masterprogram. Disse har alle kvalifikasjonskrav bestående av en spesialisering i faget eller tilsvarende med C i snitt. Alle har masteroppgave på 60 studiepoeng.

Høsten 2021 var det 53 plasser på AHKR's masterprogram, og det var det flere kvalifiserte førsteprioritetssøkere enn plasser på alle program. I 2 semester (v22) er det 55 aktive masterstudenter i kull h21 (på 53 plasser).

Overbooking i masteropptaket er en nødvendighet, men særlig risikabelt på masterprogrammet i arkeologi der antall plasser på programmet av rent praktiske og HMS-relaterte årsaker er endelig begrenset av feltkursets kapasitet. En betydelig overbooking på historie har vist seg nødvendig fordi

mange takker nei til plassen. Et masterstudium krever imidlertid svært mye av studentene, og for historie har det vært tatt til orde for opptakskriterier (karakterkrav) som i større grad gjenspeiler dette, slik at det blir bedre samsvar mellom tilbud og ja-svar - og dermed de med best opptaksgrunnlag som starter på studiet.

Tabell 2: Masteropptaket 2MA ved AHKR h21

MASTER	Studie- plasser	kvalifiserte 1. prisøkere	Tilbud	Oppmeldt 16.8.21	Oppmeldt 1.2.22
MA-ARK	10	24	24	17	16
MA-HIS	30	69	54	30	29
MA-KUVI	5	6	6	3	3
MA-RELV	8	14	15	7	7
	53			57	55

Tall for kandidatproduksjon og gjennomføring på normert tid er ikke representative i 2021 på grunn av pandemien.

Studiekvalitetsmelding

Institutt for fremmedspråk

mars 2022

I tråd med kravene i UiB sitt kvalitetssystem for utdanning, presenterer Institutt for fremmedspråk med dette årsrapport for 2021. Årsrapporten inneholder vurdering og plan for oppfølging av de enkelte programstyrene sine rapporter for de 17 studieprogrammene ved IF. I tillegg inneholder meldingen informasjon om planer for søknad om oppretting av nytt masterprogram ved IF, tiltak for økt gjennomføring på normert tid og instituttets arbeid med studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer. Alle programmene var fortsatt sterkt preget av koronapandemien i 2021, og instituttet ser tendenser av langvarige konsekvenser etter pandemien – som får utslag i antall studenter som møter til undervisningen, grad av aktivitet i timene fra studenter og student- og læringsmiljø.

Generell oppsummering av 2021

2021 skulle vise seg å bli nesten like krevende som korona-året 2020. I 2020 måtte alle program i all hast legge om fra fysisk til heldigital undervisning, en situasjon som gjorde at læringskurven innen digital undervisning (både for studenter og ansatte) ble svært bratt, på svært kort tid. 2021 viste seg å bli minst like krevende, og håpet om å komme tilbake til vanlig, fysisk undervisning var med oss gjennom hele året. Dersom omfattende digital omstilling er beskrivende for 2020, så vil uforutsigbarhet og stadig omstilling kunne være en god beskrivelse av 2021. Både høst- og vårsemesteret ble planlagt med mulighet for én-meters avstand, klasser måtte deles i to eller flere for å få til fysisk undervisning, mye undervisning måtte gå digitalt eller få hybrid form. Utfordringene merkes både på studenter, studieadministrasjon og vitenskapelig ansatte. Etter så lang tid med uforutsigbarhet ser vi tendenser til endringer i studentgruppene: gjentatte forsøk i 2021 på å “gjenåpne” campus har ført til at mange studenter ikke møter til undervisning, flere har vernet seg til digitale eller hybride løsninger og er dermed mindre vant til og bekvemme med studentaktiv klasseromsundervisning. Dette er en trend vi må jobbe med å snu i tiden som kommer. For IF blir det en prioritet å jobbe for å få studentene tilbake på campus og etablere gode studievaner (på campus), og dette vil vi gjøre med å satse på fysiske arrangement som fremmer tilhørighet (se avsnitt om tiltak for å øke studiekvalitet) til både institutt og fag. Her mener instituttet at fagutvalg og studentrepresentanter er nøkkelen, og vil satse aktivt på dette fremover.

Blant de vitenskapelig ansatte har mulighetene for forskningsopphold i utlandet blitt redusert, det har vært mindre deltagelse i konferanser og workshops, og dårligere muligheter for feltarbeid og datainnsamling. Med tanke på all ekstratiden som er brukt på digitalisering av ulike undervisningsoppgaver og den slitenheten som følger med dette, er det sannsynlig at publiseringsmengden totalt derfor er lavere enn i vanlige år. På den annen side kan det nevnes at noen typer digital møtevirksomhet, der fysisk tilstedeværelse er mindre viktig, trolig ført til kortere og mer effektive møter i enkelte sammenhenger.

2021 har vært et år preget av relativt store endringer i studieadministrasjonen, og studieadministrasjonen har (i påvente av utlysning og ansettelse) tidvis vært en stilling for lite. I tillegg har vi hatt utskiftninger i ledergruppen, der instituttleder Åse Johnsen sluttet som styrer i juli 2021. Johnsen hadde nesten to fulle perioder som instituttleder og har jobbet særlig mye med utdanningsfeltet. Instituttlederstillingen måtte gjennom tre utlysninger før det omsider ble ansettelse, noe som har preget instituttet i 2021. Kevin McCafferty har vært fungerende instituttleder i

mellomperioden, det vil si fra august 2021 til april 2022. Instituttet har i 2021 hatt flere forskere som har blitt frikjøpte i større eller mindre forskningsprosjekter. Dette er veldig gledelig både for instituttet, fagmiljøet og den enkelte ansatte, men det skaper også noen utfordringer på utdanningsiden. Frikjøp av undervisere påvirker i særlig grad stabilitet og kontinuitet i undervisningen, og kan gå utover det systematiske studiekvalitetsarbeidet til faget. Det er ofte knyttet utfordringer til å finne vikarer med ledig tid til å ta på seg oppdraget og det er utfordrende å få det hele i havn tidsnok til undervisningen starter. Dette kan slå uheldig ut for studentene/kull, og vi har i 2021 hatt situasjoner der hele kull blir undervist kun av midlertidig ansatte inne i korte vikariat (dette skjedde mellom annet på engelsk lingvistikk høsten 2021). Vikarene er godt kvalifiserte, men blir tidvis kastet ut i oppdraget og det kan skape litt uro i studentgruppen. Instituttet har gode rutiner for mottak av nye ansatte i fast vitenskapelig stilling, men bør i året som kommer fokusere på å lage en ressurside for ansatte som skal undervise ved instituttet. Instituttet har tidligere arrangert velkomstmøte for nye ansatte med internasjonal bakgrunn, for å forklare det norske utdanningssystemet og strukturen ved UiB og IF. Dette tiltaket har lagt brakk under korona, og bør gjeninnføres.

Oppfølging av UiBs kvalitetssystem for utdanning

Instituttet jobber jevnt og trutt med oppfølging av kvalitetssystemet til UiB. Undervisningskoordinator og studieleder minner hvert semester om egenervering av emner og treårige emneevalueringer, både i felles e-poster til alle ansatte og i UUI. Studieadministrasjonen har dette temaet jevnlig oppe på møter i studiegruppen og arrangerer arbeidsstuer for å laste opp rapporter i Studiekvalitetsbasen. Vi ser at vi får inn mye av det vi ber om, men ikke alt. Studiekvalitetsbasen er ajourført til og med våren 2021, og studieadministrasjonen planlegger arbeidsstue før påske for å ajourføre høsten 2021.

Mange ansatte opplever kvalitetssystemet som et lite motiverende rapporteringsregime og en tidstyv, mens undervisningskoordinator stadig minner om at det i første rekke bør forstås som et opplegg som sikrer transparens og dermed har en demokratiserende effekt. Både administrasjonen og ledergruppen ved instituttet jobber kontinuerlig med en realistisk promotering av kvalitetssystemet, og prøver å synliggjøre viktigheten av dette arbeidet, særlig med tanke på femårige programevalueringer - disse blir lettere å gjennomføre dersom man har tilgjengelig dokumentasjon fra fem år tilbake i tid. Vi omtaler disse korte egenerveringene av emnene som nettopp det – korte evalueringer som skal fungere som "hukommelsen" i programmet og gjøre jobben lettere for den personen som er fagkoordinator/programstyreleder det semesteret den femårige rapporten skal inn. Det later til å være forståelse blant fagkoordinatorerne for at det er nyttig å skrive både egenervering av emner/program og femårige programevalueringer, men for mange er det de treårige emneevalueringene som tipper lasset i evalueringsarbeidet, da det er vanskelig å se nødvendigheten av dem. Med tanke på all tiden som brukes på rapportskrivning, mener vi at dette en viktig kritikk av kvalitetssystemet som bør viderefremidles til fakultetet. Uansett har fagkoordinatorerne ytret ønske om en mal for slik treårig emneevaluering, og instituttet bør vurdere å lage en IF-mal for treårig emneevaluering dersom det ikke kommer en fra sentralt hold.

Alle studieprogram leverte inn årlige egenervering av program i 2021, og tre fag leverte inn femårig programevaluering. Følgende studieprogram leverte inn femårig rapport i 2021:

- Bachelor i russisk
- Master i russisk
- Bachelor i italiensk
- Master i italiensk
- Bachelor i arabisk (utsatt fra 2020)

I 2022 skal fransk og tysk levere inn femårige programevalueringer av sine bachelor- og masterprogram.

IF har fått inn rapport fra følgende eksterne fagfeller i 2021: russisk, japansk, lektorprogrammet, italiensk, engelsk og arabisk. Noen av rapportene er fortsatt under behandling i programstyrene og blir sendt over til fakultetet så snart de er ferdige. Instituttet har ikke fått inn rapport fra ekstern fagfelle i kinesisk, erfaringsbasert master i undervisning (VIDMAU-ENG) og spansk. For kinesisk sin del så måtte det oppnevnes ny ekstern fagfelle i 2021, da instituttet ansatte vår tidligere eksterne fagfelle som førsteamanuensis (50% på kinesisk). Det ble dermed et opphold i leveransen fra ekstern fagfelle, og fagmiljøet i kinesisk hadde i praksis ikke en ekstern fagfelle i 2021. Instituttet har heller ikke mottatt rapport fra ekstern fagfelle i spansk språk og latinamerikastudier. Bakgrunnen for dette er at ekstern fagfelle har gjort en rekke oppdrag for instituttet i 2020/2021 utan å bli honorert for oppdraget. Mangelen på honorar skyldes overgangen til DFØ, og i frustrasjon har altså ekstern fagfelle valgt å sette arbeid på pause inntil honorering er i orden. Instituttet deler frustrasjonen til ekstern fagfelle. Overgangen til nytt økonomisystem har vært en påkjenning for flere, og instituttet vil jobbe for å få inn rapporten ved en senere anledning.

Alle fagene ved IF har oppnevnt ekstern fagfelle, og er i gang med å oppnevne nye der avtaler nærmer seg sluttdato. Alle programstyrer har plan for treårig emneevaluering.

Forskningsbasert undervisning

All undervisning ved IF er forskningsbasert. På 100-nivå er naturligvis både pensum og tema mer satt, men emnene på både 200- og 300-nivå er utformet på et vis som gir emneansvarlig stort handlingsrom i valg av tema. Dette gjør det fleksibelt å sette pensum og innhold i kurs som passer med forskningsarbeid og forskningsinteresse. Dette ser vi fungerer veldig godt på masternivå.

Vurdering av og plan for oppfølging av programstyra sine eigenvurderingar

---

Vurdering av egenvurdering av BA i arabisk

Samlet antall programstudenter: ca. 40

Faget har god og økende studenttilstrømming. Høsten 2021 opplevde de en markant økning i antall morsmålsbrukere blant studentene, slik at de norske studentene uten forhåndskunnskaper var i tydelig mindretall, mens arabisktalende studenter uten grammatikkunnskaper og ofte med svake norskferdigheter var i flertall. Denne situasjonen har vist seg å være krevende, og det er sterkt behov for grunnleggende endringer for bedre å takle den varierte studentgruppen. Fagmiljøet foreslår selv at det opprettes egen undervisning spesielt for morsmålsbrukerne, der de får andre typer oppgaver enn nybegynnerne. Sammensetningen i studentgruppen får også konsekvenser for frafallsprosenten, ettersom morsmålsbrukerne ofte sliter med stoff og oppgaveskriving på de senere emnene.

Faget sliter videre med dårlig bemanning og stor arbeidsbelastning på de to fast ansatte. Å finne kompetente vikarer når det trengs innimellom har også vist seg krevende. Faget har (nylig) fått en fast 30%-stilling til å ta seg av nettstudiet, men trenger en full fast stilling til for å sikre

minimumsbemanning og kvalitet i studiet. Instituttet er kjent med at det over flere år er blitt uttrykt misnøye med læringsmiljøet fra studenter, og faget står således overfor mange utfordringer.

Plan for oppfølging: Arabiskfaget står foran en stor, tiltrengt endringsprosess der hele bachelorprogrammet og alle emnene som inngår skal gjennomgås og revideres. Prosessen drives frem av instituttet, i tett kontakt med både fagmiljø, studiekonsulent og studentgrupper. Det vurderes også som nødvendig å trekke inn eksterne fagpersoner i dette arbeidet. Instituttet planlegger redesign av bachelorprogrammet i arabisk.

Vurdering av egenvurdering av BA i engelsk

Samlet antall programstudenter: ca 125

Bachelorprogrammet i engelsk tilbyr kurs i både lingvistikk og litteratur/kultur, og har god og jevn studenttilstrømming. Både studenter og undervisere mener at kursene med fordel kan bli mer arbeidsrelevante, men så lenge lektorprogrammet er under revisjon, vil dette arbeide måtte vente.

Programmet har vært gjennom en lengre redesign-prosess, og implementering av forbedret opplegg tar til fra neste år. Fra tidligere meldes det om manglende deltakelse i undervisningen, både når det gjelder tilstedeværelse, forberedelse, og deltakelse i diskusjoner. Lingvistikk har stadig relativt høy strykpersent, og fagmiljøet har derfor gjennom redesign-prosessen vedtatt å innføre obligatoriske arbeidskrav på alle emner. Mengden av oppgaver som gis kommer da nødvendigvis til å bli noe redusert i forhold til tidligere da de var valgfrie. For litteratur har man opplevd eksamensformatet (skoleeksamen) som lite tilfredsstillende, og det er behov for endringer. Mange har også ønsket flere obligatoriske innleveringer, samt mer skrivetrening og mer erfaring med litteraturkritisk metode og teori. Svarprosenten på studentevalueringene har vært lav, og utfylling av skjema i selve undervisningstiden er foreslått i fagmiljøet, men dette ble ikke gjennomført pga digital undervisning.

Bemanningen ved faget har vært utfordrende, særlig da mange av underviserne hadde forskningsfri samtidig. Tilbudet på litteratursiden er kuttet ned, og veiledning redusert pga mange studenter.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved engelsk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MA i engelsk

Samlet antall programstudenter: ca 35

Programstyret er i hovedsak tilfreds med gjennomføringen av programmet, og nivået i mange av emnene har vært høyt. Det har vært gode eksamensresultater og lite frafall, og det rapporteres om stor tilfredshet blant studentene.

Likevel er svak egeninnsats fra studenter i forhold til forventningene fortsatt en utfordring. Det har av ressursmessige grunner ikke vært mulig å øke mengden obligatoriske aktiviteter, men dette er ønskelig fremover. Skoleeksamen i litteraturemner er lite ideelt og bør endres. Som på BA-programmet har

svarprosenten på studentevalueringene vært lav, og utfylling av skjema i selve undervisningstiden er foreslått i fagmiljøet, men dette ble ikke gjennomført pga digital undervisning.

Tilpasninger som skal gjennomføres er blant annet å sørge for tydeligere formulerte mål for læringsutbytte, ettersom emnebeskrivelsene er svært generelle, samstemme læringsutbyttebeskrivelsene mht aktivitet og vurdering for hvert emne. Programsensor har anbefalt midtveiseevalueringer på alle emner, og dette vurderes.

De største utfordringene på programmet er knyttet til lektorprogrammet, som er under revidering. Det er derfor lite som kan gjøres med disse utfordringene umiddelbart, men dette er situasjonen nå: Praksisperioden fører til lav deltakelse i undervisningen og gjør det krevende for studentene å rekke gjennom pensum på kort tid. Lektorstudentene mangler fordypning i fagdisiplinene, særlig litteratur. Når endringene fra redesignprosjektet er iverksatt kan det være behov for å se på masterprogrammet som helhet, for å vurdere om endringene på bachelornivå gjør at masternivå også bør revideres noe.

Bemannings situasjonen rapporteres som stram, særlig på litteratursiden, der man har måttet leie inn en rekke eksterne veiledere.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av VID-MAUENG

Samlet antall programstudenter: ca 35

VID-MAUENG er et fireårig deltidsstudium for lærere, der fullført og bestått studium gir masterkompetanse. Høsten 2021 startet 14 studenter på programmet, og det er 7 aktive fra forrige kull. Gjennomføringsgraden til normert tid er noe lav og bør økes, men henger sammen med at studentene jobber 100% i skolen. Ved å flytte all undervisning fra 3. til 5. semester, regner en med å komme tettere på studentene i det semesteret de legger planer for masteroppgaven.

Som før er det flere studenter som ønsker at disiplinene har bedre yrkesrelevans, og fagmiljøet har dette som kontinuerlig ambisjon.

Programmet har nylig fått ny ekstern fagfelle, men venter på rapport.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i fransk

Samlet antall programstudenter: ca 15

BA-programmet i fransk har lenge slitt med lav studentrekruttering, og særlig tiltaket med å tilby nettbasert årstudium har båret frukter i form av god tilstrømming.

Programmet har gjennom pandemien fortsatt den påbegynte utviklingen mht digitalisering/videoer, i dette året også innenfor litteratur- og kulturdelen. Alle deler av programmet har nå studentaktiv læring som grunnprinsipp. Omstillingen har gitt høyere kvalitet i programmet, men har også vært ressurskrevende, særlig i utviklingsfasen.

De digitale ressursene gjorde det lettere å introdusere årsstudiet på nett, men det meldes likevel at nettstudentene opplevde at det var for lite direkte undervisning og oppfølging. Å opprettholde to slike løp på 100-nivå vil bli vanskelig på lengre sikt gitt bemanningen på faget.

Rapport frå ekstern fagfelle viser at programmet holder høy kvalitet på alle områder, og forslagene til tiltak er på detaljnivå, som gjennomgang av sensorveiledninger m.m.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved fransk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MA i fransk

Samlet antall programstudenter: ca 10

Undervisningen ved MA-programmet var digital om våren og fysisk om høsten, og undervisningen er i stor grad studentaktiv.

Ett av emnene på MA-programmet i fransk er et SAK-samarbeid med NTNU. Emnet er digitalt, og det meldes om en del ekstraarbeid i form av utfordringer av teknisk og informasjonsflytmessig art, men emnet er etter hvert godt innarbeidet og holder høy kvalitet. Det vurderes å inkludere noen fysiske samlinger underveis i fremtiden.

Norcam/Norpartsamarbeidet med Kamerun startet opp igjen etter pandemien, slik at studentantallet ble uvanlig høyt, med mange dyktige studenter og aktive dialoger i timene.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i italiensk

Samlet antall programstudenter: ca 15

Programmet har klart seg greitt gjennom pandemien, og tilførsel av ekstra midler til undervisning og en Erasmus-praktikant har skapt et godt og variert undervisningstilbud. Om sommeren ble det arrangert en sommerskole med gode tilbakemeldinger fra studentene (pandemimidler). Mye godt arbeid gjøres i form av aktivisering av fagutvalg og ansvarliggjøring av studenter når det gjelder forberedelser og selvstudium.

Faget har tidligere slitt noe med studenttilstrømming, men etter etableringen av nettbaserte årskurs så man henimot en fordobling i studentantall, noe som tyder på sterk interesse for italiensk som

fremmedspråk i Norge. Ekstra undervisningskrefter måtte leies inn i forbindelse med nettkursene. Den høye studiepoengproduksjonen vil være vanskelig å opprettholde uten ressurstilførsler.

Svarprosenten på Studiebarometeret er for lav til at det slår ut.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved italiensk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MA i italiensk

Samlet antall programstudenter: ca 10

Masterprogrammet i italiensk har oppstart annethvert år og tok sist opp høsten 2021.

Det ble arrangert en rekke ekstraseminarer i løpet av høstsemesteret, noe som bidro til et aktivt studentmiljø, og studentene er godt fornøyde med programmet. Muntlige fremføringer på master-emner har vært nyttig. Det meldes imidlertid om en del tekniske problemer i forbindelse med undervisning.

Svarprosenten på Studiebarometeret er for lav til at det slår ut.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med de begrensede ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i japansk

Samlet antall programstudenter: ca 85

Programmet har høye søkertall, og tar opp 30 nye studenter hver høst, med relativt lite frafall. Pandemien har vært en utfordring i så måte, særlig med tanke på at det obligatoriske utvekslingsåret måtte avlyses. Korona-embene fra året før måtte tilbys for andre gang, mens en del studenter fikk mulighet til digital undervisning (om natten) ved vertsuniversitetene i Japan. Mangelen på japanske utvekslingsstudenter på campus har også vært leit for studentgruppen, som vanligvis har mye sosial kontakt med disse.

Etter samtale med kinesiskfaget, er det besluttet at samarbeidet om bacheloroppgaveemnet, som i noen år har vært felles med kinesisk, skal avsluttes. Det skyldes i første rekke koordineringsutfordringer og for stor studentgruppe.

Rapport fra ekstern fagfelle er i hovedsak positiv, med enkelte konstruktive innspill til forbedringer på emnenivå. Resultatet på Studiebarometeret er også godt for japansk. Fagmiljøet bidrar selv aktivt til at svarprosenten er høy nok.

Faget har fått en nyansatt, og fagutviklingsprosesser er i gang. For det første arbeides det med en søknad om opprettelse av MA-program i japansk, og et produktivt møte med Læringslabben ble gjennomført høsten 2021. Et MA-program vil også inneholde et par emner fra andre institutter, og

koordineringssamtaler med aktuelle fagmiljøer ved LLE og AHKR er gjennomført. Dersom søknaden blir godkjent, blir det MA-oppstart høsten 2023, med oppstart annethvert år etter det. For det andre jobbes det med revidering og oppdatering av BA-programmet, ved å stykke opp de store emnene til mindre emner, samt etablere egne 5-poengsemner om forskningsfelt i Japan-studier, med lese- og skrivetrening, og som leder opp mot bacheloroppgaven på slutten. Flere av de nåværende studentene har meldt at de ønsker å gå videre til master.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved japansk er i gang med en større faglig utviklingsprosess, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i kinesisk

Samlet antall programstudenter: ca 70

Programmet har klart seg gjennom pandemien, men er svært glad for å ha kunnet gå tilbake til fysisk undervisning om høsten. Nytt pensumlæreverk er blitt godt mottatt blant studentene.

Programmet er for tiden uten ekstern fagfelle, men arbeider med å få på plass en ny til 2022. Studiebarometeret viser gode evalueringer for kinesisk, men særlig arbeidsrelevans er et svakt punkt. Begynneremnet KIN100 fikk svake studentevalueringer, og det arbeides med endringer i innhold og undervisningsformer.

Bacheloroppgaveemnet har så langt vært holdt i samarbeid med japansk, men dette har vist seg å by på en rekke praktiske vanskeligheter pga ulikheter i progresjon m.m. Fagmiljøene er derfor blitt enige om å avslutte det formelle samarbeidet.

Søknaden om opprettelse av MA i kinesisk er godkjent, og det blir oppstart høsten 2022, deretter annethvert år. Faget har nå en aktiv post-doc, og ønsker sterkt en phd-kandidat for å styrke forskningsmiljøet.

Plan for oppfølging: Kinesiskfaget er i utvikling, og fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet. Instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MAHF-LÆFR

Samlet antall programstudenter: ca 160 (fordelt på engelsk, spansk, fransk og tysk)

Programmet har slitt med utfordringer mht organisering, og det har vært rapportert mye frustrasjon blant både studenter og undervisere. Man er nå i gang med å utvikle en ny modell for å bøte på dette.

Studentantallet på programmet er stadig økende, og det må brukes vikarer og deltidsansatte på en del undervisning. Programmet er sammensatt av disiplin-fag i lingvistikk og litteratur/kultur, didaktikkemner, pedagogikkemner og praksisemner. Lektorstudentene har et studieløp som er mer tids- og arbeidskrevende enn studieløp sammensatt av rene disiplin-fag, ettersom praksisemnene ikke utløser studiepoeng.

Ekstern fagfelle har anbefalt eget metodekurs, noe fagmiljøet vil vurdere. Studiebarometeret viser relativt fornøyde studenter, særlig når det gjelder vurderingsformer og læringsmiljø. Lavest skår får egen erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid, samt digitale verktøy og faglig sammenheng mellom emnene.

Bedre integrering mellom disiplin-fag og didaktikk-fag er en kontinuerlig utfordring ved lektorprogrammene, og noe som vektlegges i den nye modellen.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i russisk

Samlet antall programstudenter: ca 30

Søkertallet ved faget er stabilt, og særlig innføringskurset har høyt søkertall. Frafallet er noe høyt, og det arbeides med å redusere frafallet. Dårlig oppmøte til undervisning har vært en utfordring, særlig under pandemien. Det vurderes å innføre obligatorisk oppmøte til 70% av undervisningen. Det drives en rekke miljøbyggende aktiviteter ved faget, som mentormøter og diverse seminarer om dagsaktuelle temaer.

Programmet har gjennomgående mye undervisning på 100-nivå, og noe mindre på 200-nivå. Samlet ressursbruk på språkemnene (45 stp) er 1239 timer, på litteratur/kulturemnene (30 stp) 512 timer.

Ekstern fagfelle har levert en grundig og positiv rapport, med en rekke konstruktive innspill på emnenivå. Fagfellen kommenterer at faget makter å få mye ut av knappe ressurser. En 20%-stilling og pliktarbeid for stipendiater gjør det ressursmessig mulig å drive undervisningen slik den er lagt opp nå.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved russisk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MA i russisk

Samlet antall programstudenter: ca 5

Programmet har 4 aktive studenter på masternivå. Gjennomføringsgraden (i et perspektiv på fem år) er noe lav, men dette skyldes blant annet at flere er deltidsstudenter, og at enkelte tar permisjon.

Kursdelen på programmet består av 45 poeng med obligatoriske emner og mulighet for 15 poeng med importemner. Alle mastergradsstudentene får i tillegg tilbud om oppgaveseminar og muntligtimer. Det er også etablert to lav-ressursemer på til sammen 15 poeng ved programmet, slik at det er mulig å ta alle kursemnene ved russiskprogrammet.

Ekstern fagfelle frem til nå har vurdert programmet som kvalitetssterkt, og har kommet med nyttige innspill. Nåværende fagfelle vil ta til med vurdering av MA-programmet noe senere i oppdraget.

Det er tidligere rapportert om at studenter som begynner på MA har ulike forventninger og faglige forutsetninger, noe som til og med har ført til stryk på noen masteremner. Det diskuteres derfor å opprette et eget seminar for nye MA-studenter der de får en mer realistisk forståelse av nivåkrav og arbeidsmetoder.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved russisk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i spansk og latinamerikastudium

---

Samlet antall programstudenter: ca 35

Året ble sterkt preget av pandemien, med mye digital og hybrid undervisning og en del misnøye og forvirring i forbindelse med dette, særlig når det gjelder kalender vs oppgitt timeplan. Likevel har studentene vært fornøyde, og forholdene ved faget og i fagmiljøet beskrives som gode. Studiebarometeret viser god uttelling generelt, men særlig på yrkesrelevans og studiemiljø er skåren lav.

BA-programmet har lenge hatt noe fallende studentrekruttering, og har begynt å tilby et nettbasert årstudium som har ført til gode søkertall. Utviklingsarbeidet har vært krevende. Å opprettholde ett fysisk og ett nettbasert løp på 100-nivå vil dessuten bli vanskelig på lengre sikt av bemanningsmessige årsaker.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MA i spansk og latinamerikastudium

---

Samlet antall aktive programstudenter: ca 20

Opptak høsten 2021 var på bare fem studenter, noe som er lite, men kan skyldes pandemien. Studiemiljøet rapporteres som ikke så godt som det burde være, og årsaker og tiltak diskuteres i fagmiljøet. Det var enkelte studenter som var usikre på skriving av hjemmeoppgaver, og mer tid på å forklare dette bør trolig brukes i fremtiden. Rekruttering til masterprogrammet bør bli en prioritering fremover.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av BA i tysk

Samlet antall aktive programstudenter: ca 10

Programmet har vært gjennom en større omstrukturingsprosess med overgang til digitalisering, i form av økt modulbruk og omfattende forberedelsespakker (video, podkast, oppgaver, tekster) i Mitt UiB. Gjennomføringen av dette har vist seg å gå fint. Oppstart med parallell nettundervisning (EVU) har gitt flere studenter til faget, men er også ressurskrevende og kan derfor bli vanskelig å videreføre. Ny DAAD-lektor og språkassistent har vært av stor verdi på faget.

Kurset i Kiel har tidligere vært obligatorisk, pga pandemien er det blitt omgjort til et tilbud.

Det var ikke nok svar i Studiebarometeret til å få resultater der for tyskprogrammet.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved tysk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Vurdering av egenvurdering av MA i tysk

Samlet antall programstudenter: ca 10

Arbeidet fra 2019 med å gi tettere oppfølging til studenter som arbeider med masteroppgaver har fortsatt, og det arrangeres nå oppstartseminar og egne skriveseminar som skal videreføres. Fagreferent ved UB for tysk har også bidratt på disse seminarene.

Arbeidet med digitalisering og forberedelsesmoduler på bachelor har hatt ringvirkninger opp på MA-nivå, for å tydeliggjøre emnenes struktur og gjøre det lettere å forberede seg godt.

En viss misnøye med samsvaret mellom undervisning og praksis for lektorstudentene er notert.

Plan for oppfølging: Fagmiljøet ved tysk arbeider kontinuerlig med å følge opp utfordringene i programmet innenfor rammene de er gitt og med ressursene de har til rådighet, og instituttet følger med og støtter dem i dette arbeidet.

Planer for oppretting og nedlegging av studieprogram, jf. kap. 3.2 i systembeskrivelsen

Med opprettelsen av MAHF-KIN (se under) så gjenstår det nå to språkfag ved instituttet som ikke har eget masterprogram – japansk og arabisk (arabisk mistet sitt program til AHKR i forbindelse med HF2018). På japansk har man allerede jobbet en stund med utvikling av et masterprogram. Fagmiljøet hadde en naturlig avgang etter vårsemesteret 2021 og ny ansatt var på plass til høstsemesteret 2021. Fagmiljøet har nå en stab 3.2 ansatte og skal levere søknad om oppretting av masterprogram etter sommeren 2022. Fagmiljøet er i tett dialog med UiB Læringslab om søknaden, og har tatt kontakt med andre fagmiljø som tilbyr emner som skal inngå i masterprogrammet i japansk. Vitenskapelig ansatte på japansk har også brukt vårsemesteret på å delta i undervisning på LLE/AHKR på emner som skal inngå i masterprogrammet.

Tiltak for å øke studiekvalitet

Institutt for fremmedspråk jobber kontinuerlig med tiltak for å øke studiekvaliteten på studieprogrammene våre. Tross i utfordringer etter pandemien så har det skjedd mye i 2021 og instituttet tar med seg flere positive bidrag for å øke studiekvaliteten fra 2021.

Fagmiljøet i kinesisk fikk positivt tilslag på søknad om oppretting av masterprogram i kinesiske studier. Søknaden ble sendt inn 31. august 2021, og ble vedtatt i universitetsstyret 25. november 2021. Masterprogrammet i kinesiske studier skal ha opptak hvert andre år, og første opptak er høsten 2022. Å kunne tilby studenter studier på både bachelor og masternivå er viktig, og vi ser at interessen for masteren i kinesisk er stor, og det selv om rekrutteringsprosessen til årets opptak kom i gang relativt sent.

Fagmiljøene ved Institutt for fremmedspråk er aktive i å søke insentivmidler for studiekvalitet, og fikk i 2021 tilslag på tre søknader. Fagmiljøet i engelsk fikk midler til å utvikle en ressursbank som skal supplere undervisningen på 100-nivå i litteratur/kultur på bachelorprogrammet. Ett av målene er at ressursbanken skal koble sammen emnene i litteratur/kultur på en bedre måte enn i dag, og være et verktøy der studentene kan koble fagkunnskapen de tilegner seg i undervisningen til overførbare ferdigheter (skriving, formidling og argumentasjon). Dette prosjektet er en del av et større redesign-prosjekt som fagmiljøet i engelsk er del av. Fagmiljøet i russisk fikk midler til videreutvikling av prosjektet "Musikk, grammatikk, kultur og lyrikk" som også fikk tildelt midler i 2020. Dette prosjektet omfatter en systematisk innsamling av bearbeidelse av autentiske tonesatte tekster til bruk i undervisningen i RUS100, RUS120, RUS130 og RUS240. Formålet er å fremme lystbetont innlæring av fonetikk, morfologi, syntaks og semantikk og vil bidra til å gi russiskstudentene opplevelsen av sammenheng og kontinuitet i bachelorstudiet. Fagmiljøet i fransk fikk tildelt midler til å jobbe aktivt med å øke studentmobiliteten på i hovedsak bachelorprogrammet. Midlene går til å ansette en franskstudent som skal ha kontakt med våre partnere i utlandet, navigere innenfor administrative instanser på fransk og på norsk, utvikle en ressurside for franskstudenter som vil på utveksling, kvalitetssikre avtaleinformasjon og være studentmentor for innreisende studenter på fransk.

IF fikk også tildelt Spurveugleprisen, HF sin pris for utdanningskvalitet, i 2021. Prisen gikk til Julia King, stipendiat ved engelsk, og hennes masteremne om bokhistorie. Emnet er et samarbeid med spesialsamlingene på Universitetsbiblioteket, der masterstudentene i emnet fikk være med på digitalisering av et håndskrevet dokument fra Dickens-samlingen etter skipsreder Jacob Christensen.

Undervisningskoordinator har besøkt forelesninger og seminarer på noen av fagene (russisk, italiensk og arabisk så langt), for å danne seg et bilde av hvordan undervisning gjennomføres i klasserommene, og få i gang gode samtaler om undervisningspraksis med kolleger og studenter. Vandringen blant fagene vil fortsette litt etter litt også i kommende semestre. Arrangementet «Samtale om undervisning» med de to fremragende underviserne Ingunn Lunde og Birger Solheim ble holdt på Ad Fontes om høsten, i den hensikt å lytte, lære, og tenke sammen om undervisning og kunnskapsformidling/-tilegnelse. Instituttet arrangerer også månedlige temamøter som ofte handler om undervisningsrelaterte spørsmål. IF har en svært mangfoldig akademisk stab, med mange som ikke er godt kjent med norsk høyere utdanning og den tause kunnskapen som eksisterer der, derfor finner vi det viktig å ta opp temaer som virker opplysende og relevante for folk som kommer fra andre land og systemer. I 2021 har vi mellom annet hatt tema som fusk/plagiat (presentasjon av Inger Marie Hatløy), *kva er ex.phil.?* (presentasjon frå kollegaer ved FOF, Vibeke Tellmann og Gunnar Karlsen. Møtet ble holdt på engelsk og var særlig myntet på undervisere uten norsk utdanningsbakgrunn. Med

det formålet for øyet fikk presentasjonen tittelen *Examen Philosophicum – a peculiar Norwegian phenomenon*). I tillegg får nye ansatte ved instituttet presentere seg og sin forskning på disse temamøtene.

I 2021 har IF arrangement flere tverrfaglige fellestiltak som skal øke trivsel og tilhørighet for våre studenter, noe som kan bidra positivt til økt gjennomstrømming. På grunn av den utfordrende bemanningssituasjon i administrasjonen i 2021 så har ikke instituttet fått gjennomført alle arrangementene vi pleier. I februar 2021 arrangerte IF i samarbeid med HAU/HSU *Arbeidslivsdag for språkstudenter*. Dette ble gjennomført digitalt på grunn av koronasituasjonen og hadde veldig godt oppmøte. Det var 120 studenter som møtte på arrangementet, noe som kan tyde på at enkelte arrangementer også fungerer veldig godt i et digitalt format og da blir "lettere" for mange å delta på. I likhet med andre HF-fag scorer språkfag lavt på arbeidslivsrelevans i Studiebarometeret. Denne typen arrangement synliggjør hva studentene kan bruke utdanningen til og hvilke jobber som kan være aktuelle. I februar 2021 ble det også arrangert et tverrfaglig skriveseminar for BA-oppgaver ved instituttet. Dette ble også flyttet til digital plattform og hadde opp mot 90 deltakere. Skriveseminalet er et samarbeid mellom IF og UB der stipendiat ved IF har et seminar med tema *Grunnleggende prinsipper for å skrive en bacheloroppgave* og UB har et seminar med tema *Kildesøk, sitatteknikk, referering*. Våren 2021 fikk studieadministrasjonen også gjennomført digital skrivestue for studenter på alle nivå (*Shut up & Write*). Dette ble ikke gjennomført høsten 2021, og instituttet klarte heller ikke å få gjennomført skriveseminar for masterstudenter som vi vanligvis har holdt i august/september. Skriveseminalet for masterstudenter holdes av stipendiater, og IF sine nåværende stipendiater hadde i 2021 fylt opp sitt pliktarbeid. Det er en klar ambisjon om å ta tilbake begge disse arrangementene i 2022.

Oppsummering av særlige prioriteringer i 2022

- Redesign/revisjon av bachelorprogrammet i arabisk
- Utvikle mal for treårig emneevaluering, dersom det ikke kommer en fra sentralt hold
- Styrke de studieadministrative rutineene for studiekvalitetsarbeid
- Fortsette å fokusere på og minne om emne- og programevalueringer
- Arbeide fram en god ressursbank for undervisere som skal undervise for første gang ved instituttet
- Jobbe aktivt for å få opp andelen fagutvalg/jobbe tett med studentrepresentanter

Tall fra Tableau: Gjennomstrømming og studiepoengproduksjon

Studiepoengproduksjon ved IF i 2021

Tabell 1: Studiepoengproduksjon på IF fra 2019, 2020, 2021. Tall er hentet fra DBH, og viser 60-studiepoengsenheter.

Fag	2019	2020	2021	ENDRING 19-21 (%)
Arabisk	23.17	28.08	23.75	2.5
Engelsk	110.75	132.5	131.33	19
Fransk	26.91	22.25	44	64
Italiensk	12.92	16.83	33.75	161
Japansk	43.17	47.33	43.5	1
Kinesisk	32.67	49.5	47.33	45
Russisk	17.92	29.92	22.75	27
Spansk	60.58	66.51	92	52
Tysk	26.25	31.75	53.33	103
Lektor	66.42	81.33	87	31
Andre	9.05	4.88	8.21	-9
SUM	429.81	510.88	586.95	37

Full oversikt over fordeling på studieprogram kan hentes her: <http://link.uib.no/4rimm>

Det er gledelig å se at studiepoengproduksjonspilen på instituttet peker oppover, spesielt med tanke på studiestuasjonen som har vært de siste årene. Studentene rapporterer i evalueringer om manglende studiemotivasjon og undervisere rapporterer om manglende deltagelse/aktivitet fra studentene. Likevel går studiepoengproduksjonen til IF godt opp i koronaens andre år, og vi ser en positiv trend fra de siste tre årene. Flere av fagene kommenterer i sine evalueringer at emnene er "fulle" og overbooking av enkelte av studieprogrammene kan føles utfordrende. I situasjoner der det ikke er mulig eller ønskelig å øke opptaksrammene, så må vi se etter andre måter å øke studiepoengproduksjonen på. Dette må komme av at vi får studenter til å gjennomføre flere studiepoeng per semester. I 2021 (vår) var andelen beståtte studiepoeng per student fordelt slik på våre ulike studieprogram:

Tabell 2: Beståtte studiepoeng per student vår 2021 (hentet fra Tableau – studenter - fullføring og frafall)

Studieprogram	Beståtte stp. per student	Studieprogram	Beståtte stp. per student
BA-PROGRAM		MA-PROGRAM	
BAHF-ARAB	17.80	MAHF-LÆFR	28.24
BAHF-ENG	19.41	MAHF-ENG	24.38
BAHF-FRAN	18.57	MAHF-FRAN	17.73
BAHF-TYS	17.27	MAHF-TYS	28.89
BAHF-RUSS	19.53	MAHF-RUSS	20.00
BAHF-ITAL	23.33	MAHF-ITAL	14.00
BAHF-SPLA	23.19	MAHF-SPLA	27.00
BAHF-JAP	20.81		
BAHF-KIN	25.59		

Det er relativt store sprik mellom studiepoengproduksjon per student og våre ulike program, og tendensen er at masterstudentene produserer "mer" enn bachelorstudentene. Japansk har store emner (noen på 20 og 30 studiepoeng). Dette kan være med å dra ned tallet på beståtte studiepoeng per student, når hver student som ikke består et emne på 20 stp. drar ned snittet. Engelsk har høy strykprosent på emner i lingvistikk, og instituttet håper å se en bedring i studiepoengproduksjonen på engelsk etter implementering av endringer i redesignprosjektet til BAHF-ENG. Det kan være nyttig å se på eksisterende regelverk og rutiner for å se om det på HF/IF er «for lett» å utsette å ta eksamen. Vi ser at mange studenter velger å utsette en eller flere eksamener når de kommer i tidsnød rett før eksamen og muligheten for midtsemestereksamen er lett tilgjengelig. Studieadministrasjonen ser også at mange studenter søker seg inn på et bachelorprogram hos oss, uten intensjon om å ta en hel bachelorgrad. Mange vil kombinere sin utdanning med språk, og kommer til oss for å ta noen emner. Mer målrettet rekruttering inn på årsstudier og bruk av enkeltemneopptak på vårt 100-nivå kunne vært et forsøk på å "bedre" statistikken (både gjennomstrømming, frafall og studiepoengproduksjon) på bachelorprogrammene. ÅRHF-ENG hadde til sammenligning 15.22 beståtte studiepoeng per student våren 2021. Når det gjelder studiepoengproduksjon per student så har IF (som HF) mye å gå på, og studiepoengproduksjon per student per semester er noe som bør satses aktivt på fra både institutt og fakultet.

Det er viktig å dra frem særlig fire fag når det kommer til den gledelige økningen i studiepoengproduksjon, og det er italiensk, tysk, fransk og spansk. Dette skyldes oppretting av et fjernstudietilbud knyttet til 100-nivå på de ulike bachelorprogrammene. Dette arbeidet fortjener ekstra oppmerksomhet og har vært en måte for studieprogram som sliter med rekruttering til å tiltrekke seg flere studenter. Det må trekkes frem at dette har vært enormt arbeidskrevende for våre undervisere, som både har jobbet frem nye, digitale kurstilbud og tatt hånd om en mye større studentmasse enn tidligere. Her taler poengproduksjonen for seg selv, IF treffer med dette tilbudet og studenter fra fjernt og nært ønsker å ta fremmedspråk på nett. I denne statistikken vil vi også inkludere instituttet sitt KFK-tilbud, som er med å øke studiepoengproduksjonen på fagene.

Tabell 3: Studiepoengproduksjon (60-studiepoengsenheter) for fjernstudietilbud/EVU/KFK, tall hentet fra DBH (studiepoengproduksjon fordelt programmet der studenten var aktiv)

Emne	Type tilbud	2021		Emne	Type tilbud	2021
ARA621	EVU (betaling)	4.5		TYS625	Fjernstudie (100-nivå)	1.17
ARA622	EVU (betaling)	1.5		TYS626	Fjernstudie (100-nivå)	1
ENG621	EVU (KFK)	4		TYS627	Fjernstudie (100-nivå)	0.83
FRANSK621	EVU (KFK)	2.75		TYS635	Fjernstudie (100-nivå)	3.5
FRAN620	Fjernstudie (100-nivå)	4.83		TYS636	Fjernstudie (100-nivå)	2
FRAN621	Fjernstudie (100-nivå)	2.67		SPANSK621	EVU (KFK)	7
FRAN622	Fjernstudie (100-nivå)	1.5		SPANSK622	EVU (KFK)	3.5
FRAN623	Fjernstudie (100-nivå)	1		SPLA627	Fjernstudie (100-nivå)	1.83
FRAN624	Fjernstudie (100-nivå)	1.92		SPLA628	Fjernstudie (100-nivå)	1.5
SEK600	Fjernstudie (100-nivå)	3.83		SPLA629	Fjernstudie (100-nivå)	2.83
TYSK621	EVU (KFK)	8.25		SPLA637	Fjernstudie (100-nivå)	3.67
TYSK622	EVU (KFK)	6.25		SPLA638	Fjernstudie (100-nivå)	5
ITAL620	Fjernstudie (100-nivå)	14.33		SPLA639	Fjernstudie (100-nivå)	4.67
						TOTALT 95.83

Emneporteføljen til IF under paraplyen EVU begynner å bli ganske så stor, og særlig franskfaget har merket i sin egevaluering at det blir utfordrende å tilby to løp på 100-nivå, med mindre bemanningssituasjonen på faget endrer seg.

Bachelorprogram

Vi har hentet ut tall fra [Tableau](#) studiedata som viser gjennomstrømming (aktive studenter og andel kvalifikasjoner for aktuelle kull) på våre bachelorprogram. Dette er klippet ut fra Tableau og limt inn under.

Gjennomstrømming

Startår	Studieprogram	Grand T..	Semesternummer								
			1	2	3	4	5	6	7	8	
2018 HØST	BAHF-ARAB Bachelorprogram i arabisk	Aktive	23	23	21	12	9	6	7	5	2
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	3	0	0	0	0	0	2	3	3
		Andel_kvalifikasjoner	13.04%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	8.70%	13.04%	13.04%
	BAHF-ENG Bachelorprogram i engelsk	Aktive	89	87	75	47	40	26	25	12	11
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	14	0	0	0	3	4	10	14	14
		Andel_kvalifikasjoner	15.73%	0.00%	0.00%	0.00%	3.37%	4.49%	11.24%	15.73%	15.73%
	BAHF-FRAN Bachelorprogram i fransk	Aktive	7	7	6						
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	1	0	1	1	1	1	1	1	1
		Andel_kvalifikasjoner	14.29%	0.00%	14.29%						
	BAHF-ITAL Bachelorprogram i italiensk	Aktive	8	7	3	1	1	1	1	1	
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	1	0	0	0	1	1	1	1	1
		Andel_kvalifikasjoner	12.50%	0.00%	0.00%	0.00%	12.50%	12.50%	12.50%	12.50%	
	BAHF-JAP Bachelorprogram i japansk	Aktive	29	29	28	25	25	19	16	5	5
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	8	0	0	0	0	0	7	8	8
		Andel_kvalifikasjoner	27.59%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	24.14%	27.59%	27.59%
	BAHF-KIN Bachelorprogram i kinesisk	Aktive	25	25	21	19	16	12	8	5	4
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	4	0	0	0	0	0	3	4	4
		Andel_kvalifikasjoner	16.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	12.00%	16.00%	16.00%
BAHF-RUSS Bachelorprogram i russisk	Aktive	9	8	6	5	5	6	6	3	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	0	0	0	0	2	2	2	
	Andel_kvalifikasjoner	22.22%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	22.22%	22.22%	22.22%	
BAHF-SPLA Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastu..	Aktive	23	22	19	9	10	4	3			
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	7	0	1	1	4	4	7	7	7	
	Andel_kvalifikasjoner	30.43%	0.00%	4.35%	4.35%	17.39%	17.39%	30.43%			
BAHF-TYS Bachelorprogram i tysk	Aktive	7	7	7	6	5	4	3			
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	0	0	0	0	2	2	2	
	Andel_kvalifikasjoner	28.57%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	28.57%			

Andelen kvalifikasjoner på program varierer fra 13.04% (på arabisk) til 30.43% på spansk språk og latinamerikastudier. På noen fag (arabisk, engelsk, spansk) så ser frafallet ut til å være størst mellom andre og tredje semester. Japansk holder en stabil studentmasse, men kullet som startet 2018 HØST var kullet som var på utveksling da koronapandemien startet, og studieløpet ble utvidet for å prøve å få til utveksling. Her er andelen kvalifikasjoner drastisk lavere enn i 2017 (59,38% i 2017 mot 27,59% i 2018). Den samme trenden kan ses på mange studieprogram, men ikke alle, noe som gjør det vanskelig å hente ut noe konkret fra tallene.

Gjennomstrømming

Startår	Studieprogram	Grand T.	Semesternummer										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2017 HØST	BAHF-ARAB Bachelorprogram i arabisk	Aktive	16	16	14	9	9	8	6	3	4	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	3	0	0	0	0	0	2	2	3	3	3	
	Andel_kvalifikasjoner	18.75%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	12.50%	12.50%	18.75%	18.75%		
BAHF-ENG Bachelorprogram i engelsk	Aktive	73	72	56	35	32	23	23	7	7	4	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	15	0	0	0	0	0	7	10	12	15	15	
	Andel_kvalifikasjoner	20.55%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	9.59%	13.70%	16.44%	20.55%	20.55%	
BAHF-FRAN Bachelorprogram i fransk	Aktive	11	8	7	4	1	2	1	1	1	1	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	1	1	1	1	2	2	2	2	2	
	Andel_kvalifikasjoner	18.18%	0.00%	9.09%	9.09%	9.09%	9.09%	18.18%	18.18%	18.18%	18.18%	18.18%	
BAHF-ITAL Bachelorprogram i italiensk	Aktive	11	11	9	5	4	2	2	1				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	0	0	1	1	2	2	2	2	2	
	Andel_kvalifikasjoner	18.18%	0.00%	0.00%	0.00%	9.09%	9.09%	18.18%	18.18%				
BAHF-JAP Bachelorprogram i japansk	Aktive	32	30	29	23	26	26	24	7	6	1	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	19	0	0	0	0	0	8	15	19	19	19	
	Andel_kvalifikasjoner	59.38%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	25.00%	46.88%	59.38%	59.38%	59.38%	
BAHF-KIN Bachelorprogram i kinesisk	Aktive	34	32	32	27	21	14	13	2	1	1	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	11	1	1	2	2	2	6	10	11	11	11	
	Andel_kvalifikasjoner	32.35%	2.94%	2.94%	5.88%	5.88%	5.88%	17.65%	29.41%	32.35%	32.35%	32.35%	
BAHF-RUSS Bachelorprogram i russisk	Aktive	24	24	17	7	7	4	4	3	2	2	2	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	5	0	1	1	2	2	3	4	4	5	5	
	Andel_kvalifikasjoner	20.83%	0.00%	4.17%	4.17%	8.33%	8.33%	12.50%	16.67%	16.67%	20.83%		
BAHF-SPLA Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastu..	Aktive	17	17	14	11	10	8	7	5	3			
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	7	0	0	0	0	0	2	4	7	7	7	
	Andel_kvalifikasjoner	41.18%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	11.76%	23.53%	41.18%			
BAHF-TYS Bachelorprogram i tysk	Aktive	8	8	7	5	4	4	3	1	1	1	1	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	
	Andel_kvalifikasjoner	25.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	25.00%	25.00%	25.00%	25.00%	25.00%	

Masterprogram

Vi har hentet ut tall fra [Tableau](#) studiedata (dobbeltsjekk i FS) som viser gjennomstrømming (aktive studenter og andel kvalifikasjoner for aktuelle kull) på våre masterprogram. Dette er sammenfattet i egen tabell under.

Tabell 4: Gjennomstrømming på IFs masterprogram, opptak 2019 HØST, normert tid for gjennomføring VÅR 2021

MA-prog	Studenter ved opptart H19	Studenter gjennomført normert tid (V21)	Studenter gj.ført på + 1 semester (H21)	Studenter aktive på +2 semester/permisjon/deltid (V22)	Falt fra
Engelsk	16	6	2	6	2
Fransk	4	1	0	0	3
Italiensk	6	1	0	4	0
Russisk	3	0	0	2	1
Spansk	3	1	0	0	0
Tysk	2	2	0	0	0

Tallene representert i denne tabellen er fra en opptaksgruppe som har fått nesten hele sin studietid preget av korona, og instituttet føler ikke dette er representative tall. Lektorprogrammet og erfaringsbasert master er ikke med tabellen, da disse har et annet utplukk.

Lektorutdanningen, MAHF-LÆFR

Gjennomføring for studenter på lektorutdanning i fremmedspråk med opptart 2016 med normert tid for gjennomføring 2021. Tallene for lektorprogrammet fordeler seg slik:

Aktive studenter ved opptak H16: 45

Andel kvalifikasjoner på normert tid (etter 10. Semester): 16

Andel kvalifikasjoner ett semester på overtid (etter 11. Semester): + 3 (19 totalt)

Aktive studenter (kullflyttet, permisjon, deltid, forsinket): 8

Tallene er hentet frå Tableau under menyvalget “gjennomføring,” med utplukk på 12 semester. Andelen studenter som enten søker overgang til andre program eller som slutter/får inndratt studierett (i følge FS) er relativt stor – for kull 2016 HØST utgjør det 18 hele studenter. Her er ikke tallene frå Tableau og FS helt samstemte, Tableau viser 45 studenter og FS viser 49 med same utplukk.

Erfaringsbasert master i undervisning med fordypning i engelsk

Gjennomføring for studenter på VID-MAUENG med oppstart 2017. Dette er et deltidsstudie der normert tid for gjennomføring er fire år. Studentene som ble tatt opp i 2017 skulle etter normert tid være ferdige i 2021. Utplukket er gjort på same måte som for MAHF-LÆFR, under menyvalget “gjennomføring” med utplukk på 12 semester (åtte til selve programmet og fire til deltid + forlenging av kontraksperiode).

HØST 2017 var det i følge FS syv studenter som kom inn på VID-MAUENG, mens Tableau viser til fire aktive studenter og null kvalifikasjoner. Data frå FS viser at en student fortsatt er aktiv (permisjoner) og resten har sluttet på studiet.

Dette utplukket er ikkje særlig representativt for programmet. De lave søkertallene i 2017 gjorde at programmet gikk over til opptak annenhvert år (kombinert med ressursituasjon på faget). Frå og med 2019 er det opptak hvert år på VID-MAUENG, med opptak på 12 studenter i 2019, 9 studenter i 2020 og 17 studenter i 2021.

Oppsummering

Det er mye variasjon i IFs studieportefølje. Noen studieprogram har utfordringer med rekruttering, andre med gjennomføring. Vi ser også at søkertall og gjennomføringstall varierer frå semester til semester og år til år, og det er av og til vanskelig å hente noe konkret ut av alt tallmaterialet som finnes. Det er veldig gledelig med økt studiepoengproduksjon for instituttet som helhet, men vi skulle ønske vi fikk opp studiepoengproduksjonen per student. Her, som i tidligere studie kvalitetsmeldinger, trenger vi en betre kartlegging av årsakene til lav studiepoengproduksjon og frafall for å sette inn målrettede tiltak. Instituttet er også litt usikre på om vi faktisk får innsikten vi trenger frå bare tall. Ideelt sett skulle man snakket med studenter som har full studiepoengproduksjon, halv studiepoengproduksjon, tilnærmet null studiepoengprogresjon og i tillegg snakket med studenter som gjennomfører på normert tid, på overtid og som faller helt fra. Det hadde vært et spennende prosjekt.

Studiekvalitetsmelding for 2021

*Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE)
Mangfaldsinstituttet*

Pandemi og digital vs. fysisk undervisning

Den førre studiekvalitetsmeldinga fekk tilleggsnamnet «unntakstilstandsåret». 2021 har også i svært høg grad vore prega av pandemien og dei vekslingane det har vore mellom digital og fysisk undervisning. Dette har tært på både studentar og undervisarar. Sjølv om mange studentar har ytra ønske om meir fysisk undervisning, melder undervisarar frå om at der det har vore tilbod om hybride løysingar, har det møtt svært få studentar i undervisningslokala. I nokre tilfelle har dette ført til at tilbodet blir gjort heildigitalt. Vidare ser vi ein stor auke i søknadar om tilrettelegging av undervisninga der studentane ber om at det blir tatt lyd- eller filmopptak av undervisninga som blir lagt ut i Mitt UiB. I nokre tilfelle er dette allereie praksisen, og då er det uproblematisk å innvilge. I andre tilfelle blir dette ikkje innvilga grunna undervisningsoppleggets karakter, eller av omsyn til studentane som møter fysisk i undervisninga. I hovudsak blir hybrid undervisning omtala som av dårlegare kvalitet enn rein fysisk eller rein digital undervisning.

Det er naturleg at ein kan sjå kva for delar av den digitale omlegginga vi kan gjere oss nytte av i framtida, men ein må tenke over kva for type undervisning vi ønsker å ha. På den eine sida er det veldig fleksibelt å kunne ha eit digitalt tilbod som opnar for at studentar som sit andre stadar enn i Bergen, kan vere UiB-studentar. På den andre sida krev dette ei heilt anna oppfølging. Hausten 2021 prøvde vi for første gong ut eit heildigitalt «campusemne» ved innføringa av eit nytt emne som òg blir tilbode som del av Prisme-porteføljen. Her var undervisningsopplegget meir eller mindre identisk, og opplegget har vore vellukka. Vi kjem meir inn på dette seinare i meldinga.

Ressursavhengig studiekvalitet og fagleg samarbeid

Vi har halde fram med tydeleg fokus på ressursbudsjettering, og LLE2022 er eit prosjekt som har gitt resultat. Vi har tydeleg inntrykk av at fagmiljøa tar på alvor at undervisningsmengda må stå i samsvar med dei tilgjengelege undervisningsressursane dersom det ikkje skal gå ut over forskingstida. Men vi ser òg tydeleg at for dei små fagmiljøa, er det vanskeleg å stå inne for store kutt utan at det kjennest som om at studentane får eit dårlegare tilbod enn dei studentane som går på program som høyrer til større fagmiljø. Dette er det ikkje noka lett og rask løysing på, og vi er spente på korleis arbeidet med ny bemanningsplan skrur fram. Det er tydelege oppmodingar om å sjå til nærskylde fagmiljø ved instituttet for utveksling av undervisningskrefter og tverrfagleg samarbeid. Til dømes er språkvitskap ein disiplin som alt leverer emne til andre studieprogram ved UiB. Dette er eit samarbeid vi oppmuntrar til, men samtidig er det viktig at dei programma miljøa leverer emne til, ikkje får legge for store føringar på korleis emnestorleiken er eller kva for semester undervisninga blir lagt til dersom dette fører til ulempe for språkvitskapsmiljøet. Fagmiljøet i språkvitskap blir òg oppmoda om å oppsøke fagmiljøet i nordisk språk for å diskutere undervisningssamarbeid. Vi har gjeninnført ein tidlegare praksis med dialogmøte med fagmiljøa. Her har fagmiljøa fått bestillingar i forkant som vi ber dei ta med inn i møtet, og særleg dette med undervisningstilbod i tråd med ressursane som er

tilgjengelege. Gjennom desse møta blir det jo òg tydeleg at fagmiljøa har ulike utfordringar, men alle fagmiljøa opplever nok sjølve at ressursane ikkje strekk til. Det har blitt lagt fram forslag om felles undervisning for dei prosjektførebunde emna på master, og dette er noko vi ønsker å ta opp i UUI. Vidare er det planar om å opprette eit felles innføringsemne for bachelorprogramma i digital kultur, kunsthistorie og teatervitskap.

Studiekvalitet og frikjøp

Generelt ser vi at der dei vitskapleg tilsette blir frikjøpte til større eller mindre forskingsprosjekt, påverkar dette stabiliteten og kontinuiteten i undervisninga. Det same gjeld naturlegvis ved permisjonar og sjukmeldingar. Vi får inn godt kvalifiserte vikarar (men det er ikkje alltid like lett å rekruttere til kortvarige vikariat, og heller ikkje på kort varsel), men i enkelte fagmiljø, har store delar av undervisninga og oppfølginga blitt gitt av mellombels tilsette som er inne for kortare eller lengre periodar. Dette fører til at studentane ikkje nødvendigvis veit kven som er dei rette å vende seg til. Vidare vil eventuelle meir langsiktige idear for studieprogramma ikkje kunne realiserast før større delar av den faste staben er på plass. Det er naturlegvis svært gledeleg at forskarane våre får midlar og tildelingar, men dersom det er fleire tildelingar i eitt fagmiljø, kan det bli sårbart for undervisningsressursane.

Forskingsbasert undervisning

All undervisning ved instituttet er forskingsbasert. På grunnemna er det naturlegvis lågare frekvens av utskifting av pensum, men i fordjupingsemna og masteremna har vi i stor grad «ferskvarekurs» der den emneansvarlege legg opp pensum og tematikk etter forskning dei held på med.

Eksterne fagfellar

Vi manglar framleis ekstern fagfelle for språkvitskap, men fagmiljøet har fått ny påminning om dette, og dei har ei liste med kandidatar som dei vil arbeide vidare med. Dei har òg alt lagt planar for kva dei ønsker at den eksterne fagfellen skal sjå på. For dei andre programma har vi etablerte avtalar, og vi har òg fått ein del fleire rapportar enn tidlegare. Likevel ser vi at vi godt kan ha meir fokus på denne delen av studiekvalitetsarbeidet ved instituttet. Og vi planlegg å ta dette opp på neste UUI-møte. Vidare ønsker vi å tilbakeføre hovudoppfølgingsarbeidet til studiekonsulentane for programma. Lenge har studieleiar halde mest i desse trådane grunna den store studieadministrative utskiftinga og pandemi.

Fagutvalsarbeid

Sidan førre studiekvalitetsmelding blei skriven, har vi fått starta opp att det semestervise frukostmøtet med fagutvala, og representantar frå studieadministrasjonen har deltatt på møte med fagutvalsrepresentantar, som har fått reetablert eit instituttutval, som har ansvaret for å velje representantar til Instituttrådet og Utval for undervisning og internasjonalisering. Vidare har dei ansvaret for å fordele instituttets pott på 55.000 kroner til fagutvalsarbeid som skal kome studentane ved instituttet til gode. Instituttutvalet har sendt oss ei oversikt over korleis pengane blir fordelte for inneverande semester, og dei vil sende ei tilsvarande oversikt for neste semester etter at dei pengane har blitt fordelte etter søknad frå dei aktive fagutvala. Vi har god tru på at dei fagmiljøa som ikkje har eigne fagutval, no vil få betre støtte til å starte opp dette arbeidet. Fleire av fagutvala arrangerte fagkritisk dag no i mars, der fleire av dei vitskapleg tilsette deltok. Instituttet brukte av pandemimidlane til å dekke enkel servering ved nokre av arrangementa. Vi har omarbeidd og reaktivert ei nettside for studentrepresentasjon og fagutvalsarbeid ved instituttet:

<https://www.uib.no/11e/62694/studentrepresentasjon-og-fagutvalg>

Nytilsette og undervisning

Det har vore mange nytilsetjingar ved instituttet på vitskapleg side, både i mellombelse og faste stillingar. Ikkje alle som kjem til instituttet, har eit stort fagmiljø, og det ligg nok ein del taus kunnskap som ikkje nødvendigvis blir vidareformidla til dei som kjem inn. Dette ønsker vi å kome i forkjøpet ved å vise til nettsida vi har laga for dei som skal undervise ved instituttet (eller universitetet) for første gong. Denne sida ligg føre på både norsk og engelsk:

<https://w3.uib.no/nb/lle/137226/informasjon-til-ansatte-som-skal-undervise-f%C3%B8rste-gang>

Undervisningsassistentar som studiekvalitetsfremjande tiltak

Instituttet har sett stor pris på midlane fakultetet årleg set av til undervisningsassistentar. Vanlegvis set òg instituttet av ein eigen pott, men i 2022 har budsjettet til LLE vore langt skinnare enn vi hadde håpa på. Då var det særleg gledeleg at vi fekk tildelt pandemimidlar også i år. Fagmiljø og studentar er veldig positive til ordninga, og det er noko som blir etterspurt. For 2022 bestemte instituttleiinga seg for å gjere ei fordeling av timar til fagmiljøa, og at fagmiljøa/programstyra sjølve skulle bestemme korleis desse timane skulle nyttast. Det er med på å styrke den faglege autonomien, og det blir då fordelt meir hensiktsmessig i fagmiljøet enn då dei einskilde emneansvarlege sende inn søknadar til instituttet.

Emne- og programevalueringar

Vi minner jamleg om årlege eigenvurderingar av emne og program, fokus på syklusar for treårige emneevalueringar og tydeleggjering av kor viktig dette arbeidet er for studiekvaliteten. Vidare understrekar vi at desse rapporteringane er heilt essensielle for dei femårige programevalueringane. Vi opplever at rapportar og evalueringar i stor grad kjem inn, men vi har nok ein del å gå på når det gjeld å oppdatere studiekvalitetsbasen. Også dette (som ved fagfellevalueringane) kan nok skuldast at dei studieadministrative rutinane for studiekvalitetsarbeidet i nokon grad har forvittra gjennom stor turn-over i administrasjonen. Vi ser for oss at dette (og fagfellevalueringar) kan vere tema for eit studieadministrativt seminar. I 2021 leverte allmenn litteraturvitskap femårsevalueringa si på nytt for bachelor- og masterprogrammet, og digital kultur leverte for sine program. Instituttet sette stor pris på at representantar for fakultetssekretariatet deltok på møte med begge fagmiljøa for å snakke om desse programevalueringane. Digital kultur hadde fått klarsignal frå instituttet til å levere sine evalueringar på engelsk. Seinare blei det klargjort frå fakultetet at dette ikkje var ønskeleg, men instituttet ønskte ikkje å gå tilbake på det som hadde blitt formidla før, sidan arbeidet alt var godt i gang på engelsk. Men i framtida vil naturlegvis alle våre programevalueringar bli leverte på norsk. I 2022 er det klassisk filologi som skal skrive femårsevalueringar for sine studieprogram, og instituttet har formidla at det vil kome ei bestilling frå fakultetet.

Studieadministrasjon og studiekvalitet

Stabiliteten i studieadministrasjonen har framleis ei stigande kurve, men sjukmeldingar og utskifting av vikarar og fast tilsette er framleis noko som er med på å legge større arbeidsbyrde på dei som har arbeid her lengst. Pandemien har òg i 2021 påverka den meir naturlege, daglege praten på gangen for erfaringsutveksling. Men vi har likevel tydeleg inntrykk av at terskelen er låg for å kontakte kvarandre digitalt.

Det er naturlegvis vanskeleg å planlegge stabilt og føreseieleg når det stadig kjem nye føringar frå myndigheitene for kva som er lov under gjeldande tiltak. Likevel har det vore ønskeleg at universitetet i større grad kunne ha avventa dei mange endringane som måtte gjerast i timeplanen på kort varsel for både studentar og tilsette. Studieadministrasjonen har brukt mykje intens arbeidstid i elles travle periodar (eksamenstid og semesterstart), tid som elles kunne ha blitt brukt på kvalitativ kontakt med studentar og fagmiljø.

UiB-hjelp som kontaktflate for studentførespurnader, som nyleg har blitt innført, blir opplevd som ei unaudsynt tungvinn løysing då den naturlege samtaleflyten som har skjedd via e-post, kjennest meir oppstylda i eit «kundesørvis»-grensesnitt. Eventuelle føremonar med eit slikt system, veg i liten grad opp for ulempene. Særleg norskkurs- og EVU-administrasjonen har hatt utfordringar her. Og saker som ligg tildelte til enkeltpersonar, blir ikkje like lett oppdaga som når e-postar i fellesinnboksar låg tagga på gjeldande studiekonsulent. Slik det då blir no, vil studentar måtte vente unaudsynt lenge på respons ved til dømes sjukefråvære i administrasjonen.

Enkeltemneopptaket er framleis forholdsvis nytt. Det er ønskeleg med ein tydeleg statistikk for studiepoenginnteninga her. Det er ein del førespurnader og forventingar knytt til dette tilbodet, kanskje særleg etter at digital undervisning har vore ein del av arbeidskvardagen under pandemien. Ein del studentar forventar at den fulle breidda av emne er tilgjengeleg, og førespurnader blir retta til både vitenskapleg og administrativ stab. Enkelte forventar òg at emna er lagt opp på same måte som enkelte av EVU-tilboda våre.

Rapporteringar frå fagmiljøa om studiekvalitetsarbeid

LLE har ein stor programportefølje. I tillegg til at dei fleste fagmiljøa har både bachelor- og masterprogram (og tre av fagmiljøa har òg opptak til årsstudium (som er identisk med 100-nivået i bachelorprogramma)), har vi fleire EVU-tilbod. Vi har fått inn eigenvurderingar (som har veldig varierende omfang) frå alle fagmiljøa unntatt digital kultur, men dei har levert femårsrapportar.

Klassisk filologi

Klassisk filologi har bachelorprogram i klassisk filologi med studieretningar i gresk og latin og masterprogram i gresk og latin.

For bachelorprogrammet blir det meldt at studiestrukturen deira nok kan forenklast, men at dei ikkje har fått negative tilbakemeldingar. Vidare ønsker dei å etablere ei meir kulturhistorisk orientert studieretning i tillegg til tradisjonelt filologiske studieretningane. Denne studieretninga ønsker dei å vidareføre inn i eit nytt mastertilbod i mellomalderleg kulturhistorie. Også denne i tillegg til eksisterande tilbod.

Allmenn litteraturvitskap

Allmenn litteraturvitskap har bachelor- og masterprogram.

For bachelorprogrammet blir det meldt om gode tilbakemeldingar på undervisninga. Nokre tekniske og logistiske utfordringar knytte til digital undervisning. Fagmiljøet melder elles at dei har gjort endringar i undervisninga på 100-nivå som oppfølging av tidlegare tilbakemeldingar frå studentar. Mellom anna har dei reindyrka kursa sine i større grad, og hatt meir fokus på seminarundervisning. Dette har gitt gode resultat i tilbakemeldingane. For masterprogrammet blir det meldt om uro knytt til at mange av masterstudentane ikkje leverer til normert tid. Dei skriv: «Det bør [...] være en konstant oppmerksomhet omkring veilederforholdet og at studentene må oppfordres til å skrive ferdig masteroppgaven sin.» Dei melder òg at dei planlegg endringar i to av emna på masternivå etter tilbakemelding frå ekstern fagfelle. Her er planen å gjere det eine emnet om til eit førstesemesteremne vigd til litterær analyse, medan prosjektførebuinga blir flytta til eit kurs i andre semester som då følgeleg ikkje berre kan vere eit teorikurs.

Dei nordiske disiplinane

Bachelor- og masterprogram i nordisk språk og litteratur

Bachelor- og masterprogram i norrøn filologi

Bachelorprogram i norsk som andrespråk

Lektorutdanning med master i nordisk

Erfaringsbasert master i undervisning med fordjuping i nordisk PPU i nordisk språk og litteratur, og i norsk som andrespråk
EVU-tilbod i norsk som andrespråk og nordisk språk og litteratur (Prisme, Fjernord og KFK)

Programstyreleiar melder at rammevilkåra for undervisning ikkje har vore ideelle grunna dei vekslande smittevernregima. Men dei har hatt både digital og hybrid undervisning. Samla vurdering er likevel at gjennomføringa av undervisning har vore tilfredsstillande, sjølv om det også har vore litt tekniske utfordringar knytte til mellom anna strøymefunksjon frå undervisningslokala. Dei melder at det bør settast i verk tiltak frå hausten av sidan studentane har vent seg til å kunne få undervisninga anten strøymd eller i opptak. Det har òg vore låg deltaking på emneevalueringane. Vidare skriv han *Andre tilbakemeldinger angår strukturen på lektorprogrammet, hovedsaklig forholdet mellom fordypningsemnene på masternivå og studentenes praksisperioder. Tiltak må her settes inn på et overordnet nivå, for eksempel gjennom innføringen av et rent praksissemester ved lektorprogrammene på HF.*

Når det gjeld norrønt særskilt, har den eine fast tilsette vore ute i forskingstermin og permisjon, medan den andre gikk av med pensjon. Difor har det i stor grad vore vikarar inne, og koordinering av emna har først lege på programstyreleiar og deretter på undervisningskoordinatoren på instituttet. Vidare har studiekonsulenten for norrønt vore sjukmeld ein lengre periode, så studieleiar er per no inne som studiekonsulent. Vi ser behovet for ei forenkling av emnestrukturen som han er no, men dette må den faste staben ta stilling til når nokon har blitt tilsett (utlysing kjem snarleg) og den andre faste er ferdig i permisjon. Noko som er positivt for studentmiljøet, er at det har blitt etablert eit eige fagutval for norrønt. Dei er aktive og ønsker tydeleg fokus på arbeidslivsrelevans, noko dei tematiserte på fagkritisk dag.

Hausten 2021 blei emnet NORAN109 – Testing og vurdering av språkferdigheiter omgjort til eit heildigitalt tilbod. Dette er eit fempoengsemne som er ein fast del av bachelorprogrammet. Grunnen til at emnet har blitt endra, er at det har vore etterspurnad frå studentane som tar Prisme-emna. Det har vore ønskeleg med kompetanse i også denne tematikken. Sidan norsk som andrespråk er eit hard pressa fagmiljø med få tilsette, blei løysinga å lage dette kombinerte tilbodet. Dei som tar emnet som EVU-studentar, betaler for tilbodet, medan campusstudentane tar emnet som ordinær del av sitt program. Emnet blir følgeleg ikkje lagt ut i enkeltemneopptaket på lik linje med dei andre campusemna som har likt fagleg innhald som andre Prisme-emne. Emneansvarleg skriv i evalueringa av emnet:

NORAN 109 har vært gjennomført som et campustilbud siden 2005. I løpet av våren 2021 ble NORAN109 og NORAN 609 digitalisert (forelesninger, podcaster, oppgaver ol. ble spilt inn og gjort tilgjengelig digitalt) for å nå ut til et større antall studenter og for å lette gjennomføringen siden lærerkreftene til dette kurset alltid har blitt hentet utenfra (ansatte ved Norsk språktest, senere Kompetanse Norge). Fra 2021 er Cecilie Hamnes Carlsen (HVL) ansatt i 10% som faglærer på disse kursene.

Faglærer og de andre involvertes inntrykk er at NORAN109/609 fungerte godt, særlig tatt i betraktning at det var første gang det ble gjennomført. Det vi opplevde som noe utfordrende, skyldes i all hovedsak oppstartsproblemer, som at ikke alt materiale var tilgjengelig for studentene ved studiestart, og at vi trengte å gjøre oss noen erfaringer både når det gjaldt formen på de månedlige zoom-møtene med studentene/faglærer, arbeidskrav og arbeid i studiegrupper. Dette har vi et godt utgangspunkt for å forbedre f.o.m. høsten 2022. Basert på tilbakemeldingene fra studentene og erfaringene til de involverte, er det utarbeidet et plan for hva som skal forbedres.

Begge emnene er evaluert av studentene, og det var høy svarprosent. Hovedinntrykket er at studentene i all hovedsak var fornøyde med kurset/ene, både med det digitale innholdet, med de månedlige zoom-møtene med faglærer, og med arbeidet i studiegruppene. Svakheter skyldes stort sett at emnene var nye: Ikke alt materialet/informasjonsidene var helt klare ved semesterstart høsten 2021, så de ulike modulene ble publisert litt etter litt utover høsten. Flere studenter meldte tilbake at dette gikk noe ut over fleksibiliteten i studiet Vi har blitt enige om følgende endringer:

- *Alle modulene publiseres ved semesterstart*
- *Det legges ut en oversikt med anbefalt litteratur/progresjon gjennom semesteret*
- *Eksamensinformasjon med tidligere eksamensoppgave + sensorveiledning legges ut i egen modul*
- *Materialet suppleres med noen nye forelesninger*
- *Det legges opp til et halvdagsseminar i sanntid om vurdering av språkproduksjon som en del mente de ikke fikk nok trening i*
- *Studentgruppene settes sammen basert på studentenes arbeidserfaring*
- *Vi slår sammen de to små arbeidskravene til ett litt større arbeidskrav*
- *Tilbakemelding på arbeidskrav bør gis ikke kun av medstudenter, men av faglærer (her trengs det forsterkninger, for eksempel av masterstudenter dersom studenttallet er høyt)*
- *Zoom-møtene med faglærer gjennomføres som miniforelesninger over emner faglærer velger + tid til spørsmål fra studentene*

Kunsthistorie

Kunsthistorie har bachelor- og masterprogram.

Også fagkoordinator for kunsthistorie melder tilbake om usikkerheit knytt til fysisk vs. digital undervisning, men snittet har vore greitt på bachelornivå. Dei har ikkje opplevd større fråfall enn normalt, og dei får gode tilbakemeldingar på seminarundervisninga. Hausten 2021 starta det første kullet på det reviderte bachelorprogrammet. Programmet har førebels ikkje blitt evaluert av ekstern fagfelle sidan dei nye emna hadde oppstart no i vår, men programstyret og fagmiljøet følgjer opp implementeringa. Vidare skriv fagkoordinator:

Dersom det skal vurderes intensiv undervisning i emner på bachelornivå, og kanskje særlig på 100-nivå, bør det sees nærmere på hvordan dette løses, i tillegg til når eksamen plasseres. Det er forbedringspotensiale i informasjon til studentene om hvilke emner og hva slags tilbud som eksisterer på 200-nivå. Valgfriheten på 200-nivå bør opprettholdes, og det bør sørges for at masterstudenter kan ta emner på 200-nivå (emner med bacheloroppgave).

Om masterprogrammet skriv fagkoordinator:

2021 har ikke vært det beste året for masterprogrammet i kunsthistorie. Dette skyldes blant annet sykemeldinger og stor grad av frikjøp i den faste staben, og spesielt vårsemesteret 2021. Det har allikevel lyktes fagmiljøet å gjennomføre programmet på en akseptabel måte til slutt.

Ekstern fagfelle har levert rapport om masterprogrammet for 2021. Det trekkes fram forbedringsområder i emnebeskrivelser, programbeskrivelser og vurderingsformer.

Vurderingsformene i andre semester på master er ikke helt samkjørte. Det har vært 3 større, skriftlige arbeider som skal leveres mot slutten av semesteret. Vurderingsformen i KUN321 har blitt endret i 2021. Våren 2022 blir første gang med ny vurderingsform, med muntlige innlegg i stedet for skriftlige oppgaver. Programstyret har høsten 2021 gått gjennom masterprogrammet for å se på mulige forbedringer. Alle emnene får endringer fra og med høsten 2022.

Programstyret ser fram til å starte med de nye emnebeskrivelsene på masternivå fra og med høsten 2022.

Teatervitskap

Teatervitskap har bachelor- og masterprogram

Teatervitskap har utfordringar knytte til ressursituasjonen. Våren/sommaren 2021 bad dei om å få sleppe å tilby emnet SAS14 - *Norwegian Art, Theatre and Cultural Studies - Scandinavian Area Studies*. Dette emnet har vore eit samarbeidsprosjekt mellom kulturvitskap, kunsthistorie og teatervitskap, men teatervitskap har hatt emneansvaret. For teatervitskap sin del har dette vore ei ekstrabelastning på ein allereie pressa stab. Grunna misforståingar og tilbakemeldingar som forsvann, blei det ikkje oppdaga før semesterstart at instituttet og fagmiljøet ikkje hadde fått løyve til å ikkje tilby emnet. Teatervitskap og kunsthistorie gjorde ein stor innsats for å få på plass eit undervisningsopplegg på svært kort varsel, og kulturvitskap bidrog med to forelesingar. Det blei så gjort forsøk på å få i gang eit revisjonsprosjekt av emnet, og AHKR blei bedne om å delta. Der skulle det òg vere ein revisjon av SAS13, så det var naturleg at desse tilboda blei sett på samtidig. Diverre fekk vi melding frå kulturvitskap om at dei ville trekke seg frå samarbeidet. I lys av denne informasjonen og ressursituasjonen på teatervitskap, bad instituttet igjen fakultetet om løyve til å legge ned emnet. Som motyting vil kunsthistorie tilby eitt av emna sine (med liknande innhald) på engelsk, og frå og med hausten 2023 håpar LLE at vi har fått på plass det felles innføringsemnet for teatervitskap, kunsthistorie og digital kultur. Emnet er no lagt ned. Vidare har teatervitskap fått ein uventa avgang. På dialogmøtet med teatervitskap blei fagmiljøet oppmoda om å sjå til dei andre disiplinane på instituttet for samarbeid.

Fagkoordinator for teatervitskap skriv dette om bachelorprogrammet:

I våren har undervisningen delvist vært digital, mens den i høsten med enkelte undtagelser er gjennomført fysisk, hvilket har vært gledelig for studentene. Vi har grundet pandemien ikke haft oppmøteplikt. Pandemien og en streike blant teateransatte har givet utfordringer for programmets praksissamarbeide med teaterinstitusjonene. Den digitale undervisning vurderes dog til at have fungeret godt etter forholdene. Gjennomføringen av programmet vurderes av programstyreleder som god. Henholdsvis 13 og 17 studenter gjennomførte emner på 100 nivået vårsemesteret, i høstsemesteret henholdsvis 15 og 14 studenter de to 100-emnene. På 200-nivået gjennomførte 8 studenter TEAT211 og i alt 7 gjennomførte i TEAT252/253 i vårsemesteret. Den samlede gjennomføringen vurderes som god, især i betraktning av pandemiens utfordringer. Det er en positiv utvikling, at antallet av studerende er stigende. 17 studerende møtte i 2020, 22 studerende i 2021. Ca. 20 studenter anses som et passende antall. Der er aktuelt 45 aktive studenter på bachelorprogrammet.

Det samlede programmet er ikke studentevaluert og programmet er ikke vurdert av ekstern fagfelle i 2021. Enkeltemner evalueres løpende i henhold til et oppsatt evalueringshjul. I 2021 har det hovedsakelig vært undervisernes egevalueringer samt muntlige evalueringssamtaler med de studerende, som generelt har vært positive. Det er ikke gjort noen funn i emneevalueringene i 2021

som gjør at det må iverksettes akutte tiltak. En tilbakevenden til de ordinære eksaminer vurderes at ville have en gunstig effekt. Emnebeskrivelsen evalueres og vurderes løpende.

Vi ønsker fremover at styrke de studerendes akademiske skrivekompetenser, herunder anvendelse av pensum, analyse og selvstendighet. Dette vil vi fremover fokusere mer på i undervisningen og spesielt gjennom studentaktive læringsformer. Vi vil fremover videreutvikle samarbeidet med fagbibliotekar ved UBB, som vil kunne bidra til å styrke studentenes skriftlig-akademiske kompetanse. Skriveworkshops på TEAT112 og TEAT252/53 er derfor særdeles viktige.

Om masterprogrammet skriv fagkoordinator:

I våren gjennomførte 2 av 3 opmeldte eksamen i TEAT303 med flotte resultater. TEAT303 blev gjennomført digitalt. 1 studerende gjennomførte TEAT310 Yrkesrelatert praksis trods koronarestriksjoner, og 1 studerende gjennomførte TEAT311. 3 studenter blev opptaget i høsten 2021, herav valgte en at skifte studie kort etter semesterstart. De resterende 2 gjennomførte eksamenene på TEAT301 med høyeste karakter, 1 godkjent og 1 ikke godkjent på TEAT302. Ved utgangen av 2021 hadde programmet i alt 8 registrerte studenter. Gjennomføringen av undervisningsemnene er god, og de studerende er meget aktivt deltagende, hvilket viser sig i de gode eksamensresultater. Men veiledningssituasjonen er krevende og belastende for fagmiljøets skrøbelige ressursregnskap.

Det samlede programmet er ikke studentevaluert. Enkeltemner evalueres løpende i henhold til et oppsatt evalueringshjul. I 2021 er undervisernes evalueringer supplert med muntlige evalueringssamtaler med de studerende. De studerende uttrykker stor tilfredshet med undervisningen. Især vil fagmiljøet fremheve de gode muligheter for forskningsbasert undervisning i TEAT301 og TEAT303. Fagmiljøet vil fremover utvite samarbeidet med fagbibliotekar, for at styrke de studerendes skriftlige kompetenser og øke rettidig gjennomføring av TEAT350 masteroppgaver. Det er ikke gjort noen funn i emneevalueringene i 2021 som gjør at det må iverksettes tiltak.

Programmet har gjennomgået ekstern fagfelleevaluering i 2021.

Veiledningsressurser, især i TEAT350 masteroppgave, er en til stadighet en utfordring med få ansatte. Fagmiljøet arbeider med mulighetene for at øke rettidig gjennomføring via utvikling av undervisnings- og veiledningsinnsats i dette emnet. Ovennevnte samarbeide med fagbibliotekar eller for eksempel i form av veiledningsseminarer med peer-feedback.

Språkvitenskap (lingvistikk)

Språkvitenskap har bachelor- og masterprogram

Programstyrelse skriv om bachelorprogrammet:

Gjennomføring av undervisning

Mestparten av undervisningen ble gjennomført på digitale plattformer mens en mindre del ble gjennomført i undervisningsrom med avstandsregler. Selv om det var få tekniske problemer med fjernundervisning, ble avstanden mellom foreleser og studentene opplevd som stor. Strømming og opptak bidro til at studenter ikke møtte.

Studentenes innsats

Evalueringer viser blandet innsats fra studentenes side. En relativt stor andel studenter leste ikke hele pensumet, kom ikke på forelesningene, kunne ikke delta på undervisningen pga. arbeid eller andre kurs, prøvde aldri å løse oppgaver, deltok ikke på breakout rooms for å løse oppgaver, kom ikke forberedt og var på andre måter ikke tilstrekkelig engasjert i studiene, selv om studentene sa de likte

oppgavene og undervisningsformen.

Planlagte endringer

Det kompliserte nye formatet for mappeevaluering på LING111 skapte utfordringer for både lærer og studentene. Det er ikke noe tilstrekkelig ressursgrunnlag for denne svært lærerintensive vurderingsformen. Programstyret ser seg nødt til å endre vurderingsformen i tråd med tilgjengelige personalressurser. På ett emne (LING123) var studentgruppen veldig heterogen mht. forkunnskapene. Dette skyldes et visst overlapp mellom emner. Programstyret ser seg nødt til å innføre studiepoengsreduksjon.

Strykprosent og frafall

Strykprosenten ligger mellom ca. 3 % og 18 % avhengig av emnet. Det ble meldt opp til 25 % frafall før eksamen. Men på LING123 fikk halvparten A eller B, noe som kan tyde på at enten var eksamen for lett, eller noen studenter hadde betydelig større forkunnskaper enn andre (jf. ovenfor).

Undervisningsressurser

Fra høsten 2021 var faggruppen underbemannet og måtte engasjere en ekstra lærer i ca. en halv stilling. Det er behov for å øke de permanente stillingsressursene tilsvarende. I tillegg ble det brukt undervisningsassistenter, noe som ble opplevd som nyttig, men mindre nyttig enn en tilsvarende økning i permanent stillinger hadde vært.

Og om masterprogrammet skriv han:

Gjennomføring av undervisning

Mesteparten av undervisningen ble gjennomført på digitale plattformer mens en mindre del ble gjennomført i undervisningsrom med avstandsregler. Selv om det var få tekniske problemer med fjernundervisning, ble avstanden mellom foreleser og studentene opplevd som stor. Strømming og opptak bidro til at studenter ikke møtte. Til DASP310 ble Google Colab brukt pga dette var mest effektivt. Det er uheldig at ikke UiB har en tilsvarende god, men ikke-kommersiell IT-løsning.

Studentenes innsats

Det var god innsats fra studentenes side. En relativt stor andel studenter er innreisende og hadde noen problemer med å bli vant til det norske systemet, men de kom seg fort.

Planlagte endringer

DASP307 ble opplevd som nyttig, men kunnskapene og ferdighetene kan med fordel integreres i andre emner. Programstyret vil foreslå å utvide LING311 med kunnskaper og ferdigheter om språkvitenskapelig skriving. Noe om skriving bør også integreres i LING255 bacheloroppgave. Kunnskapene og ferdighetene i LING310 ble opplevd som nyttige, men ikke i LING305, slik at innholdet av sistnevnte bør revurderes.

Strykprosent og frafall

Strykprosenten og frafall er relativt lave.

Undervisningsressurser

Faggruppen er kronisk underbemannet og måtte engasjere en vikar til LING305. Det hadde vært bedre å heve faggruppens faste ressurser til det minimum som skal til for å garantere permanent god kvalitet på studieprogrammene.

Digital kultur

Digital kultur har bachelor- og masterprogram

Digital kultur har ikke levert eigenvurderingar for 2021, men vi viser til dei femårige programevalueringane som er til handsaming i studiekvalitetskomiteen ved Det humanistiske fakultet.

I året som kjem, vil vi arbeide vidare med

- å oppretthalde og fokusere på den gode kontakten med studentane gjennom fagutvalsarbeidet
- å oppretthalde fokuset på emne- og programevalueringar
- å styrke dei studieadministrative rutinane for studiekvalitetsarbeidet
- å sette fokus på dei eksterne fagfellane og viktigheita av arbeidet dei gjer
- å fokusere på tverrfagleg samarbeid på instituttet
- å sjå på emne- og studieplanporteføljen og sjå kvar det kan gjerast gode endringar i hardt pressa fagmiljø

Gjennomføring

Tabellane nedanfor er trekte ut frå tala i Tableau. Utdraga er gjorde for å sjå etter overordna tendensar når det gjeld gjennomføring. Etter tabellane kjem det ei kort utgreiing om hovudtendensane.

Bachelorprogram

Gjennomføring for BA-studentar med oppstart 2018 med normert tid for gjennomføring 2021.

Situasjonen for 2017 er sett i parentes

Program	Studentar ved oppstart 2018 (2017)	Studentar som har gjennomført etter 6 semester	Gjennomføring i prosent etter 7 semester	Gjennomføring i studentar etter 7 semester	Aktive studentar i 8. semester
Litteraturvitenskap	39 (41)	16 (18)	44 (51)	17 (21)	2 (3)
Digital kultur	67 (46)	25 (10)	48 (33)	32 (15)	5 (1)
Klassisk filologi	3 (5)	1 (1)	33 (20)	1 (1)	- (-)
Kunsthistorie	18 (17)	4 (9)	21 (59)	4 (10)	1 (2)
Norrøn filologi	1 (8)	1 (2)	100 (25)	1 (2)	- (1)
Nordisk	13 (17)	3 (6)	23 (50)	3 (6)	- (1)
Norsk som andrespråk	13 (11)	4 (2)	29 (18)	4 (2)	1 (-)
Språkvitenskap	19 (22)	2 (7)	21 (14)	4 (3)	2 (4)
Teatervitenskap	13 (20)	6 (9)	46 (50)	6 (10)	- (1)

Masterprogram

Gjennomføring for MA-studentar med oppstart 2019 (haust) med normert tid for gjennomføring 2021.

Tala for 2018 er sett i parentes.

Program	Studentar ved oppstart 2019 (2018)	Studentar som har gjennomført	Gjennomføring i prosent	Aktive studentar etter 6 semester
Digital kultur ¹	7 (7)	6 (6)	86 (86)	1 (1)
Gresk	- (-)			
Latin ²	4 (-)	2 (-)	50 (-)	1 (-)
Kunsthistorie	9 (9)	4 (6)	44 (67)	5 (3)
Lingvistikk ³	4 (7)	0 (2)	0 (29)	3 (-)
Litteraturvitenskap	7 (11)	3 (8)	43 (67)	2 (4)
Norrøn filologi ⁴	4 (-)	1 (-)	25 (-)	1 (-)
Nordisk ⁵	16 (12)	10 (10)	63 (83)	4 (1 ⁶)
Teatervitenskap ⁷	6 (8)	2 (5)	33 (63)	3 (5)

Nordisk lektorutdanning (MA)

Gjennomføring for studentar på lektorutdanninga på nordisk med oppstart 2016 med normert tid for gjennomføring 2021.

Her har vi ikkje fått ut nøyakige tal frå Tableau. Prosentfordelinga er henta frå menyvalet for «Antall studenter – fullføring og frafall». Vi viser då til dei to startåra 2015 med normert avslutning 2020, og 2016 med normert avslutning 2021:

Prosentvis fordeling av studentar som fullfører ein grad for opptaksåret 2015 og 2016. Tala for 2016 står bak skråstreken:

Normert:	29% / 31%
Pluss 1 sem:	39% / 39%
Pluss 2 sem:	45% / 42%
Pluss 3 sem:	48% / 44%

¹ Har opptak både haust og vår, men flest om hausten. Tok opp 3 studentar haust 2020.

² Har opptak både vår og haust. Her blir vår og haust slått saman. 3 studentar begynte v19, og 1 student begynte h19.

³ Har opptak både haust og vår, men tar opp flest studentar om hausten. Oversikten gjeld opptak i haustsemester 2019 (2018).

⁴ Norrøn filologi har opptak både vår og haust. Her blir vår og haust 2019 slått saman. Dei har også tatt opp 5 studentar frå og med v2020 til v2022.

⁵ Nordisk tar opp masterstudentar både haust og vår. Her er berre haust 2019 og 2018 tatt med.

⁶ Etter 8. semester.

⁷ Teatervitenskap tar opp masterstudentar både haust og vår. Her blir opptak for vår og haust slått saman for 2019 med tala for 2018 i parentes.

Det begynte 31 studentar på studiet h2015 og 39 studentar h2016. Ut frå prosentfordelinga har då 15 av 31 studentar blitt ferdige frå 2015-kullet, mens 17 av 39 studentar har blitt ferdige frå 2016-kullet.

Erfaringsbasert master i undervisning med fordjuping i norsk

Gjennomføring for studentar på erfaringsbasert master i undervisning med fordjuping i norsk med oppstart 2016. Dette er eit deltidsstudium der normert tid for gjennomføring er 4 år. Studentane som blei tatt opp 2017, skulle etter normert tid vere ferdig i 2021.

Her har vi ikkje fått ut nøyakige tal frå Tableau. Prosentfordelinga er henta frå menyvalet for «Antall studenter – fullføring og frafall». Vi viser då til dei to startåra 2016 med normert avslutning 2020, og 2017 med normert avslutning 2021:

Prosentvis fordeling av studentar på fullfører ein grad for opptaksåret 2016 og 2017. Tala for 2017 står bak skråstreken:

Normert: 50% / 10%

Pluss 3 sem eller meir: 50% / 30%⁸

Det begynte 7 studentar på studiet h2016 og 10 studentar h2017. Ut frå prosentfordelinga har då 4 av 7 studentar blitt ferdige frå 2016-kullet, mens 3 av 10 studentar har blitt ferdige frå 2017-kullet.

Det er beklageleg at vi ikkje har fått ut nøyaktige tal frå Tableau når det gjeld dei to lektorutdanningsprogramma.

Kommentar

Programma på BA-nivå

Dei større BA-programma med meir enn 15 studentar ved oppstart i 2018, har ein gjennomføringsprosent frå 21 prosent i Språkvitskap og Kunsthistorie til 48 prosent i Digital kultur. Trass i auka opptak har Digital kultur også auka gjennomføring frå 2017 til 2018.

Litteraturvitskap har ein liten nedgang både når det opptakstal og gjennomføring, med 17 uteksaminerte studentar og ein gjennomføringsprosent på 44.

Kunsthistorie har hatt ei negativ utvikling. Etter eit opptak på 18 studentar er det 4 som har gjennomført etter 7 semester. Det gir ein gjennomføringsprosent på 21 mot 59 for kullet som blei tatt opp i 2017. Dette er ei markert endring.

Språkvitskap har eit stort opptak av studentar. Av 19 studentar som blei tatt opp i 2018, har 4 gjennomført etter 7 semester. Det gir ein gjennomføringsprosent på 21. For begge dei to kulla som er vist ovanfor, er det særskilt stor forskjell mellom studentopptak og uteksaminerte kandidatar.

Nordisk har tre disiplinlege program på BA-nivå. I 2018 tok norrønt opp ein student. Denne studenten gjennomførte på normert tid. Nordisk språk og litteratur tok opp 13 studentar i 2018. Av dei har 3 studentar gjennomført. Dette gir ein gjennomføringsprosent på 23. På nordisk har det vore ein tydeleg nedgang med tanke på gjennomføring målt mot kullet som blei tatt opp i 2017. Norsk som andrespråk tok opp like mange studentar som nordisk og har uteksaminert ein kandidat meir.

---

⁸ For 23017-kullet gjeld talet bak stråstreken fullføring etter pluss 2 semester.

Målt mot kullet som blei tatt opp i 2017 har gjennomføringa auka frå 2 til 4 uteksaminerte kandidatar. Det gir ein gjennomføringsprosent på 29.

Teatervitskap tok opp tydeleg færre studentar i 2018 samanlikna med i 2017. I 2018 tok dei opp 13 studentar mot 20 i 2017. Det har også vore ein nedgang i talet på uteksaminerte studentar, med 6 uteksaminerte kandidatar på 2018-kullet mot 10 kandidatar på 2017-kullet. Gjennomføringa målt i prosent er relativt stabil.

Klassisk tok opp 3 studentar i 2018. Ein av desse har gjennomført programmet.

Programma på MA-nivået

Dei disiplinaglege masterprogramma har studietal frå 0 til 16 ved opptaket hausten 2019. Gresk tok ikkje opp studentar. Latin tok opp 4 studentar i 2019. 2 av desse har gjennomført. Lingvistik tok opp 4 studentar, men ingen har gjennomført programmet.

Kunsthistorie tok opp 9 studentar i 2019. 4 studentar har gjennomført mot 6 frå 2018-kullet.

Litteraturvitskap tok opp 7 studentar i 2019 mot 11 studentar i 2018. 3 av studentane har gjennomført mot 8 frå kullet før. På litteraturvitskap har det vore ein tydeleg nedgang både i opptakstal og gjennomføring frå 2018 til 2019.

Teatervitskap tok opp 6 studentar i 2019 mot 8 studentar i 2018. Her har 2 studentar gjennomført mot 5 frå året før. Gjennomføringa vil venteleg stige då det framleis er 3 aktive studentar på kullet. Her har det likevel vore ein tydeleg nedgang frå 2018 til 2019.

Digital kultur tok opp 7 studentar i 2019. 6 har gjennomført. Situasjonen er identisk med kullet som blei tatt opp i 2018. Hausten 2020 hadde digital kultur eit opptak på 3 studentar på MA. Dette går ikkje fram av tabellen ovanfor, men ein noterer dette som eit lågt tal i lys av utviklinga i faget elles.

Nordisk har to disiplinaglege program på masternivå. Norrønt tok opp 4 studentar i 2019. Av desse har 1 student gjennomført programmet. Nordisk språk og litteratur tok opp 16 studentar i 2019. 10 studentar har gjennomført. Ein noterer seg ein nedgang i prosentvis gjennomføring i høve til kullet frå 2018, men det er framleis 4 aktive studentar på programmet.

Profesjonsfaglege program

Lektorutdanninga og det erfaringsbaserte masterstudiet er begge profesjonsfaglege program tilknytt nordisk. Gjennomføringa i lektorprogrammet er relativt stabil og nærmar seg 50 prosent. Det var ein stor auke i opptakstal med 31 studentar i 2015 mot 39 studentar i 2016. Ein registrerer ei positiv utvikling i lektorutdanninga.

Det erfaringsbaserte programmet hadde også ein auke i opptak frå 7 studentar i 2016 til 10 studentar i 2017. Her har gjennomføringa gått noko ned, men det er forventa at fleire av studentane frå 2017-kullet vil gjennomføre studiet.

Oppsummering

LLE er eit samansett institutt. Dette avspeglar seg også når det gjeld studieprogram og gjennomføring. Nokre program har utfordringar med tanke på rekruttering. Nokre program har utfordringar med tanke på gjennomføring. Tala i oversikta kan hjelpe oss til å stimulere fagmiljøa til å sette inn målretta tiltak, sjølv om vi må vere merksame på at fagmiljøa berre har avgrensa moglegheiter til å påverke til dømes spørsmål om rekruttering. Tala kan også gi oss peikepinnar om her finst kompetanse og undervisningsressursar som kan utnyttast betre i tverrfagleg kompetanseutvikling. Leiinga vil følge opp dette i dialog med fagmiljøa på LLE.

Undervisning og gjennomføring på emnenivå går ikkje fram av denne oversikta. Mange fagmiljø har enkeltemne med til dels høge studenttal. Dette vil gi uttelling i form av produksjon av studiepoeng, men då for kandidatar som følger andre program. Det er ei utfordring at her finst fleire program som har låg rekruttering over tid.

Nordisk har eit samansett tilbod av program. Kjernefaget nordisk språk og litteratur har vesentleg betre gjennomføring på masternivå enn på bachelornivå. Samstundes fungerer bachelornivået som rekrutteringsarena for masternivået. Mange motiverte studentar med gode føresetnader søker seg elles inn på lektorprogrammet. Dette kan vere ein mogleg årsak til mishøvet mellom bachelornivå og masternivå når det gjeld nordisk språk og litteratur.

Faga har ulike utfordringar. Digital kultur er til dømes eit særst sterkt fagmiljø som har konjunkturane på si side. Utfordringa her er å utvikle eit studietilbod som står på høgd med statusen når det gjeld forskning. Då faga er så ulike og har ulike utfordringar, må dei også følgast opp individuelt. For å nå fram til gode løysingar og gode tilbod, er det viktig å finne den rette balansen mellom impulsar frå leiinga og autonomi i fagmiljøa.

Universitetet i Bergen 24.03.2022

Heming Helland Gujord
undervisningskoordinator

Signe Nilssen
studieleiar

Studiekvalitetsmelding for Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) 2021

1. Gjennomføring/vurdering

Eksamensavvikling 2021

Vi ser en klar økning i antall studenter på våre emner, med unntak av emnene KVIK110 og KVIK102. Det er for øvrig viktig å merke seg her at nedgangen i disse emnene må antas å ha sammenheng med at vi i 2021 for første gang hadde en adgangsbegrensning på årsstudiet. Antall studenter som gjennomfører er imidlertid nesten på samme nivå som tidligere, noe som tyder på at adgangsbegrensning fører til bedre studiekvalitet da en høyere andel av oppmeldte studenter faktisk fullfører. Også bachelorprogrammet har en markant økning (se punkt 3).

Økningen i antall kjønnsstudiestudenter er en global trend. Det er grunn til å tro at denne økningen vil fortsette, siden det er stor etterspørsel etter kompetanse på kjønn og mangfold i næringslivet og i det offentlige både nasjonalt og internasjonalt.

2. Korona, smitteverntiltak og undervisning

Koronasituasjonen hadde fremdeles en stor innvirkning på studiehverdagen til studenter og ansatte i 2021, selv om det bedret seg noe med hybrid-løsninger og flere fysiske forelesninger. Det var av avgjørende betydning for gjennomføringen under korona at vi fikk midler til å ansette studenter til å følge opp de ulike kullene sosialt og faglig, noe også en uformell evaluering viser.

3. Opptak

Antall studenter som fikk tilbud om plass på bachelorprogrammet i Kjønnsstudium økte markant i 2021, som vist i denne oversikten fra Tableau:

Søknads- og opptakstall
(Oppdatert: 3/20/2022 3:01:45 AM)

Fakultet	Tilbud				Ja-svar				Møtt				Prosentandel møtt av jasvar			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Grand Total	40	30	36	65	24	16	18	33	19	14	17	31	79.2	87.5	94.4	93.9
Det humanistiske fakultet	40	30	36	65	24	16	18	33	19	14	17	31	79.2	87.5	94.4	93.9

Rapporten henter data fra Felles studentsystem (FS). For masterprogrammene ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er studieplassene for 2018 dimensjonert på studieprogramnivå, mens søkerne søker på studieretningsnivå. Dette innebærer at det på enkelte søknadsalternativ kan fremstå som om det ikke er berammet studieplasser. Dette stemmer ikke, men er et nødvendig grep for at tallene på fakultets- og studieprogramnivå skal bli så riktig som mulig.

Det samme er tilfellet for opptakene til bachelor- og masterprogram ved Griegakademiet - Institutt for musikk.

I 2020 ble studentene som fikk tilbud oppringt av studieveileder for å ønskes velkommen. Dette er et tiltak vi kan vurdere dersom vi skal prøve å øke antallet som takker ja, ettersom det er et relativt stort sprik i antall studenter som får tilbud og antall studenter som takker ja. I 2021 hadde vi dessverre ikke kapasitet eller mulighet til å gjennomføre dette tiltaket.

4. Tiltak for bedring av studiekvalitet og gjennomføring

SKOK arrangerer vi hver høst "Hva kan du bli-kveld" for studentene, hvor tidligere studenter fra våre emner forteller om hvordan de har fått bruk for kunnskapen fra kjønnsstudier videre i arbeidslivet. Høsten 2021 benyttet vi også anledning til å reintrodusere jobbskyggingprogrammet, et tilbud vi jobber med å gjenopprette etter at det i flere år har ligget dødt pga. korona-pandemien. Vi jobber med dette prosjektet nå (våren 2022), og hittil har vi 14 studenter som har meldt sin interesse. Det virker altså som om promoteringen av dette i 2021 har gitt oss positive resultater i år.

Vi vil gi studentene som takker ja til jobbskygging noen spørsmål de kan besvare i en kort rapport, slik at de får reflektert rundt hvordan de kan bruke det de har lært fra kjønnsstudier i arbeidslivet. Vi vil oppfordre dem til å skrive slike rapporter, men ettersom det ikke er et arbeidskrav så kan vi ikke pålegge dem det.

I 2020 arrangerte SKOK for første gang bachelorstafett, og dette er et arrangement vi med suksess har gjentatt årlig siden. Vi arrangerer også masterstafetter årlig. På disse arrangementene får studenter som skal skrive fra et kjønnsperspektiv anledning til å legge frem sine prosjekter og ideer, for så å få innspill fra sine medstudenter og våre fagansatte. Ideen er at vi skal jobbe tverrfaglig og gi faglig veiledning til studenter fra alle mulige studieretninger. Vi jobber kontinuerlig med å nå ut til de studentene som kan ha interesse for disse arrangementene, blant annet ved å sende ut invitasjoner via mittUiB, mail, nettsidene til uib og facebook. Vi har inntrykk av at vi når bredt ut, men at vi gjerne kan nå enda bredere.

Vi arrangerer også faglunsj for studentene hvert semester, for å sikre en viss kontinuitet og tilhørighetsfølelse i et program som er tverrfaglig/tverrfakultært og der studentene splittes opp i ulike spesialiseringsretninger. Vi arbeider også kontinuerlig med å hjelpe studentene i deres ambisjoner om å ha et aktivt fagutvalg.

5. Studieportefølje og dimensjonering

Antall studenter har økt betraktelig hos oss, noe som har ført til at emnene er blitt mer ressurskrevende. Vi har kuttet nesten all oppfølging av studentene i form av seminarer og veiledning, noe vi synes er beklagelig. Vi diskuterer jevnlig hvorvidt vi kan omfordele ressursene og satse på andre områder av studieløpet, slik at studentene får størst mulig utbytte av disse ressursene og da spesielt i form av veiledning fra fagansatte. Vi vil fremdeles ha behov for eksterne sensorer (selv om vi per i dag har kuttet hver kommisjon fra to til en sensor) og undervisningsassistenter fremover, og derfor har vi begrenset mulighet for å kutte dersom vi skal drive et forsvarlig bachelorprogram.

Et alternativ vi vurderer er å legge ned BA-programmet, men beholde årsstudiet. Det er såpass ressurskrevende å drive BA-programmet, både faglig og administrativt, at det er vanskelig å opprettholde med nåværende ressursituasjon. En eventuell nedleggelse av BA-programmet vil føre til at 2-3 emner også legges ned. Et alternativ kan være å løfte disse opp på MA-nivå og etablere et MA-program istedenfor en BA. Hva dette vil si for ressursituasjonen må vurderes grundig.

6. Forskningsbasert utdanning

Emnene våre består kun av originallitteratur, og dermed er studiet forskningsbasert fra a til å. Vi jobber ut ifra handlingsplanen ved å la studenter få delta i forskningsløpet, hvor de lærer hvordan forskere tenker, slik at de selv skal kunne tenke som forskere. Studentene er likevel ikke inkludert i selve forskningsprosessene, og dette er heller ikke noe vi planlegger å innføre, i den grad vi verken har MA-studenter eller studenter som skriver sin BA-oppgave hos oss.

7. Egenevalueringer

Fra egnevalueringen av KVIK101 v2021 (Emneansvarlig: Randi Gressgård)

Studieopplegget var fulldigitalt, ettersom korona-nedstengning umuliggjorde fysisk tilstedeværelse. Oppmøtet på zoom-forelesningene var rundt 60 i starten, etter hvert 30-40. Men den aktive deltagelsen var særdeles lav, med kun 1-3 studenter per forelesning som var synlige på skjermen og tok ordet. Det var heller ikke aktivitet i chatten, til tross for gjentagende oppmoding om å forberede spørsmål til diskusjon, skriftlig og muntlig. Flere studenter skrev eposter om at de var lite motivert og slet med å henge med, noe som trolig skyldtes både mangel på uformelle treffpunkter og mangel på kontakt med ansatte/fagmiljø. Inntrykket er at førsteårsstudenter (i alle fall våre studenter) har behov for fysiske møteplasser, og at digital undervisning derfor bør unngås når det ikke er påkrevd. Det var likevel ikke større frafall enn det pleier å være under normale omstendigheter. Kommunikasjonen/koordineringen mellom undervisere, assistent og studiekonsulent var ikke optimal, ikke minst gikk kommunikasjonen tregere enn normalt, noe som i stor grad skyldtes hjemmekontorsituasjonen. Det var også endringer i administrasjonen i siste del av semesteret, som gjorde kommunikasjonen litt ekstra utfordrende. Noe av dette kan ha bidratt til forvirring hos studentene. Det var vel å merke ingen store problemer, bare mindre strømlinjeformet enn det vil ønskes.

Fra egnevalueringen av KVIK102 h2021 (Emneansvarlig: Hanne Marie Johansen)

Undervisningen var fysisk, med unntak av to digitale forelesninger. Det var omkring 30 studenter som fulgte forelesningene, omtrent 30-40 prosent av kullet som var meldt opp. Emnet tiltrekker seg studenter med vidt forskjellig bakgrunn. Mange tar KVIK 102 som første fag ved UiB eller del av sitt første årsstudium. Det er også mange erfarne studenter som tar kurset. Både HF-studenter, juss og psykologi-studenter melder seg til eksamen. De mest erfarne studentene ser ut til å les på egenhånd, og følger forelesningene sjeldnere enn de mer uerfarne studentene. KVIK 102 har vært i gang i flere år. Høsten 2021 endret vi pensum en del, og det fungerer nå godt.

Fra egnevalueringen av KVIK201 h2021 (Emneansvarlig: Randi Gressgård)

Det var 8-10 studenter som fulgte forelesningene, og de var engasjerte/interesserte, slik at det ble en god dynamikk i undervisningen og bra læringsmiljø. Det gjorde også at studentene ble kjent med – og trygg på – hverandre. Vi hadde mange gode presentasjoner og diskusjoner i seminarundervisningen. Imidlertid var det ikke alle som stilte forberedt til undervisningen (til tross for klare forventninger om dette fra undervisningsstabens side), noe som begrenset nivået på diskusjon en del. Likevel, dette er et emne som tiltrekker seg mange teoriinteresserte, dyktige studenter fra forskjellige fag (i tillegg til noen av våre egne

tredjesesemesterstudenter på BA-graden), noe som er positivt for diskusjonene. Det er et veletablert emne, som vi har justert mange ganger, og det fungerer nå god.

Fra egnevalueringen av KVIK100/KVIK110 (Emneansvarlig: Kjersti Irene Aarstein)

Kurset hadde 102 oppmeldte, rundt 80 deltakere på de første undervisningsøktene og 74 avlagte eksamener, noe som tyder på at en stor andel av studentene fant det både interessant og gjennomførbart. I etterkant av øktene fikk jeg mange e-poster med faglige spørsmål og synspunkter fra studenter som ikke tok ordet i plenum, noe som vitner om engasjement og behov for dialog/seminarvirksomhet. Å organisere muntlig veiledning var krevende, men det generelle inntrykket er at veiledningsgruppene fikk faglig utbytte og dessuten sterkere tilknytning til faget gjennom denne formen.

Studiekvalitetsmelding for Senter for vitskapsteori 2021

Master i berekraft

Storhendinga på studiesida ved SVT i 2021 var at vi tok opp det første kullet med studentar på Master i berekraft. Det første kullet på Master i berekraft er no i sitt andre semester, og alle 17 som byrja i august heng fortsatt med. Me har med andre ord ikkje hatt noko fråfall frå programmet mellom dei studentane som møtte fram. Det er vi stolte av, og det står stor respekt av studentane våre som har vore tålmodige prøvekaninar.

Programstyret for Master i berekraft fungerer godt, og dei vedtok i vinter fylgjande plan for studiekvalitetsarbeidet ved programmet.

Høst 2021: Årlig egenvurdering av emnene SDG310 og SDG311. Eit fokusgruppeintervju om det første semesteret ble gjort i desember 2021.

Vår 2022: Årlig egenvurdering av studieprogram og SDG312. SDG312 skal også evalueres av studentene. Programsensor oppnevnes.

Høst 2022: Programsensor leverer sin første

programsensorrapport. Årlig egenvurdering av emnene SDG310 og SDG311.

Vi vil gjennomføre en treårig evaluering av SDG310 og SDG311 høsten 2024, eller før om vi har behov for det.

Vi vil gjennomføre en treårig evaluering av SDG312 våren 2025, eller før om vi har behov for det.

Den femårige evalueringen av programmet skal skje i studieåret 2026/27.

Evalueringane som vart gjennomført i 2021 viser at dei obligatoriske fellesemna emna *SDG310 Introduksjonsemne: Tverrfaglege tilnærmingar til berekraft og SDG311 Kunnskapsformer* i det store og det heile fungerte godt, men det kom fram i fokusgruppeintervjuet at det var hardt for studentane å bli kasta ut i krevjande teori om berekraft, vitskap og tverrfaglegheit.

Masterprogrammet tek opp studentar med svært ulike bakgrunnar på dei tre spesialiseringane *Gobale samfunnsutfordringar, Marin berekraft og Energi og energiomstilling*, og det er ei pedagogisk utfordring å finne eit nivå på undervisinga som passar for studentar med svært ulik bakgrunn. Vi forsøkte å bøte på dette med ei blanding av tradisjonell undervising og studentleia gruppearbeid. Det var krevjande for mange av studentane, særleg utføringa av oppgåver av stor vanskesgrad og kompleksitet (som til dømes arbeid med ulike *case*), med avgrensa rettleiingsressursar.

Koordineringa mellom SDG310 og SDG311 er viktig, og den er allereie svært tett. Men vi haustar erfaringar fra dette første semesteret og ser moglegheiter for korleis vi kan forbetre

det pedagogiske samspelet mellom teori og praktiske øvingar, og vi planleggjer i juni 2022 eit undervisningsseminar for alle som underviser i dei obligatoriske emna i programmet for å integrere modulane endå betre.

Vi vil også inviterer med studentar på dette seminaret. Det var også praktiske utfordringar knytte til undervisningsrom og at studentane valte valemne som krasja med den obligatoriske undervisninga.

Dimensjoneringa av studieplassar er vi er innstilte på at blir omlag som i fjor (20 studieplassar).

Som forventa er det ressurskrevjande for SVT å drive eit program som er tverrfakultært, og der andre fakultet og institutt har studieplassar som dei rår over og har plikt til å følge opp. Ein kan seie at dette programmet er radikalt tverrfagleg, og det krevjer særskilt tett oppfølging frå programstyreleiar, studieadministrasjon og samarbeidsinstitutt. Master i berekraft er eit satsingsområde for SVT, og vi vil framover sette av ytterlegare undervisningsressursar ved SVT til dette programmet.

Dannelsesemne

SVT underviste dannelsesemne *VIT211 Global helse: Etikk, politikk og menneskerettigheter* både våren og hausten 2021. Tema for emnet var begge semestera den pågåande koronapandemien, og fungerte som pilotar for eit planlagt nytt dannelsesemne *VIT217 Pandemier*.

Emneansvarleg opplevde den digitale undervisninga som positiv og at diskusjonane i *break out rooms* fungerte tilfredsstillande. Studentane var likevel negative til digital undervisning, med unntak av studentar som nytta høve til fjernundervisning eller hadde medisinske grunner til å halde seg heime.

Studentane rapporterte at dei uformelle læringsarenaene er svært viktige. For å motverke dei negative effektane av digital undervisning, valde emneansvarleg å arrangere omvandrande seminar der dei tok byen i bruk. Dette sette studentane stor pris på og det motverka nok noko av mangelen på uformelle læringsarenaer, men langt frå alt.

Også i undervisninga av desse emna, var det ei utfordring at undervisningsrommet som vart tildelt ikkje var eigna for seminarundervisning.

Studentevalueringane viser at studentane ønska seg seminar på ettermiddag/kveldstid, samt fleire teoretiske verktøy for å orientere seg i tematikken. Dei gir også tilbakemelding på at emne er verd meir enn 5 studiepoeng.

Sidan dannelsesemna er aktualitetsemne vurderer SVT no å undervise eit emne med krig som tema til hausten. For å få dette til er vi avhengige av fleksibilitet frå fakultetet si side når

det kjem til fritak frå vanlege fristar for timeplanlegging og liknande. Fakultetet har før vist denne fleksibiliteten då SVT heiv seg rundt og laga eit emne om pandemiar i 2020, og vi håper at vi kan rekne med denne også vidare.

Dannelsesemna evaluerast av emneansvarleg og av studentane kvart semester.

VITHF900 og VITHF905 Vitskapsteori og etikk

Dei emneansvarleg for VITHF900 og 905 melder at det var utfordrande at undervisninga vart lagt om til digital undervisning i januar 2021, og det at undervisarane aldri fekk møte deltakarane andlet til andlet. For eit kurs som i stor grad er avhengige av gode diskusjonar mellom studentar og undervisarar var dette eit stort tap. Seminardagane vart korta ned, og pausane vart utvida for å gjere seminara lettare å kome seg gjennom, men dette gjekk på kostnad av tida ein kunne bruke til open diskusjon etter førelesingane og til å diskutere kvar oppgåve i rettleiingsgruppene. Sett i retrospekt skulle ein heller ha kutta på lengda av forelesingane, og haldt fast på tid til diskusjon.

Eit vanskeleg spørsmål for dei emneansvarlege er kor høgt ein skal legge det teoretiske nivået i forelesingane. Deltakarane har bakgrunn frå alle fagmiljøa ved HF, og nivå og interesse varierer når det kjem til abstrakt teori. Det er også eit svært vanskeleg spørsmål om ein skal legge lista lågare når det kjem til vitskapsteorioppgåvene som deltakarane skriv. Dei fleste leverte gode oppgaver, men nokre hadde behov for mykje ekstra rettleiing for å kome gjennom. SVT vil saman med rettleiarar og institutta ved HF prøve å finne ein balanse som fungerer for alle.

Dei emneansvarlege synes også det er naudsynt å redusere talet på tekstar deltakarane skal kommentere i noko grad, sidan dette er noko dei bruker svært mykje tid på.

Den nye modulen VITHF905 (5 studiepoeng) vart valt av berre to studentar. Desse studentane verka tilfredse med modulen, men var einige i at den var lite tilfredsstillande. Kvaliteten på oppgåvene var relativt låg og nokre av dei viktigaste aspekta ved VITHF900 (som rettleiing, presentasjon og diskusjon) vart marginaliserte. Dei emneansvarlege set spørsmål ved om eit kurs på 5 studiepoeng kan fungere bra som kurs i vitskapsteori.

Forskingsbasert utdanning

Forskingsbasert utdanning. Både dannelsesemna og emna som inngår i Master i berekraft er svært forskingsbaserte. Studentane arbeider med case, og slik blir studentane involverte direkte i forskning. Dannelsesemna hentar inn relevante ekspertar som føreleser om forskingsprosjekta dei arbeider med.

Rekruttering til masterprogram

Master i berekraft hadde mange søkarar per studieplass, men fekk ikkje fylt alle 20 studieplassane på programmet. Berre ei av studieretningane fekk poenggrense ved opptaket. SVT ønsker å fokusere

meir på rekruttering, og vi har i møte med fakultetet etterlyst ei felles fronting av studieprogram som fokuserer på berekraft ved UiB. Vi håper at vi i 2022 kan få produsert ein rekrutteringsfilm for Master i berekraft.

Studiekvalitetsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet

Studiekvalitetsmeldinger og dialogmøter

Alle institutt og sentre ved Det humanistiske fakultet leverte egne studiekvalitetsmeldinger til fakultetet innen fristen 23. mars. På bakgrunn av disse meldingene og med utgangspunkt i en kort agenda som var sendt ut i forkant, gjennomførte fakultetsledelsen dialogmøter med institutt og sentre 1., 7. og 8. april. Dialogmøtene var konstruktive og konkrete og synes å fungere godt for alle parter. Det ble tatt referat fra møtene.

Oppfølging av foregående års studiekvalitetsmelding

I januar 2021 etablerte fakultetet et mer permanent nettverk for **mentorordningen** og studiestart. Mentorordningen blir koordinert av et administrativt nettverk med representanter fra instituttene og koordineres av studieseksjonen på fakultetet. Dette er et tiltak for å sikre kontinuitet og å videreutvikle innholdet i ordningen. Ett medlem har et særlig ansvar for å jobbe med ordningen opp mot instituttene, for å bedre informasjon om ordningen og involvering i fagmiljøene. To av medlemmene deltar i tillegg i sentrale nettverk om studiestarten, og tar informasjon derfra med inn i fakultetets planleggingsgruppe. Ordningen er faglig forankret i studiestyret, som blir holdt orientert om status for ordningen.

HF fikk insentivmidler for året 2020/2021 for å arbeide med arbeidslivsrelevans i mentorordningen. Våren 2021 gjennomføre mentorene en samling med tema arbeidslivsrelevans. Opplegget var laget av HF i samarbeid med Sammen. Opplegget hadde fokus på deltidsjobber, verv og praksis og supplerer studieprogrammene ved HF. Det var også viktig å formidle at tallene fra f.eks. Sammens kandidatundersøkelse tegnet et optimistisk bilde av HF-studentenes tilknytning til arbeidslivet.

På oppdrag fra fakultetet gjennomførte seniorrådgiver Harald Åge Sæthre en evaluering av mentorordningen i studieåret 2020-21. Evalueringsrapporten ble lagt fram for studiestyret. Rapporten viser at det er bred støtte til mentorordningen i enhetene, og at man ønsker en tettere kontakt og integrering mellom mentorgruppene og programmene/instituttene. Blant annet ønsket man at programmene i god tid får informasjon om hvilke mentorgrupper man har på programmene, kontaktinformasjon til mentorene og plan for mentorsamlingenes tidspunkt og innhold.

Oversikt over [eksterne fagfeller](#) ved HF ble i 2021 gjennomgått to ganger, i mars og november, og grunnenhetene ble minnet om utløpte kontrakter. Per november 2021 var det 22 oppnevnte eksterne fagfeller. I henhold til HF's rutiner for eksterne fagfeller, skal alle rapporter fra eksterne fagfeller behandles i programstyret som gir en skriftlig kommentar til oppfølging av rapporten. Rapport og kommentar blir oversendt fakultetet for behandling i studiestyret. I 2021 behandlet studiestyret syv rapporter. Dette er et lavt antall og fakultetet arbeider kontinuerlig med å få inn rapporter. Vi får tilbakemeldinger fra fagmiljø som har gode erfaringer med ordningen med ekstern fagfelle. Noen fagmiljø har meldt at korona har medført at rapport fra ekstern fagfelle ikke har blitt fulgt opp. Det tar vanligvis også noe tid å få rapporten via råd og utvalg ved instituttene før oversending til fakultetet.

Lektorutdanningen

HF er svært tilfreds med at det nå er etablert et lektorsenter ved UiB og at redesignprosessen innenfor lektorutdanningen er i gang. Vi ser fram til et godt samarbeid med lektorsenteret og vil være en konstruktiv partner i det videre arbeidet med å videreutvikle gode lektorprogram.

Lektorutdanningen er svært sentral for HF og av fakultetets totale antall studenter fakultetet har nå 552 registrerte studenter på lektorutdanningen, noe som høsten 2021 utgjør 17 % av studenttallet ved HF.¹

Studenttall i lektorprogrammene ved HF (Kilde: DBH, registrerte studenter (tidsserie), utplukk: femårig master, 2018-2021)

Studieprogramnavn	2018 Studenter totalt	2019 Studenter totalt	2020 Studenter totalt	2021 Studenter totalt
Lektorutdanning med master i fremmedspråk (engelsk, fransk, tysk eller spansk)	156	155	170	166
Lektorutdanning med master i historie eller religionsvitenskap	83	127	190	218
Lektorutdanning med master i nordisk	151	160	168	168
Sum	390	442	528	552

Hovedkonklusjoner fra fakultetets dialogmøter

Flere institutt tok opp praktiske utfordringer med **digital versus fysisk undervisning** da universitetet ble åpnet for fysisk undervisning etter korona-nedstenging. Flere studenter har opplevd pandemi-årene som krevende. Institutt for fremmedspråk (IF) har gjennomført enkelttiltak som tverrfaglig skriveseminar for alle bachelorstudenter og digital arbeidslivsdag. Fagene ved HF er svært ulike og rammene for oppfølging av studentene er ulike. Fakultetet ser det nå som viktig å ta med seg de erfaringene en har gjort seg med digital undervisning inn i det videre arbeidet der fysisk undervisning igjen blir regelen. Det må jobbes for en balanse mellom fysisk og digital undervisning som opprettholder studiekvalitet, samhold blant studentene og som stimulerer til gjennomføring.

Rapportering var også et tema som kom opp og det meldes om at egenerverdinger og rapporter blir forventet levert, men at noen stiller spørsmål ved behovet for treårige emneevalueringer.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) og Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) er piloter for UiB FRAM og begge instituttene arbeider godt og konstruktivt, men med ulike tilnærminger. Begge er også i god dialog med Studieavdelingen og fakultetet om ulike planer.

Fakultetet har erfart at det har vært krevende å få en god ordning for **studentmedvirkning**. Styrebehandlet temaet i februar møtet og fakultetet har fulgt opp med arbeidsstuer for planlegging og gjennomføring av program møter som møtested for studenter og fagmiljø. Flere enheter informerte om at det jobbes aktivt for å utvikle god studentmedvirkning og fagutvalg. Det er svært ulik praksis ved enhetene; i noen fagmiljø er det velfungerende fagutvalg, bl.a. har lektorstudentene egne fagutvalg, mens andre fagmiljø sliter. Flere institutt melder at den faglige involveringen kan bli bedre og at det arbeides aktivt med å få til en god organisering av studentmedvirkning.

¹ 17% av gradsstudenter og årsstudenter samlet, ikke inkludert EVU, norskkurs, enkeltemner og innvekslingsstudenter.

Mentorordningen kom også opp i dialogmøtene og det er ønske om en tettere kobling mellom mentorer og fagmiljø, samt å styrke og synliggjøre den faglige relevansen av mentorordningen.

Se ellers over om mentorer.

De tre største instituttene på HF er involvert i **lektorutdanningen** med egne program: Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) har Lektor nordisk og Erfaringsbasert master i undervisning med fordjuping i norsk. Institutt for fremmedspråk (IF) har Lektor fremmedspråk (engelsk, fransk, spansk og tysk) og Erfaringsbasert master med fordjuping i engelsk. Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) har Lektor historie eller religion. Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (FoF) har ansvar for emnet DIDAHUM fagtekst og skriverettleiing i ettfagsmodellen på PPU. Alle instituttene på HF er dermed involvert i lektorutdanningen og denne utdanningen kom også opp i dialogmøtene. Det er fortsatt utfordringer med 7. og 8. semester i forhold til praksis. LLE og AHKR som er piloter for UiB Fram er også koblet på redesignprosessen på lektorutdanningen gjennom sine lektorprogram og må se disse to prosessene i sammenheng.

IF tok også opp at fagmiljøet på russisk ønsker å tilby studieemner knyttet til **Ukraina** og om initiativ fra UiB sentralt om å få i gang et engelskkurs for ukrainske flyktninger fra våren av og frem til studiestart høsten 2022.

Gjennomførte og planlagte emne- og programevalueringer.

Ifølge studiekvalitetsbasen er det i skrivende stund registrert 248 årlige egenvurderinger av emner/studieprogram i 2021. I tillegg er det registrert 75 periodiske evalueringer av emner (3-årig) samt 10 femårige programevalueringer. Antallet gjennomførte vurderinger og evalueringer er trolig høyere og er under registrering.

I tråd med fakultetets plan for femårig programevaluering, er følgende program evaluert av de respektive programstyrene og er våren 2022 til behandling i studiekvalitetskomitéen ved HF: Bachelorprogram i kulturvitenskap, master i historie (AHKR), bachelor- og masterprogram i digital kultur (LLE), bachelor- og masterprogram i italiensk, bachelor- og masterprogram i russisk (IF) og bachelor- og masterprogram i filosofi (FoF). Bachelorprogram i arabisk skulle vært evaluert i 2020, men fikk utsettelse og ble evaluert i 2021. Også dette programmet er til behandling i studiekvalitetskomitéen våren 2022.

Budsjettprioriteringer (endringer)

I 2021 brukte HF ekstraordinært store midler på undervisningsassistenter og tiltak for å stimulere studiemiljøet. Dette var mulig som følge av ekstrabevilgninger i forbindelse med koronapandemien. Slike midler er ikke tilgjengelige i år, og grunnet den nye budsjettsituasjonen som avtegnet seg ved UiB ved årsskiftet, måtte utdanningssatsingen reduseres til 1 mill. kr. (ned fra 1,5 millioner i det ordinære budsjettet i fjor).

Tiltakene dreier seg her om undervisningsassistenter til fagmiljøene, en 25 % prosjektstilling knyttet til mentorordningen samt en oppgradering av studentarealer.

Fakultetet vil sette av noe midler til utvikling av et tverrfaglig studieprogram i Politics, Philosophy and Economics (PPE). Det kan bli aktuelt å flytte på midler innenfor potten til utdanningssatsingen.

I tillegg videreføres ordningen med undervisningsassistenter med 615 000 kr. (ned fra 900 000 i fjor).

Midlene fordeles til instituttene ut fra studenttall og skal brukes til læringsaktiviteter som øker studentaktivitet og faglige tilbakemeldinger ut over det som allerede ligger i emnebeskrivelsene.

Fakultetet ønsker å sikre gode arealer for studentarbeidsplasser/lesesaler og pausemuligheter knyttet til disse, innenfor den bygningsmassen vi har per i dag. Det settes av en pott på 150 000,- kr til dette formålet.

Satsningsområder

I 2021 lyste HF ut Master i bærekraft, et program med 20 plasser fordelt på HF, MN og SV. Programmet involverer fagmiljø fra HF/SVT, MN, SV, PS og JUS. Det første kullet med studenter ble tatt opp høsten 2021. Det ble tatt opp 17 studenter på de tre studieretningene Globale samfunnsutfordringer, Klima og energiomstilling og Marin bærekraft. Det er ikke frafall på programmet i 2021.

Fakultetet vil også utvikle et PPE-program, se [Planer for oppretting og nedlegging av studieprogram](#).

Status knyttet til målsettinger om studiekvalitet satt i UiBs handlingsplaner

Handlingsplan for kvalitet i utdanning 2017-2022

Innsatsområde A: UiBs studieprogram skal ha høy kvalitet, være relevante og forskningsbaserte

Delmål 1: UiB skal arbeide systematisk for å ha helhetlige studieprogram med godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer.

Bachelorprogrammet i engelsk har vært pilot i et redesign-prosjekt som skal implementeres fra høsten 2022. Som følge av redesignprosessen blir det nå bl.a. gjennomført en større grad av obligatoriske arbeidskrav. IF planlegger en redesignprosess for bachelorprogrammet i arabisk.

Delmål 2: Digitalisering for læring – UiB skal være ledende på utvikling og bruk av læringsfremmende digitale verktøy til undervisning og vurdering.

Flere fagmiljø på HF har arbeidet med utvikling av digitale læringspakker, bl.a. russisk, tysk og filosofi/exphil. Fagmiljøet i exphil fikk i 2021 status som fremragende undervisningsmiljø. Exphil var tidlig ute med å ta i bruk digitale læringsressurser og dette er fortsatt en sentral del av det didaktiske og pedagogiske utviklingsarbeidet ved exphil.

Korona-nedstengingen medførte en utvikling av nye undervisningsmetoder og kompetanse på digitale verktøy som det nå er viktig å nyttiggjøre og videreutvikle også når studentene nå er tilbake på campus. Dette har også vært diskutert i studiestyret og var tema på studiestyrets digitale undervisningsforum i mars 2022.

Delmål 3: UiBs utdanninger skal være forskningsbaserte. Dette betyr både at studentene integreres i vår forskning og våre forskningsmiljø, og at både faginnhold og undervisningsmetodene er forskningsbaserte.

Se utviklingsavtale med KD.

Delmål 4: Samspill med samfunn og arbeidsliv skal sikre relevans i utdanningene. Klyngene er en viktig arena for samarbeid.

For HF's del er klyngene mindre sentrale som arena for samarbeidet med samfunnet enn for andre fakultet. HF har vektlagt utvikling av muligheter for praksis som ikke nødvendigvis kanaliseres gjennom klyngene.

I 2021 hadde HF følgende praksistilbud (med forbehold om koronatilpassinger): PRAKTINF Praktisk informasjonsarbeid og TEAT211 Praksisbasert bacheloroppgave (LLE), AHKR201 Praksis i arbeidslivet og feltturs for masterstudenter i arkeologi, ARK307 i samarbeid med

Fornminneseksjonen ved Universitetsmuseet i Bergen (AHKR), Språkpraksis i utlandet SAP100, og FRANPRAX Praksis i bokindustrien (IF) og jobbskygging (SKOK). I tillegg kommer rammeplanstyrt praksis på lektorutdanningen.

Fagmiljøene erkjenner at arbeidet med arbeidsrelevans handler om å synliggjøre for studentene hvilke generelle ferdigheter de humanistiske utdanningene gir. Mentorordningen har også jobbet med arbeidslivsrelevans (jf. ovenfor).

Studenter som fungerer som undervisningsassistenter, mentorer og studentmedarbeidere på infosenteret får god arbeidslivserfaring og praksis.

Innsatsområde B: Studenter og ansatte som aktive og likeverdige læringsfelleskap

Delmål 1: Studentene skal ha reell innflytelse og de skal ha ansvar for egen læring.

Fakultet og grunnenheter har i 2021, i samarbeid med HSU, jobbet godt for bl.a. å opprette fagutvalg og å skaffe studentrepresentanter som kan ta del i utvikling av emner og program. Vi viser til omtale om studentmedvirkning ovenfor.

Fagmiljøenes utvikling av læringspakker og omvendt undervisning er også en måte å aktivere studentene til egne studier og motivere for aktiv læringsinnsats samt å utvikle innsikt i egen læringsprosess.

Delmål 2: UiBs ansatte skal ha en forskende og kunnskapsbasert undervisningspraksis.

UiBs system for kvalitetssikring av studiene og systembeskrivelsens krav om egenrelevninger og emne- og programevalueringer blir godt fulgt opp ved alle enhetene på HF. Det ser vi av enhetenes egne studiekvalitetsmeldinger og i dialogmøtene.

God undervisningspraksis er et gjennomgående tema i studiestyrets undervisningsforum. I 2021 ble rapporten Kva er god undervisningskvalitet presentert. Rapporten er basert på en kartlegging blant vitenskapelig ansatte på HF i perioden 2020/2021 og arbeidet frem i en arbeidsgruppe ledet av professor i historie Yngve Flo. <http://link.uib.no/44ytf>

Se ellers Utviklingsavtale med KD, 1. Forskningsbasert undervisning.

Innsatsområde C: Utdanningsledelse

Delmål 1 og 2: Se over. Studiestyrets undervisningsforum tar jevnlig opp aktuelle tema om undervisningspraksis for å opparbeide en kultur for god praksis og erfaringsdeling.

Delmål 3: Meritteringsordningen for undervisere ved HF ble opprettet av fakultetsstyret i 2018 og ordningen ble lyst ut for første gang i 2019. Tre undervisere har fått status som fremragende undervisere og ett fagmiljø som fremragende undervisningsmiljø. Fra og med 2021 vil ordningen bli lyst ut annethvert år.

Innsatsområde D: Gode system og infrastruktur

Fakultetet har opprettet støttesystemer for utvikling og kontroll i tråd med UiBs systembeskrivelse. Prosesser med enhetenes egenrelevninger, emne- og programevalueringer har vi nå gode erfaringer med. Enhetene leverer gode studiekvalitetsmeldinger og dialogmøtene har siden 2020 blitt arrangert som ett møte med hver enhet som inkluderer utdanning, forskerutdanning og forskning med egen agenda for hvert område. Erfaringene med denne løsningen er gode. Bevisstheten og nytten av gode og publiserte egenrelevninger har økt og synes å gi bedre forståelse i arbeidet med programevalueringer. Studiekvalitetskomiteen ved HF er nå i gang med andre runde med femårige programevalueringer og komiteen har hele 14 program til vurdering for reakkreditering. Ti av disse er i henhold til fakultetets plan for

programevalueringer, ett program ble utsatt fra 2020 og tre program er oppe til ny vurdering som følge av at de ikke ble anbefalt reakkreditert i 2020. Fakultetets store programportefølje gjør femårig programevaluering til en betydelig årlig prosess. Vi ser at den er nyttig både for programmene og medlemmene i komiteen å gjennomgå en slik prosess; den bevisstgjør og informerer om kvalitetssystemet, prosesser, fakultetets portefølje, utfordringer og gode eksempler.

[Utviklingsavtale med KD](#)

Andel kandidater med utvekslingsopphold som del av sin grad

15,1 prosent av kandidatene som avla en grad ved Det humanistiske fakultet i 2021 hadde utvekslingsopphold som del av graden. Dette er nedgang fra 2020, hvor kandidater med utvekslingsopphold som del av graden var 18,8 %.

Søknadsaktivitet og gjennomslag i nasjonale utlysninger

[Tiltak for økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning](#): HF leverte en søknad på denne utlysningen september 2021: Prosjekttittel var «Anvendt humaniora» og involverte fagmiljøer av teatervitenskap og praktisk informasjonsarbeid. Søknaden fikk avslag, men fikk karakteren 4 og kan være et godt utgangspunkt for en ev. ny søknad.

[Planer for oppretting og nedlegging av studieprogram](#)

Politics, Philosophy and Economics (PPE): HF og fagmiljøet i filosofi ønsker fortsatt å medvirke til et PPE-program, men det trengs avklaringer av finansiering og finansieringsmodell for å legge grunnlag for tverrfakultært samarbeid med SV.

Master i japansk

Fagmiljøet i japansk ønsker å opprette masterprogram i japansk og arbeider med en søknad. Ressursspørsmål og studieplasser må avklares før ev. oppstart tidligst høsten 2023.

Bachelor i retorikk

Instituttrådet ved FoF har tidligere gått inn for å legge ned BA i retorikk. Programmet ble ikke anbefalt reakkreditert etter femårig programevaluering i 2020 og fakultetet laget i 2021 i dialog med FoF en plan for nedlegging av programmet. Prosessen blir nå gjenopptatt og nedlegging blir vurdert på nytt i lys av ny programevalueringen som ble gjennomført i 2021 og utviklingen i studenttall. Ny programevaluering for retorikk er nå til vurdering for reakkreditering i studiekvalitetskomiteen.

[Sentrale tema for dialogmøtene mellom universitetsledelsen og fakultetene:](#)

[1. Forskningsbasert utdanning](#)

Alle enhetene ved HF melder at undervisningen som tilbys er forskningsbasert, i noen tilfeller i mindre grad på grunnemner på 100-nivå, men på 200-nivå og master er det normalt en oppgave-/avhandlingskomponent som utgjør et veiledet forskningsprosjekt der det forventes at studentene viser kunnskap om oppdatert forskning for prosjektet. Ved HF er instituttene LLE og AHKR piloter for UiB FRAM og AHKR skriver i sin studiekvalitetsmelding til fakultetet at prosjektets kobling mellom forskning og utdanning, der det oppfordres til økt samspill og synergi mellom aktuell forskning og undervisningen som tilbys i samme periode, kan ha en opplagt studiekvalitetsfremmende effekt.

Senter for vitenskapsteori (SVT) tilbød dannelsesemnet *VIT211: Etikk, politikk og menneskerettigheter* våren og høsten 2021. Tema for emnet var begge semestre den pågående koronapandemien. Dannelsesemnet henter inn relevante eksperter som foreleser om sine forskningsprosjekt. Masterprogrammet i bærekraft, som også ligger ved SVT, har emner som er

svært forskningsbaserte. Studentene arbeider med case og blir derved direkte involvert i forskning.

HF har også bærekraftrelevante enkeltemnettilbud som f.eks. Miljøetikk på filosofi. Emnet skal gi studenten et overblikk over filosofiske begrep om moral, politikk og vitenskap som har relevans for miljøproblemene i vår tid, med vekt på dyr sin velferd, landområder sin egenverdi, klimarettferdighet og forholdet mellom individuell og offentlig moral. Studenter på historie kan velge temaet Miljøbevegelser, miljøaktivister og miljøsyn – fra Rachel Carson til Greta Tunberg når de skal skrive bacheloroppgave. AHKR tilbyr også fordypningsemnet Klima og samfunn i førmoderne tid. IF tilbyr fra våren 2021 emnet Klimaforteljingar, hvor målet er å gi innsikt i humanistiske og tverrfaglige tilnærminger til klimaspørsmålene gjennom refleksjon rundt formidling av klimaspørsmål gjennom ulike diskurser og hvordan man kan tolke disse fortellingene.

2. Digital grunnkompetanse og bredde

Fakultetet stiller seg positive til at studentene får et tilbud om opplæring i digital forståelse, kunnskap og kompetanse. Det er ikke laget spesifikke planer for å integrere dette i våre studieløp, men alle våre bachelorprogram er tilrettelagt slik at studenter kan ta emner fra andre fagområder som frie studiepoeng.

3. Lektorutdanningen

Fakultetet er svært opptatt av å bidra til at redesignprosessen og omorganiseringen i lektorutdanningen skal lykkes. Fakultetet har en tett dialog med ledelsen ved lektorsenteret, for å sikre god kommunikasjon mellom redesignprosessen og studieprogrammene ved HF. Fakultetet jobber fortløpende for å løse ulike utfordringer som oppstår i kjølvannet av redesignprosessen, og arbeider nå også for å få til en hensiktsmessig intern organisering som kan understøtte det nye styringssystemet som er under implementering i lektorutdanningen på UiB.

DEKOMP: Det humanistiske fakultet deltar i ordningen for desentralisert ordning for kompetanseheving i skolen (Dekomp). HF har samarbeid med fire skoler: To skoler i Bergen kommune (Rå og Slåtthaug skole) og to videregående friskoler (Metis vgs og Danielsen vgs). HF fikk tildelt kr 800 000 for samarbeidet i 2021, i tillegg ble det tildelt kr 422 331 som en grunnressurs. Det ble også gitt en ekstra tildeling på kr 70 137. Prosjektene, som startet opp i 2021, er toårige, og et tilsvarende beløp vil bli tildelt også i 2022.

4. Oppfylling av bachelorplasser

Tabell 1 i vedlegget fra Studieavdelingen viser utviklingen i studenttall ved fakultetene i perioden 2015-2021 og HF har hatt en markant økning i denne perioden. Økningen har vært strategisk ønsket og man har oppnådd målene om bedre utnyttelse av studieplassene og økning i evu-aktiviteten.

Tallene i tabell 1 inkluderer alle kategorier av registrerte studenter, både internt finansierte og eksternt finansierte. De omfatter også både evu-studenter (der HF har hatt en stor vekst i perioden), norskkursstudenter (som har en egen finansieringsmodell) og enkeltemnestudenter, internasjonale studenter, poststudierett m.m. Vi mener diskusjonen om hvorvidt studenttallet blir finansiert av resultatmidler eller basisfinansiering er mest relevant dersom vi ser på tallene som gjelder studieplassene der vi faktisk mottar basisfinansiering, dvs. årsstudier og gradgivende program (MA2, MA5, BA3). Når vi henter ut DBH-tall for registrerte studenter ved HF for studieplassene nevnt over er antall registrerte studenter i 2021 3278 (år, ba, ma2, me, ma5). I 2015 var tilsvarende antall 2747. Veksten i dette tallet fra 2015 til 2021 har vært på 19,3

% Den totale økningen ved HF i perioden er 34,2 %. Resten av veksten i studenttallet skyldes dermed økt antall studenter i andre studentkategorier som norskkurs, EVU, enkeltemner og internasjonale studenter.

Norskkursene har for eksempel økt fra 160 til 238 i perioden, som isolert sett er en økning på 48 %. Siden norskkursene finansieres gjennom en bestillingsmodell der SA og HR bestiller et antall plasser basert på behov, bør norskkursstudentene ikke inngå i tallgrunnlaget i tabell 1 eller diskusjonen om hvorvidt HF's studenttall forholder seg til antall studieplasser.

Antall evu-studenter gjør nok særlig stort utslag i det overordnede tallet for fakultetet, da disse har økt fra 519 til 1252 i perioden 2015-2021, dvs. med så mye som 141,2 %. Økningen omfatter både egenfinansierte og eksternt finansierte EVU-tilbud.

Enkeltemnestudenter har økt fra null i 2015 til 125 i 2021, men disse studentene tas kun opp for et enkelt emne av gangen og bør ikke sammenlignes med fulltidsstudenter slik som de i praksis gjør i tallgrunnlaget i tabell 1.

Disse tallene viser at fakultetet ikke utdanner flere studenter enn vi har studieplasser til. Tvert imot er det god balanse mellom antall aktive studenter og studieplasser. Etter fakultetets mening viser de også at praksisen med overbooking som fakultetet har ligget på i senere år er hensiktsmessig for en god utnyttelse av de finansierte studieplassene ved HF. Det er fra HF's ståsted ikke hensiktsmessig med en reduksjon i nivået av overbooking overordnet for fakultetet. Det er imidlertid en realitet at overbookingen ved fakultetet fordeler seg ujevnt på programmene, og det vil være hensiktsmessig å se på mekanismer for å unngå høy overbooking på enkeltprogram og svak rekruttering på andre.

En del program overbookes mer fordi disse har god studenttilstrømming. Det ville vært en fordel om programmene hadde jevnere rekruttering slik at man fylte studieplassene på alle program og unngikk overbooking på enkelte program. Når det gjelder studiekvaliteten ser vi at store program kan ha noe større utfordringer med faglig og sosialt studiemiljø, men dersom vi bruker studieproduksjonene som mål, ser vi at disse programmene også har god studiepoengproduksjon per student, og det ser ikke ut til at økt overbooking går ut over studentenes gjennomføring.

[Planlegger eller ønsker fakultetet å endre praksis når det gjelder overbooking?](#)

For HF's del er det viktig å understreke at fakultetet de siste årene har hatt en bevisst bruk av overbooking for å fylle studieplassene samlet sett og sikre gode inntekter. Fakultetet er i en krevende økonomisk situasjon og har prioritert studier med god rekruttering og studieproduksjon i sitt opptaks- og dimensjoneringsarbeid. Dette har gitt helt nødvendige og ønskede resultater i form av økte resultatinntekter, som igjen sikrer at vi kan opprettholde vitenskapelige stillinger og at fakultetet har et strategisk handlingsrom både for sin forsknings- og utdanningsaktivitet. En tvungen reduksjon i overbookingen i opptakene kan ha alvorlige økonomiske konsekvenser for fakultetet. Som vi viser over ser vi også at det er god balanse mellom HF's finansierte studieplasser og antall aktive studenter.

Diskrepansen mellom finansiering og antall studenter er derimot relevant på evu-feltet og for enkeltemneopptaket. Det vil trolig være mer hensiktsmessig for både studiekvalitet, forskningstid og ressursstyring å vurdere hvordan man kan sikre finansieringen av denne virksomheten bedre.

[5. Hvordan kan andelen masterstudenter i toårige masterprogram økes?](#)

Tabell 2 viser forholdet mellom bachelorstudenter og studenter på toårige masterprogram ved UiB overordnet sett. Dette tallgrunnlaget ser bort fra femårige masterprogram, som for HF's del

betyr lektorutdanningen, som utgjør 18-20 % av HF's programstudenter og som erstatter tidligere studieløp med treårig ba + toårig ma.

Tallene skjuler dermed en stor andel studenter ved HF. Dersom vi henter ut tall for HF som også tar med lektorstudentene (2021) utgjør BA-studenter 60 %, toårig master 20 % og femårig lektorutdanning 20 %.

Økningen i rekruttering på toårig master ved HF er på 56 % i perioden 2017-2021 (jf. tabell 3)

Yngre søkere med planer om en yrkeskarriere som lektor ser ut til å foretrekke den integrerte lektorutdanningen fremfor alternativet med bachelor + master + ppu. Lektorstudentene har også god studieprogresjon og en sterk identitet. Som et sterkt lektorutdanningsfakultet har HF satset på den integrerte lektorutdanningen og omdisponert studieplasser fra toårig master til femårig lektorutdanning. Dette er også en naturlig omdisponering i og med at lektorutdanningen resulterer i nettopp masterkandidater, og at mange av studentene som tidligere tok ba + ma, nå tas opp i lektorprogrammet og kommer inn på master via lektorutdanningen.

Omdisponeringen av toårige masterplasser til lektorplasser har sikret at HF kan ta opp sterke søkere til lektorprogrammene og samtidig nyttiggjøre seg tildelte studieplasser på en god måte. Rekrutteringen til toårig master er nå i balanse med rekrutteringen. Samtidig har rekrutteringen også til toårig master økt i perioden 2017-2021.

Vi ber om at fakultetene vurderer hvilke tiltak som er aktuelle for å øke antall kvalifiserte søkere til masterstudiene, og andelen av søkere som faktisk møter til studiestart.

Fakultetet er i dialog med kommunikasjonsavdelingen om en rekrutteringskampanje for å øke andelen søker til studieprogrammene. Vi jobber for å få denne kampanjen finansiert.

Hvilke praksiser og planer har fakultetet når det gjelder masteravhandlinger på 60 stp og 30 stp?

Normalt er masteravhandlinger på HF på 60 studiepoeng, unntakene er masterprogrammene i filosofi og bærekraft hvor det er mulighet for valg av 30 studiepoengs masteravhandling og erfaringsbasert master i undervisning hvor masteravhandlingen på 45 studiepoeng.

1. Er det andre utdanningsrelaterte saker som opptar fakultetet som de ønsker å diskutere med ledelsen?

Arkivsaksnr.:
2022/1218

Dokumentdato:
26.04.2022

Styre:
Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:
17/22

Møtedato:
10.05.2022

Ph.d.-utdanningsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet

---

Vedlegg:

- Ph.d.-utdanningsmelding for 2021 fra Det humanistiske fakultet
- Bestilling fra FIA til fakultetene (2021/19673)
- Bestilling fra HF til grunnenhetene
- Grunnenhetenes ph.d.-utdanningsmeldinger

Bakgrunn:

Det humanistiske fakultet mottok bestilling av ph.d.-utdanningsmelding for 2021 i brev fra Forsknings og innovasjonsavdelingen (FIA), datert 09.12.2020. Bestillingen ble videreformidlet til grunnenhetene i et eget brev datert 02.02.2021, der de blir bedt om å sende inn egne ph.d.-utdanningsmeldinger. Grunnenhetenes frist ble satt til 16. mars. Sammen med enhetsvise dialogmøter gjennomførte i uke 13 og 14 ligger disse lokale meldingene til grunn for fakultetets ph.d.-utdanningsmelding for 2021.

Meldingen ble lagt frem for programstyret for ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet til orientering i møte 4. mai.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret ta ph.d.-utdanningsmeldingen for 2021 fra Det humanistiske fakultet til etterretning.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2021 – Det humanistiske fakultet

Fakultetet har videresendt FIAs bestilling til alle grunnenhetene, og bedt om at det sendes inn skriftlige ph.d.-utdanningsmeldinger innen 16. mars. Alle enhetene leverte sine meldinger, og på bakgrunn av disse har fakultetsledelsen gjennomført dialogmøter i uke 13 og 14.

Til dialogmøtene ble følgende punkter prioritert for forskerutdanningen, i tillegg til tema fra enhetenes meldinger som trengte oppfølging:

- Vurdering av gjennomstrømming i ph.d.-utdanningen og eventuelle tiltak.
- Rutiner for oppfølging av fremdriftsrapportering.
- Karriereutvikling og utvikling av veiledningskompetanse

Fakultetet planlegger også dialogmøte med KMD i tråd med samarbeidsavtalen.

Opptak, gjennomstrømning, disputaser, underkjenninger og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne

HF har en nedgang i 2021 i forhold til 2020 både i opptaket av nye kandidater og gjennomførte disputaser. I 2021 ble det tatt opp 11 kandidater til programmet, mot 13 i 2020 og 24 i 2019 (inkluderer også KMD). Av de elleve kandidatene er åtte eksternfinansierte. Det ble gjennomført 16 disputaser i 2021, hvorav én etter andre gangs innlevering, mot 14 disputaser i 2020 og 20 i 2019. Syv av de disputerte leverte innen normert tid, og ti leverte innen fem år. Vi hadde to underkjenninger, og to anbefalinger om mindre omarbeidelse (begge ledet til godkjenning). Én har trukket seg fra programmet og vi har avsluttet studieretten til sju kandidater etter at finansieringen var utløpt.

	2017	2018	2019	2020	2021
Opptak	21	30	24	13	11
Oppnådde grader	21	20	21	14	16
Gjennomstrømning (innen 5 år)	13 (62%)	13 (65%)	15 (75%)	9 (64%)	10 (63%)
Underkjenninger	3	2	2	2	2
Frafall/avsluttet	5	1	19	5	8
Gamle avtaler (eldre enn fem år)	58	71	4	41	29

Data fra DBH og FS.

I 2020 og 2021 er opptaket til programmet spesielt lavt. Dette skyldes i hovedsak at det har vært få ledige stipendhjemer. (Flertallet av de utlyste stillingene har vært prosjektfinsierte.) En del av forklaringen er forlengelser på grunn av pandemien. I 2022 vil opptaket imidlertid øke betydelig, og fakultetet har for øyeblikket 22 stipendiatstillinger under ansettelse (ikke medregnet eksternfinansierte stillinger).

Programstyret satte høsten 2021 ned en arbeidsgruppe som gikk gjennom opptakskravene til ph.d.-programmet, samt tilhørende retningslinjer og rutiner. Arbeidsgruppen fikk som mandat å gjennomgå sammenhengen mellom opptakskravene i UiB forskrift og opptakskravene i fakultets program, særlig

med hensyn på i hvilken grad programmets krav går utover forskriftens krav. Arbeidsgruppen skulle videre vurdere hvorvidt eksisterende opptakskrav er hensiktsmessig for god rekruttering. Rapporten fra arbeidsgruppen ble lagt frem for programstyret i april 2022. Anbefalingene i rapporten er videresendt fakultetsstyret.

HF har over tid hatt stabilt svak gjennomstrømning i ph.d.-programmet, og programstyret har økt fokus på virkemidler for å motvirke tendensen. Selv om både midtveisevaluering og fremdriftsrapportering oppleves som gode tiltak, er det en erkjennelse av at tallene fortsatt er for dårlige. Programstyret har nylig hatt en gjennomgang av rutinene for oppfølging av fremdriftsrapportering (og særlig bruk av oppfølgingssamtaler). For at rapporteringen skal oppleves som meningsfull, har ph.d.-kandidatene behov for mer systematisk tilbakemelding på svarene sine, også i tilfeller hvor de ikke ber om oppfølgingssamtaler. Det er også nødvendig å sikre at riktige personer på instituttnivå har tilgang til fremdriftsrapportene og at rapportene behandles innen rimelig tid. Fremover er det spesielt viktig å bruke fremdriftsrapportene til å følge opp det høye antallet kandidater som har vært i programmet mer enn fem år.

Et planlagt tiltak for å bedre gjennomstrømningen er mer systematisk veilederopplæring. Fakultetet vil legge til rette for et eget kurstilbud tilpasset våre behov, som et supplement til veilederopplæringen som grunnenhetene allerede tilbyr (f.eks. veilederforum). I tillegg vil det i større grad oppfordres til å benytte eksisterende UPED-tilbud om veiledning.

Fakultetet planlegger også en gjennomgang av hvordan pliktarbeidet brukes på grunnenhetene. Formålet er å sikre at pliktarbeid ikke går på bekostning av avhandlingsarbeidet, men tvert imot fremmer kandidatens kompetanse og karrieremuligheter.

Programstyreleder har jevnlig møter med stipendiatororganisasjonen STIP-HF for å orientere om forskerutdanningsaker og få innspill til pågående prosesser og forslag til forbedringer. Programstyret støtter også STIP-HFs fagsosiale initiativer. I 2021 er det blitt organisert to temadager for ph.d.-kandidatene ved fakultetet: *PhD and mobility* (vår 2021) og *What is the future of the PhD education?* (høst 2021). Nok en temadag er planlagt for våren 2022.

Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak

HF har fulgt opp utfordringene med bedømmelseskomiteenes bruk av mindre omarbeidelse, og dokumentene *Rutine for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger Det humanistiske fakultet, Universitetet i Bergen*, fra 2019, og *Veileder for behandling av anbefaling om mindre omarbeiding av innlevert ph.d.-avhandling ved Det humanistiske fakultet* ble oppdatert. Veilederen er nå oppdatert for å samsvare med rutinebeskrivelsen i tillegg til at det tydeligere er presisert hvilke dokumenter bedømmelseskomiteen skal utarbeide og sende fakultetet. Fakultetets opplevelser av mindre omarbeidelser har vært positive, og to kandidater har fått godkjent avhandling etter mindre omarbeidelse.

Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet

Kandidatene ble også i 2021 sterkt påvirket av pandemien, om enn i noe mindre grad enn i 2020. Vi observerer store individuelle forskjeller, og ser at kandidatenes samarbeid med utlandet møtte størst utfordringer. Utfordringene var knyttet til nettverksbygging, datainnsamling, feltarbeid, og arkiv- og biblioteksamarbeid. Noen stipendiater fikk tilgang til større eller mindre deler av materialet sitt i 2021, andre måtte utsette nødvendige reiser til 2022, og noen få har omdefinert prosjektene sine.

Emnene i vitenskapsteori og etikk VITHF900 og VITHF905 i ph.d.-programmets opplæringsdel gikk digitalt fra januar 2021. Emneansvarlig rapporterer at omleggingen var krevende for emner som i høy grad er basert på diskusjon mellom kandidatene. Undervisningsopplegget ble til en viss grad tilpasset for å passe et digitalt format. Øvrige emner i overførbare ferdigheter gikk som normalt høsten 2021.

Fakultetet har vært i dialog med stipendiatene og stipendiatororganisasjonen STIP-HF om koronarelaterte forlengelser. Fakultets ph.d.-kandidater har uttrykt et behov for tydeligere kommunikasjon om hvilke rettigheter og regler som gjelder for koronarelaterte forlengelser.

Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet

Fakultetets ph.d.-kandidater bidrar med verdifull og nyskapende forskning. I tillegg til egen forskning i avhandlingsarbeidet, deltar våre ph.d.-kandidater i større prosjekter, forskergrupper og forskningsbasert undervisning. Ifølge data fra Kandidatundersøkelsen 2017-2021 publiserer 55% av våre kandidater fagfellevurderte artikler eller monografier som et resultat av sin forskning. Fakultetet ønsker imidlertid å tilrettelegge for økt publisering, blant annet ved å styrke kjennskapen til relevante publikasjonskanaler og fagfellevurderingsprosessen. Økt fokus på publisering er også viktig for å fremme kandidatenes karrieremuligheter.

Fremover vil fakultetet legge større vekt på at kandidatene som tas opp til ph.d.-programmet innlemmes i aktive fagmiljøer med relevant forskningsprofil. Derfor er det også viktig å knytte ph.d.-kandidatene til forskergrupper. Tilhørigheten til forskergruppene skal sikre at kandidatene får trening i å presentere og diskutere forskningen sin, at de får utviklet relevante nettverk, at det blir tilrettelagt for karriereutvikling og deltakelse i prosjektutvikling. I samledataen for Kandidatundersøkelsen 2017-2021 svarer 71% av HF's ph.d.-kandidater at de har deltatt i en forskergruppe i løpet av utdanningsløpet. I fakultets forskergruppesatsing 2023-2025 vil det være et kriterium for tildelinger at forskergruppene har planer for integrering av yngre forskere og særskilt ph.d.-kandidater.

Fakultetet tar sikte på å videre integrere ph.d.-kandidatene i forskningsmiljøene ved å invitere dem til de årlige søkerseminarene. Seminarene gir opplæring i prosjekt- og søknadsutvikling for vitenskapelige ansatte, og vil gi kandidatene en mulighet til å bli kjent med viktige prosjektinitiativer og karrieremuligheter.

De fleste av fakultetets kandidater deltar også i forskerskoler og nasjonale eller internasjonale ph.d.-nettverk.

Fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid

Fakultetet har gode erfaringer med UiBs kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB. Programstyret har arbeidet for å informere grunnenhetene om reviderte retningslinjer og nettsider for kvalitetssystemet. Arbeidet med et årshjul for fakultetet har tatt sikte på å skape økt bevissthet om de sykliske prosessene, samt roller og ansvar i kvalitetsarbeidet.

Programstyret fulgte i 2021 opp fremdriftsrapporteringen for 2020, og alle enheter ble bedt om å gi en muntlig orientering om hvordan rapportene ble fulgt opp lokalt. Erfaringsutvekslingen hadde som formål å bidra til best mulig praksis ved alle enheter, og harmonisere praksisen ved fakultetet som helhet. Fakultetet benyttet også gjennomgangen til å vektlegge grunnenhetenes ansvar for å utnytte potensialet i framdriftsrapportene til å styrke veilederansvaret. Fakultetet setter også pris på at det nå er utarbeidet retningslinjer for gjennomføring av oppfølgingssamtale for kandidater som ikke har et arbeidsforhold ved UiB.

Det humanistiske fakultet har retningslinjer for hvordan midtveisevalueringen skal gjennomføres for hver kandidat. Midtveisevalueringene gjennomføres som hovedregel med kandidat, hovedveileder, representant fra ledelsen og en faglig leser. Innenfor de generelle rammene har instituttene mulighet til å gjøre lokale tilpasninger. Instituttene stiller for eksempel noe ulike krav til hvor mye tekst som skal legges frem ved midtveisevaluering. Både programstyret og ph.d.-kandidatene rapporterer om positive erfaringer med midtveisevaluering. I tillegg til midtveisevaluering får alle kandidater ved HF tilbud om et sluttseminar/mesterklasse (et seminar hvor en ekstern fagfelle diskuterer innleverte arbeider i den avsluttende fasen av avhandlingsarbeidet). Dette er et tilbud og er ikke obligatorisk, men fakultetet ønsker at alle kandidatene benytter seg av tilbudet.

Instituttene holder medarbeidersamtaler med ph.d.-kandidatene, og tre av fire institutter har gjennomført samtaler med alle eller de fleste kandidatene. Ett institutt har hatt særlige utfordringer med å få gjennomført medarbeidersamtaler i 2021 på grunn av utskiftninger i ledelsen, og dette har også ledet til at færre kandidater har hatt medarbeidersamtale. Fakultetet anser medarbeidersamtalene som særlig viktige i den videre oppfølgingen av det systematiske kvalitetsarbeidet.

Opplæringsdelen

Evaluering av rammene og emneporteføljen

Det humanistiske fakultet forsøkte i 2021 å få på plass en engelskspråklig versjon av emnet PHDOF901. Emnet inngår i et emnetilbud i overførbare ferdigheter, som er en obligatorisk del av utdanningsplanen for fakultetets ph.d.-program, og har blitt tilbudt via en emneansvarlig med midlertidig ansettelse. Den emneansvarlige har ikke ønsket å tilby kurset på engelsk på grunn av manglende språkkompetanse. Fakultetet har dermed henvendt seg til Det psykologiske fakultet for å undersøke muligheten for at de kan ta over driften av emnet, men har ikke lyktes med å få en endelig avklaring.

Fakultetet har ønsket å styrke emneporteføljen knyttet til overførbare ferdigheter og inviterte i 2021 alle enhetene til å komme med forslag til nye emner på området. Det kom inn en rekke forslag, og

programstyret vurderer nå forslagene i lys av behovet og ressursituasjonen på fakultetet. Programstyret har også dialog med stipendiatororganisasjonen STIP-HF om innspill til eksisterende emneportefølje og mulige utvidelser.

Fakultetet erkjenner at emnetilbudet knyttet til overførbare ferdigheter er for begrenset, gitt at det er et obligatorisk krav i programmet. I 2022 vil programstyret arbeide videre med opplæringsdelen for å finne en løsning, enten ved å utvide emneporteføljen eller alternativt å avvike det obligatoriske kravet. I dag er det kun Det humanistiske fakultet som har dette kravet i sitt ph.d.-program, og i møte med det nye tilbudet fra UiB Ferd må det også nærmere overveininger til for å avklare hva slags tilbud som eventuelt bør utvikles lokalt.

Emnetilbudet i vitenskapsteori og etikk ble lagt om i 2020 og SVT opprettet to nye emner. Samtidig bestemte programstyret at det gamle tilbudet skulle videreføres til den nye ordningen var godt implementert. Erfaringene fra 2021 viste imidlertid at ingen valgte å benytte seg av det nye tilbudet. Dette vil selvsagt tas med i betraktningen når omfanget av SVTs emnetilbud skal evalueres i sin helhet en gang før 2024.

Emneevaluering

HF har få faste emner i sin emneportefølje. Det dreier seg om 3 emner knyttet til vitenskapsteori og etikk, og to emner i overførbare ferdigheter. SVT evaluerer alle sine emner internt. Emnetilbudet i overførbare ferdigheter blir evaluert av de emneansvarlige.

Programevaluering

Det er planlagt programevaluering i 2023/24.

Fakultetene

Referanse

2021/19673-MARIEI

Dato

09.12.2021

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2021

Som en del av arbeidet med universitetets ph.d.-utdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides meldinger for de fakultetsvise ph.d.-programmene. Dette gjelder både de vitenskapelige ph.d.-programmene og ph.d.-programmet innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Vi finner det naturlig at ph.d.-programmenes meldinger blir behandlet av de respektive programstyrene.

Ph.d.-utdanningsmeldingen bør ikke være lengre enn fem sider. Vi ber om at punktene nedenfor omtales:

- Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak
- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall – beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne
  - o Hvis gjennomstrømmingen har vært svakere enn ønskelig, ber vi om at bakgrunnen for dette kommenteres
- Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet. Punkter som kan omtales er forsinkelser, forlengelser, opptak, veiledning, datainnsamling, opplæringsdelen, internasjonale nettverk, mv.
- Kandidatens bidrag til forskningen ved fakultetet. Forhold som kan omtales:
  - o Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater
  - o Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt
  - o Graden av nyskapende forskning
- Fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid. Forhold som kan omtales:
  - o Oppfølging av fremdriftsrapporter
  - o Midtveisevaluering
  - o Gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingsamtaler med ph.d.-kandidatene ut over ordinær veiledning
  - o Opplæringsdelen
    - Evaluering av rammene og emneporteføljen
    - Emneevalueringer
  - o Programevaluering

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Telefon +4755584980
post@uib.no

Postadresse
University of Bergen,
Postbox 7800
NO-5020 BERGEN

Besøksadresse
Jekteviksbakken 31
Bergen

Saksbehandler
Marie Eide
55584963

- Hvis det har blitt gjennomført en evaluering av ph.d.-programmet, omtal evalueringen og hva denne viste, inkludert en omtale av plan for oppfølging
- Hvis det ikke har blitt gjennomført en evaluering, foreligger det en plan for når fakultetet skal gjennomføre en programevaluering?

Meldingene danner et viktig grunnlag for kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB.

Frist for innlevering settes til 20. mai 2022. Ph.d.-utdanningsmeldingen vil bli behandlet i UiB sitt forskningsutvalg før endelig behandling i universitetsstyret.

Vennlig hilsen

Benedicte Løseth
avdelingsdirektør

Marie Eide
seniorrådgiver

Kopi
Universitetsdirektørens kontor

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for fremmedspråk
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Senter for vitenskapsteori

Referanse

2022/1218-ELAK

Dato

02.02.2022

Bestillingsbrev - Ph.d.-utdanningsmeldingen HF 2021

Som en del av arbeidet med fakultetets ph.d.-utdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides egne meldinger for grunnenhetene.

Ph.d.-utdanningsmeldingen bør ikke være lengre enn fem sider. Vi ber om at punktene nedenfor omtales:

- Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak
- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall:
  - Beskrivelse av årets tall og utviklingen i tallene
  - Kommenter bakgrunnen for tallene
  - Vurder nåværende status og gi en beskrivelse av gjennomførte og planlagte tiltak.
  - Kandidatens bidrag til forskningen ved grunnenheten. Forhold som skal omtales:
    - Graden av nyskapende forskning
    - Publisering
    - Prosjektdeltagelse
    - Deltagelse i forskergrupper
    - Strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater
    - Hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt
- Grunnenhetenes systematiske kvalitetsarbeid. Forhold som skal omtales:
  - Oppfølging av fremdriftsrapporter
  - Midtveisevaluering
  - Sluttseminar
  - Veiledning og kvalitetsarbeid med veiledning
  - Karriereveiledning og gjennomføring av medarbeider- eller oppfølgingssamtaler med ph.d.-kandidatene ut over ordinær veiledning
  - Deltagelse i ph.d.-programmets opplæringsdel
  - Deltagelse i forskerskoler
  - Gjennomførte ph.d.-emner og -kurs i regi av grunnenhetene

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- Kvalitetssikring av ph.d.-emner og -kurs i regi av gunnenhetene
- Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet. Punkter som *kan* omtales er forsinkelser, forlengelser, opptak, veiledning, datainnsamling, opplæringsdelen, internasjonale nettverk, mv

Meldingene danner et viktig grunnlag for kvalitetsarbeidet ved ph.d.-utdanningen ved UiB.

Enhetenes frist for innlevering settes til 16. mars 2022.

Videre prosess:

- Frist for levering av grunnenhetenes meldinger: 16. mars
- Dialogmøter med enhetene: ikke fastsatt/koordineres med studiesiden
- Behandling i FFU – 6. april
- Behandling i fakultetsstyret – 10. mai
- Oversending til FIA – 20. mai

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
del. seksjonsleder

Ph.d.-utdanningsmelding for Institutt for fremmedpråk (IF) 2021

Forskerskolen i lingvistikk og filologi

Ph.d.-kandidatene ved IF har fått tilbud om opplæring i regi av våre to forskerskoler, Forskerskolen i lingvistikk og filologi og Forskerskolen i litteratur, kultur og estetiske fag. Disse forskerskolene er organisert i samarbeid med Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studer (LLE).

Forskerskolen i lingvistikk og filologi arrangerte åtte lunsjseminarer, der kandidatene la fram egne forskningsresultater, og to sluttseminar (for Juliane Tiemann og Kimberly Skjelde). Andre arrangementer i forskerskolens regi var konferansen NoSliP, som ble arrangert digitalt av medlemmer av forskerskolen. Konferansen ble finansiert av den nasjonale forskerskolen LingPhil. Temaet for konferansen var språkvariasjon, med fokus på syntaks og morfologi.

Forskerskolen gjennomførte også et skriveseminar (Scientific Writing Workshop) med Shanley Allen som instruktør. I tillegg arrangerte Tori Larsen (medlem av forskerskolen) og hennes veileder Christer Johansson, kurset Dynamic Syntax, med finansiering fra den nasjonale forskerskolen.

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall

To nye kandidater ble rekruttert i 2021. Sammenlignet med 2020, hadde IF en oppgang i antallet disputaser. I 2021 ble det gjennomført fem disputaser, mot tre i 2020. Disse kandidatene disputerte i 2021:

- Marta Sanchez-Salva
- Raaes Calafato
- Ann Cathrin Øverlid-Corrales
- Gunn Inger Sture
- Bodil Moss

Én av disse kandidatene har stått i programmet siden 2010.

Koronarestriksjonene varierte i omfang i løpet av året. Konferanser og emner ble holdt digitalt. Disputasene ble enten arrangert heldigitalt eller som hybridarrangementer. IF hadde ingen underkjenninger i 2021.

Forskning

Stipendiatene ved IF er tilknyttet ulike forskergrupper og fagfelt, og bidrar til disse miljøene med å blant annet publisere vitenskapelige arbeider, og ved å holde innlegg på ulike konferanser. Flere av IFs stipendiater publiserte artikler på nivå 1 og nivå 2 i 2021. Flere av kandidatene er knyttet opp mot forskningsprosjekter. Eksempler på dette er CanCode, ReVISION, Nasjonale prøver i engelsk, CLIMLIFE, Multilingualism on my Mind og Aldring i kulturhistorisk perspektiv. Disse

forskningsprosjektene handler om samfunnsaktuelle spørsmål med forankring i UiBs satsingsområder klima og migrasjon.

IF er med på å bygge opp et samfunnsaktuelt forskningsmiljø innen arabiskfaget med fokus på sharialovgivning (CanCODE). Prosjektet er finansiert av Trond Mohn Stiftelse. Det vil bli utlyst en stilling (delt med AHKR) når prosjektperioden går ut. CLIMLIFE og Aldringsprosjektet bygger på langvarige forskningsinnsatsninger ved IF.

IF lyste ut fem stipendiatstillinger høsten 2021. Det ble vurdert å knytte noen av disse stillingene til eksisterende eller nye prosjekter, slik vi gjorde i 2018. Instituttrådet gikk ikke inn for dette og det ble en åpen utlysning. Søkere har meldt seg innen alle IFs språkfag og disipliner.

Systematisk kvalitetsarbeid

Oppfølging av fremdriftsrapporter

Rapportene fra kandidater og veiledere blir gjennomgått av forskningskoordinator og forskerutdanningskonsulent. Dersom noe av innholdet trenger videre oppfølging, blir dette fulgt opp. Forskningskoordinator og forskerutdanningskonsulent har kalt inn til oppfølgingssamtale for de som har meldt at de ønsker det.

Midtveisevaluering

Det overordnede målet med midtveisevalueringen er å øke sjansene for at kandidaten gjennomfører ph.d.-løpet på normert tid. Midtveisevalueringen gir en god anledning til å vurdere stipendiatens progresjon, og til å sette inn tiltak dersom dette er hensiktsmessig. Det ble gjennomført to midtveiseevalueringer ved IF i 2021.

Kandidater varsles i god tid om midtveisevalueringen. De som er tatt opp i den gamle ordningen, får velge om de vil legge frem en del av avhandlingen sin. For de som leverer inn en tekst, ser evalueringen slik ut:

- Diskusjon av innlevert tekst med ekstern leser (20-30 min.)
- Gjennomgang og diskusjon av kandidatens og veilederens rapporter med begge til stede (prosjektets fremdrift, pliktarbeid, veiledning)
- Diskusjon med kandidaten (andre forhold)
- Oppsummering og evt. forslag til tiltak

Sluttseminar

Sluttseminar er et tilbud til stipendiatene. Stipendiater som vil benytte seg av tilbudet, tar kontakt med den aktuelle forskerskolen. Kandidaten/veileder foreslår mester. Forskerskolen tar seg av det praktiske arrangementet og en av forskerskolens ledere leder seminaret.

Koronapandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet

Flere kandidater ved IF melder at de har blitt forsinket med datainnsamling og planlagte forskeropphold ved utenlandske institusjoner. Det er usikkert om det vil forsinke innleveringer. Pandemien har ikke påvirket opptaket.

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2021

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium

1. Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak

Økt søkelys på veiledning var noe LLE pekte på som et mulig tiltak for å bedre trivsel og gjennomstrømming i forrige ph.d.-utdanningsmelding. I instituttets strategiplan, vedtatt høsten 2021, ble det på bakgrunn av dette bestemt at en skulle starte opp med veilederforum.

Vi er nå i gang med å ansette ni nye stipendiater, og vil knytte oppstarten av veilederforumet til oppstarten av de nye stipendiatene. Nytt av 2021 var også å prioritere medarbeidersamtaler med alle kandidatene, noe som viste seg å være vellykket.

Utover et fortsatt fokus på veiledning og gjennomføring av medarbeidersamtaler, fortsetter instituttet å forbedre og konsolidere de øvrige tiltakene og rutinene vi allerede har.

2. Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall

2.1 Tall og litt om tallene

Instituttet fikk fire nye ph.d.-kandidater i 2021. Tre er ansatt på prosjekter finansiert av Forskningsrådet og én er tatt opp med finansiering gjennom ordningen Offentlig sektor-ph.d. Én kandidat fikk underkjent avhandlingen, én ble anbefalt å foreta mindre omarbeidinger og disputerer nå i mars 2022, og to kandidater disputerte – den ene på overtid og den andre etter en andre gangs innlevering. 2021 var et år med usedvanlig få disputaser for instituttet, selv om 2020 også var magert (tre disputaser). Noe av dette kan forklares med underkjenningen og tilfellet med mindre omarbeidinger, noe kanskje også på grunn av koronaforlenginger. Vi hadde imidlertid flere innleveringer i 2021, og bare i løpet av våren 2022 ligger det an til fire disputaser. Flere innleveringer er også planlagt å skje i løpet av våren, og det er sannsynlig at det også blir to, kanskje tre disputaser i løpet av høsten. Dette tyder på at «2021-duppen» var et særskilt tilfelle, ikke en trend. Om en skal trekke frem noe som kan være tankevekkende, er det kanskje dette med underkjenning og mindre omarbeidinger, særlig om en anser den nye paragrafen om mindre omarbeidinger som et middel for å unngå det som ellers ville blitt en

underkjenning. Hadde paragrafen ikke eksistert, og prosjektene som ble anbefalt mindre omarbeidinger blitt underkjent, hadde instituttet hatt tre underkjenninger de siste to årene¹. Kanskje dette er noe å følge med på videre, altså om komiteene bruker mindre omarbeidinger på den måten vi ønsker.

2.2 Kandidatens bidrag til forskning ved grunnenheten, publisering, prosjektdeltakelse, forskergrupper og forskningsfelt

Ph.d.-kandidatene er viktige for forskningen ved instituttet. Som nevnt i fjorårets ph.d.-utdanningsmelding, har instituttet ikke ansatt stipendiater på åpne utlysninger siden 2018, noe som betyr at de siste 13 stipendiatene vi har tatt opp på programmet enten er ansatt på prosjekt, er tatt opp på ordninger som offentlig sektor-ph.d., eller er ansatt på bakgrunn av strategiske satsinger. Instituttets inntrykk er at kandidatene som regel blir godt integrert i forskergruppene ved instituttet, men det varierer fra fag til fag hvor aktive forskergruppene er. De fleste ph.d.-kandidatene deltar også i faggruppemøter, og stipendiater på prosjekter har i tillegg møter i prosjektgruppene. I 2021 publiserte syv ph.d.-kandidater ved instituttet artikler. På bakgrunn av dette er det åpenbart at stipendiatene våre gir viktige bidrag til allerede eksisterende forskning og til satsingsområder ved instituttet.

Noen fall av utilstrekkelig integrering har blitt notert, og koronaisolasjonen har til dels hatt negative virkinger på det lokale forskningssamarbeid, og særlig på stipendiatenes evne til å realisere de enkelte prosjektene. Selv om gjennomføring på normert tid og et blikk på dimensjonering av prosjektet er viktige punkt i ansettelsesprosessene av ny ph.d.-kandidater, kan det hende at dette bør få enda større plass, særlig under intervjuene.

På tross av det verdifulle bidraget stipendiatene gir til forskningsprosjekter og strategiske satsinger, vil vi understreke at vi er svært glade for at vi i 2022 får ansette ni nye stipendiater på bakgrunn av åpne utlysninger. Det bør tilstrebes en blanding av de mer «styrte» prosjektene og de mer «åpne».

3. Grunnenhetenes systematiske kvalitetsarbeid

Som det ligger i overskriften, er dette et systematisk arbeid og det har ikke vært omfattende endringer i rutine og retningslinjene i 2021, med unntak av en stor forbedring når det kommer til gjennomføring av medarbeidersamtaler.

---

¹ Vi hadde én underkjenning i 2021, én anbefaling om mindre omarbeidinger i 2020 og én i 2021.

3.1 Fremdriftsrapportering, midtveiseevaluering og sluttseminar

Instituttet har tidligere hatt praksis med at alle ph.d.-kandidater får tilsendt en e-post eller får muntlig tilbakemelding på framdriftsrapporten – uavhengig av om det er meldt om problemer eller er bedt om et møte. Men i sammenheng med at instituttet har satset på å gjennomføre medarbeidersamtaler med alle kandidatene, ble framdriftsrapportene i år heller adressert på medarbeidersamtalene. Kandidater eller veiledere som hadde bedt om et møte eller hadde meldt fra om problemer, ble imidlertid kontaktet kort tid i etterkant av mottatt fremdriftsrapport. Denne ordningen har fungert greit, men i ettertid ser vi at mange da ikke fikk tilbakemelding på framdriftsrapporten før nesten et år etter rapportering. Dette er ikke nødvendigvis problematisk, men kan være med på å underbygge stipendiatenes oppfatning av at rapportene ikke blir lest/fulgt opp. Et tiltak som enkelt vil kunne bøte på dette, er at forskningskoordinator/ph.d.-koordinator sender ut en felles e-post til alle kandidatene hvor en takker for rapportene, informerer om at de er lest og at de vil bli fulgt opp i medarbeidersamtaler eller egne møter, om nødvendig.

Midtveiseevalueringen har ikke endret seg siden forrige rapportering. Det betyr at kandidat, veileder, forskningskoordinator, ph.d.-koordinator og en leser fra fagmiljøet deltar. I forkant av møtet, leverer kandidaten inn rundt 50 sider tekst fra avhandlingen, som vedkommende får tilbakemelding på, særlig fra leseren som fortrinnsvis også har særlig kompetanse på området. Forskningskoordinator leder møtet og kommer med innspill til rapportene som blir sendt inn av både veileder og kandidat. Instituttet ser på midtveiseevalueringen som et viktig tiltak for å fange opp manglende progresjon og eventuelle problemer, men også som et verktøy for å motivere kandidatene ved å gi dem tilbakemeldinger og vise interesse for prosjektet. Et moment – som selvsagt ikke gjelder alle, men kanskje mange nok til at det er verdt å nevne – er kandidatene som knapt har kommet i gang med skrivingen, og følgelig sliter med å levere rundt 50 sider tekst. Møtet blir sånn sett en god motivasjon for å komme i gang med skrivingen.

Selv om ansvaret for å komme i gang med skrivingen naturlig nok ligger på kandidatene, kan det hende at et veilederne bør stille strengere krav til regelmessig innlevering av tekst. Det kan også hende at instituttet må tydeliggjøre hvilke forventninger en har til veilederne. Sluttseminaret har, i likhet med midtveiseevalueringen, samme format som ved forrige rapportering. Alle kandidatene skal få tilbud om sluttseminar når de nærmer seg slutten av perioden. Ved LLE er det de lokale forskerskolene som arrangerer seminarene. Det blir også informert og oppfordret til å ha sluttseminar på midtveiseevalueringene. Kommentatoren eller

mesteren er i de aller fleste tilfellene ekstern, noe som gir et verdifullt utenfra-perspektiv. Inntrykket er at både kandidater og veiledere setter pris på tilbudet, og at mange også benytter seg av det.

3.2 Veiledning og kvalitetsarbeid med veiledning

I forrige melding påpekte vi at oppfølging av veiledning er noe vi kan bli bedre på, gjerne med fakultetet på laget. Som tidligere nevnt, planlegger instituttet å starte opp med veilederforum i etterkant av opptaket av de ni nye ph.d.-kandidatene. Hvilken form dette veilederforumet skal ta, er fortsatt uavklart.

Det er mulig at instituttet bør være tydeligere på at vi forventer – og ikke minst støtter – at veilederne stiller krav til kandidatene sine om jevnlig innlevering av tekst og oppdatering av progresjonen i prosjektet. Når dette er sagt, er hovedinntrykket at kandidatene våre er fornøyde med veilederne, og at veilederne som regel følger opp kandidatene på en god og samvittighetsfull måte.

3.3 Karriereveiledning, gjennomføring av medarbeidersamtaler og andre samtaler

Gjennomføring av medarbeidersamtaler for ph.d.-kandidatene (som er ansatt ved LLE) har nok vært instituttets viktigste tilskudd til kvalitetsarbeidet i 2021. Det har vært en uttalt prioritet fra instituttledelsen, og det er forskningskoordinator som har gjennomført samtalene. Vi har fått flere positive tilbakemeldinger fra kandidatene, og forskningskoordinator, som har gjennomført samtalene, har også fanget opp uklarheter og problemer som det ikke har blitt meldt om i f. eks fremdriftsrapportene. Instituttet har mange kandidater, og selv om det er arbeidskrevende å gjennomføre medarbeidersamtaler med alle, vil instituttet fortsette å jobbe for at kandidatene skal bli innkalt til dette årlig.

Vi har ikke hatt egne møter om karriereveiledning, men dette er noe en gjerne har kommet inn på i medarbeidersamtalene. Etersom vi i 2021 var klar over at UiB Ferd snart skulle åpne, har det kanskje heller ikke vært en prioritet å ha egne møter om karriereutvikling.

Instituttet gjennomfører også sluttsamtaler med alle kandidatene som nærmer seg innlevering. Her tar en opp spørsmål knyttet til innlevering, disputas, eventuelle forlenging av periode i ph.d.-programmet og andre ting som måtte dukke opp. Det er ph.d.-koordinator som gjennomfører disse samtalene, noen ganger med veileder til stede.

3.4 Deltakelse i forskerskoler og i ph.d.-programmets opplæringsdel

LLE og Institutt for fremmedspråk samarbeider om å drifte to lokale forskerskoler; Forskerskolen i litteratur, kultur og estetiske fag, og Forskerskolen i språkvitenskap og filologi. Nye kandidater blir lagt til i forskerskolenes e-postlister og får tilbud om å være med på møtene her. I møtene legger kandidatene gjerne frem tekstutdrag, men en diskuterer også karrieremuligheter, artikkelskriving og andre ting etter innspill fra stipendiatene. Tilbudet varierer nok etter hvem som til enhver tid leder forskerskolene. Det er forskerskolene som er ansvarlige for å arrangere sluttseminar for kandidatene ved de to instituttene.

LLE er også partner i den nasjonale nettverksforskerskolen Tekst, bilde, lyd, rom (TBLR) Fortolkning og teoriutvikling. Inntil Forskningsrådet avsluttet finansieringen for den Nasjonale forskerskolen LingPhil sommeren 2021, benyttet mange av stipendiatene våre innen lingvistikk og språkvitenskap seg av tilbudene herfra. Instituttet har støttet en ny søknad om nasjonal forskerskole i lingvistikk og språkvitenskap som ble levert i 2021. Utover de nevnte forskerskolene deltar kandidatene våre i andre aktuelle forskerskoler som ATTR, WNGR II med flere. Inntrykket er at det gjerne er veileder eller andre ph.d.-kandidater innenfor samme disiplin som tipser om hva som kan være interesse.

I 2021 ble det avholdt tre ph.d.-kurs etter at enkeltpersoner søkte og fikk tildelt midler fra forskerskolen Lingphil. Kursene var *Dynamic Syntax* (Christer Johansson og Tori Larsen); *Linguistic Data Search and Preparation* (Koenraad de Smedt); og *Scientific Writing Workshop* (Kari Kinn, Juliane Tiemann og Kimberly Skjelde). For eventuelle fremtidige ph.d.-kurs vil instituttet be om at kursene blir evaluert i tråd med retningslinjene for emneevaluering i kvalitetssystemet for forskerutdanningen.

4. Koronapandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet

Som meldt i fjor, er det ingen tvil om at korona-pandemien har hatt svært negativ påvirkning på flere av kandidatene og på prosjektene deres. Mange mistet viktig feltarbeid og datainnsamling og måtte legge om prosjektene sine. Konferanser og kurs som skulle inngå i opplæringsdelen ble utsatt. Selv om pandemien fortsatte å sette sitt preg på kandidatene og prosjektene i 2021, er inntrykket at situasjonen bedret seg for de fleste. I noen fall har reiserestriksjonene umuliggjort det som var tenkt som selve kjernen i prosjektene, f.eks. felt- og arkivstudier, og man bør etter vår mening overveie om det kan bli aktuelt med individuelt vurderte forlengelser for særskilt utsatte prosjekter.

Ph.d.- utdanningsmeldingen 2021 ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Ph.d.-utdanningen og korona-pandemien

Ph.d.-utdanningen i 2020 var betydelig preget av korona-pandemien. Pandemien påvirket prosjektene til enkelte av kandidater betydelig, når det gjaldt datainnsamling, feltarbeidsopphold, arkiv- og biblioteksarbeid, men også oppbygging av og medvirkning i internasjonale nettverk. 2021 har også vært preget av pandemi, om enn ikke med like stor grad som 2020. Flere nedstengninger og hindre for internasjonale reiser har gjort at en del av problemene fra 2020 har vedvart for flere stipendiater. Noen stipendiater fikk tilgang på større eller mindre deler av materialet sitt i løpet av 2021, mens andre har måttet utsatt nødvendige arkiv- og feltreiser til 2022 og noen har måttet omdefinert prosjektene sine. Det har også vært vanskelig å gjennomføre forskeropphold ved utenlandske institusjoner. Videre begrenset pandemien mulighetene til konferansereiser. Instituttets reisestøtteordning som skal gi ph.d.-kandidater mulighet for lengre utenlandsopphold ble dermed i liten grad benyttet.

Oppfølging av stipendiatene

Forskningskoordinator og instituttleder har gjennomført medarbeidersamtaler med 19 ph.d.-stipendiater. Disse samtalene har også fungert som oppfølging av framdriftsrapportene. Forskningskoordinator hadde også flere samtaler og løpende epostkontakt med stipendiater som trengte ekstra oppfølging. Veilederforhold er blitt fulgt opp både i samtaler med stipendiater og veiledere.

Høsten 2021 arrangerte instituttet et oppfølgingsmøte av ARK-undersøkelsen for stipendiater og postdoktorer. I tillegg ble det arrangert et stipendiattreff der både forskningskoordinator og forskerutdanningskonsulent var til stede. Møtet tok opp temaer som stipendiatene ønsket å diskutere. Delvis gjaldt det utfordringer knyttet til pandemien, og delvis gjaldt det informasjonsflyt og møtepunkter på instituttet. Instituttet legger nå til rette for månedlige stipendiatlunsjer og arbeider med bedre informasjonsflyt for stipendiatene som tiltak for å følge opp innspillene fra disse møtene.

Gjennomstrømming, innlevering og disputaser

I 2021 ble det levert inn fem avhandlinger. Tre av dem disputerte i løpet av året. Én avhandling ble underkjent, mens én doktorand ble anbefalt å gjøre mindre omarbeidelser i henhold til fakultetets retningslinjer.

Det er aldri ønskelig at avhandlinger blir underkjent, og instituttet arbeider målrettet med å unngå at det skjer. To av de viktigste tiltakene er midtveisevaluering og sluttseminarer. I løpet av 2021 ble det avholdt seks midtveisevalueringer, hvorav én var en oppfølgingsevaluering fra høsten 2020. Det er også gjennomført tre sluttseminar. To av disse gikk digitalt på grunn av pandemien.

Midtveiseevalueringene blir tillagt stor betydning for å bedre gjennomstrømmingen. Målet er at evalueringsmøtet skal være til hjelp for stipendiaten og dens fremdrift. Stipendiatene blir bedt om å levere utkast til to kapitler eller artikler til evalueringsmøtet. I tillegg leverer både stipendiat og veiledere en rapport som gir en oversikt over progresjonen i løpet av stipendperiodens første halvdel. Instituttleder og forskningskoordinator har hittil avholdt møtet med forskerutdanningskonsulent som sekretær. Høsten 2021 så AHKR behovet for å justere strukturen på midtveiseevalueringene, slik at de kunne fungere som mer informerte faglige møter. Fra og med januar 2022 vil en UiB-intern fagperson bli invitert med på møtet som en ekspertleser av stipendiatens tekster. Instituttleder og forskningskoordinators fremste oppgave blir heretter å vurdere fremdriften i prosjektet, både med tanke på avhandlingsarbeid, utdanningsdelen og pliktarbeid, samt eventuelle andre faglige gjøremål stipendiaten har påtatt seg. Etter evalueringsmøtet blir det en kort pause. Deretter blir stipendiaten tilbudt et møte på tomannshånd med forskningskoordinator.

Blant tiltakene for å bedre gjennomstrømmingen av ph.d.-kandidater spiller oppstartmøtene en viktig rolle. Målet med disse møtene er å ønske de nyansatte stipendiatene velkomne og å gi dem relevant informasjon knyttet til oppstart og ansettelsesforholdet generelt, samt opplysninger om praktisk-administrative forhold. Betydningen av et velbalansert utdanningsløp blir vektlagt, samtidig blir viktigheten av undervisnings- og opplæringsdelen for kandidatens akademiske utvikling tydeliggjort. Som et neste steg arrangerer instituttet pliktarbeidsmøter med nye stipendiater, hvor det lages en plan for undervisning og forskningsadministrasjon tilpasset hver kandidat. Instituttet anbefaler at pliktarbeidet blir planlagt på en måte som frigjør sammenhengende tid til avhandlingsarbeid de siste semestrene i stipendiatperioden.

I samtaler med stipendiater i 2021 er det blitt klart at velkomstprosedyrene må styrkes ytterligere. Det er mye informasjon å ta inn på velkomstmøtet, og en del av informasjonen bør være lettere tilgjengelig i skriftlig form. For de stipendiatene som har pliktarbeid vil det heretter bli avholdt et ekstra møte om rammene for pliktarbeidet i forkant av at planen for pliktarbeidet settes opp. Stipendiater med pliktarbeid får også tildelt en undervisningsmentor, som skal gi råd og veiledning i planlegging og gjennomføring av undervisningen.

Det legges stor vekt på at veilederne skal ha faglig kompetanse innenfor det feltet stipendiaten arbeider med. Det etterstrebes også at alle stipendiatene skal ha én eller to biveiledere, enten internt på AHKR og UiB, eller eksternt.

Opptak og frafall

I løpet av 2021 er det blitt ansatt to stipendiater, begge prosjektfinansierte. Det er også flere pågående ansettelsesprosesser ved utgangen av året. Ved utgangen av året hadde AHKR fjorten stipendiater finansiert av grunnbevilgningen, syv prosjektfinansierte stipendiater og seks eksterne stipendiater.

Enkelte ansettelsesprosesser er særlig utfordrende, fordi mange av søkerne har bakgrunn i andre utdanningssystemer enn de europeiske. Det er utfordrende å få tilstrekkelig dokumentasjon, i tillegg er ikke nødvendigvis utdanningene helt sammenlignbare med de norske gradene. Dette gjør at tilsettingsprosessen kan strekke ut i tid. Dette er særlig problematisk i tidsavgrensede, eksternfinansierte prosjekter. Det er behov for å styrke kompetansen og kapasiteter både på institutt- og fakultetsnivå for å kunne korte ned saksbehandlingstiden.

Én stipendiat sa opp sin stilling i 2021 etter tett dialog med instituttet. Fire ph.d.-kandidater er skrevet ut av programmet. Det er ulike årsaker til at stipendiater slutter, og det kan ikke trekkes noen generelle slutninger.

Instituttet har innvilget flere søknader fra stipendiater som ønsker å forlenge sin deltakelse i programmet. Slike søknader blir behandlet fortløpende, og det blir lagt vekt på kandidatens arbeidsplan og uttalelser fra veilederne. Dette innebærer en forpliktende og tidsavgrenset forlengelse av Ph.d.-avtalen AHKR opplever at ordningen fungerer godt.

Kandidatenes bidrag til forskningen ved instituttet

AHKR har som hovedmål å utdanne høyt kvalifiserte forskere i instituttets fire fag, nedfelt i instituttets strategiske plan for 2018–2022. Ph.d.-stipendiatene står for en viktig del av den nyskapende og oppdaterte forskningen ved instituttet. Det gjør de delvis ved at de bringer inn nye perspektiver i forskningen sin, og delvis ved at de har anledning til å fordype seg i ny empiri. AHKR har tre typer stipendiater; de som besitter åpne stipendiathjemler, de prosjektansatte og eksterne stipendiater som har ansettelse andre steder. De to første gruppene bidrar mest i den daglige virksomheten ved instituttet, mens den siste gruppen har kontor og sin daglige arbeidsplass ved henholdsvis Universitetsmuseet, Chr. Michelsens institutt og Forsvarets høgskole. Disse institusjonene er viktige samarbeidspartnere for AHKR, og stipendiatene bidrar til at det pågår et løpende samarbeid med institusjonene.

Instituttets forskergrupper er viktige fora for forskerutdanningen, og instituttet jobber for at alle stipendiatene skal være tilknyttet en forskergruppe. Dette forutsetter at det både finnes relevante forskergrupper for alle stipendiater, og at forskergruppene er innrettet på en slik måte at det er mulig for stipendiatene å legge fram deler av arbeidet sitt underveis. Noen av forskergrupper ved instituttet har et høyt aktivitetsnivå, men ikke alle. Instituttet ønsker samtidig å justere rammene for forskergrupper slik at det blir lettere å etablere slike grupper. Det arbeides nå med slike justeringer, og et av målene er å legge til rette for at stipendiatene blir best mulig integrerte i forskergruppens virksomhet.

Deltagelse i forskerskoler

Instituttet er medlem av følgende forskerskoler som ledes av andre universiteter: Dialogues with the Past – Nordic Graduate School in Archaeology (UiO), The Norwegian Research School in History (UiO), The Norwegian Research School for Environmental Humanities (UiS). Siden 2016 er AHKR dessuten en av samarbeidspartnere i den internasjonale forskerskolen Religion, Values and Society (RVS). Noen av instituttets kandidater har biveiledere fra utenlandske universiteter og får også på den måten tilgang til et større internasjonalt nettverk.

Ph.d.-programmets opplæringsdel

AHKR følger opp kandidatenes utdanningsløp av registrerer aktiviteter i opplæringsdelen i henhold til ph.d.-programmets krav. I anledning midtveisevalueringer blir kandidater også

bedt om å lage en oversikt over gjennomførte aktiviteter, og opplæringsdelen blir fulgt opp i etterkant.

Instituttet opplever at fakultetets ph.d.-program er godt tilpasset kandidatenes behov. Det gjelder tilbudet om sluttseminar for alle kandidater og delvis også opplæringsdelens sammensetning. Fakultetet har satt i gang arbeidet med å utvikle og utvide tilbudet med kurs i overførbare ferdigheter, og instituttet stiller seg bak dette arbeidet.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2022/1218-STBØ

Dato

17.03.2022

Ph.d.-utdanningsmeldingen FoF 2021

Ph.d.-utdanningsmeldingen til Institutt for filosofi og førstesemesterstudier har tatt utgangspunkt i bestillingen fra fakultetet av 2.2.2022 (2022/1218-ELAK). Med unntak av det som følger med naturlig av enda et år med pandemi, skiller ikke denne meldingen seg nevneverdig fra fjorårets melding.

Ved inngangen av 2021 hadde instituttet 8 kandidater i ph.d.-programmet. Ved utgangen av året var det også 8 kandidater. Tre av stipendiatene deltar i NFR-finansierte prosjekt. Én stipendiatperiode gikk ut i løpet av året, og én ny stipendiat ble tilsatt mot slutten av året. Vi hadde to disputaser, men ingen av disse var stipendiater: én disputerte for dr. philos., og én var cotutelle-kandidat.

Slik instituttet ser det er det ingen spesielle problemer med gjennomstrømming, underkjenning og frafall blant stipendiatene på FoF. Nesten alle stipendiatene leverer på tilnærmet normert tid, og de siste ti årene har det ikke vært en eneste underkjenning. Riktig nok har vi enkelte på programmet som ikke er ansatt som stipendiater, men i fast stilling, og som er godt på overtid, men da er det også høyst variabelt hvor mye tid de har til doktorgradsarbeidet. At ingen stipendiater disputerte skyldes naturlig variasjon og en lengre sykemelding. Derimot ser instituttet ut til å kunne få 4-5 disputaser i 2022, som betyr at stipendiatgruppen går gjennom et generasjonsskifte. I det store og hele gjelder det fortsatt at ph.d.-utdanningen på instituttet fungerer svært godt, og at det ikke er behov for spesielle tiltak, med ett unntak, som vi kommer tilbake til.

Som følge av det nye ph.d.-programmet på fakultetet gjennomførte FoF tiltak i 2019 for å avstemme ph.d.-tilbudet på instituttet til det nye programmet, som mellom annet førte til at instituttets årlige statusmøte med kandidatene og veilederne deres, som hadde fungert godt, måtte gå ut av ressurs hensyn, til fordel for systemet med grundige midtveisevalueringer og tilbud om sluttseminar. Foreløpig har inntrykket av det nye opplegget vært positivt.

Midtveisevalueringer og sluttseminar blir utført i tråd med fakultetets detaljerte retningslinjer, med bruk av interne fagekspertter som kommentatorer. Instituttet hadde tre

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgt. 13
Bergen

Saksbehandler
Steinar Bøyum
55582551

midtveiseevalueringer i 2021. Midtveiseevalueringene er entydig fokusert på å avdekke eventuelle utfordringer i ph.d.-kandidatens progresjon og i så fall finne praktiske løsninger som er gode med tanke på ph.d.-kandidatens videre løp og levering. Dette skal gjøres på en måte som sikrer at både løsninger, ansvarsfordeling og tidsfrister er avklart før møtet er over, og at disse formelt godkjennes i referatet i etterkant. I ph.d.-opplegget slik det nå fungerer, er midtveiseevalueringene et svært viktig tiltak for å sikre gode ph.d.-løp. Instituttet gjennomførte også to sluttseminarer. Også dette tiltaket har mer eller mindre funnet sin form, og fungerer godt som en nyttig sjekk og perspektiv utenfra i ph.d.-kandidatenes innsjutt for de som velger å benytte seg av tilbudet. Selv om sluttseminaret formelt sett er et tilbud, er dette noe vi ønsker at alle skal benytte seg av, og så godt som alle har også takket ja.

Den årlige fremdriftsrapporteringen blir fulgt opp først av møter mellom forskningskoordinator og instituttleder, og deretter, dersom det er nødvendig, av samtaler med den aktuelle ph.d.-kandidat. Fremdriften er generelt god på instituttet. For tiden er det ingen saker som krever formell oppfølging, men et par tilfeller der man følger ekstra med for å sikre gode utvikling mot levering. Instituttleder gjennomfører dessuten medarbeidersamtaler med stipendiatene, og dette er også en arena for å følge opp forhold tilknyttet fremdriften i prosjektene. Ingen av kandidatene er med i ordinære forskerskoler, men noen av dem deltar i *The European Ph.D. Network in Philosophy*, som FoF organiserer sammen med seks internasjonale universiteter.

Et tiltak som det ikke spørres eksplisitt om i bestillingsbrevet, men som bør nevnes, er instituttets ph.d.-seminar. Dette er et forum kun for ph.d.-kandidatene og ph.d.-koordinator der hvert møte er viet til diskusjon av et utkast fra en av ph.d.-kandidatene. Utkastet er normalt fra avhandlingsarbeidet. Alle har lest teksten på forhånd, en medkandidat har påtatt seg oppgaven å tjene som førstekommentator, og ph.d.-koordinator sørger for en runde rundt bordet slik at alle får presentert minst ett poeng. Ph.d.-seminaret fungerer som en samlende faktor i et opplegg der de fleste slike aktiviteter ellers er sentrert rundt forskningsgruppene. Blant fordelene er at ph.d.-kandidatene får et innblikk i hverandres forskningsfelt og samtidig får en anledning til å bli kjent med hverandre. Et slikt ph.d.-seminar er selvsagt ikke ment å erstatte mer spesialiserte fora, fordi den faglige spesialiseringen i filosofi gjør at kandidater med prosjekter innen forskjellige filosofiske underdisipliner som regel ikke kan tilføre mye nytt av rent faglig art. Men nettopp derfor tjener ph.d.-seminaret til å bevisstgjøre kandidatene om utfordringer som angår formidling på tvers av spesialisering – klarhet, argumentasjon, språklig stil, valg som angår presentasjon av bakgrunn osv.

Så godt som alle våre ph.d.-kandidater er aktive medlemmer i forskningsgrupper. Dette er en sentral del både av forskningssatsingen til instituttet generelt, og av våre prioriteringer for ph.d.-utdanningen spesielt. I spørreundersøkelsen som vi gjennomførte for et år siden, rapporterte også kandidatene om at forskningsgruppene er en sentral arena for faglig utveksling og inkludering. Dette er viktig ikke bare for ph.d.-kandidatene selv, men også for forskningsgruppene, siden de fleste av kandidatene også leverer viktige forskningsbidrag. Enkelte av kandidatene har til og med vært blant dem som publiserer mest på instituttet, og kan slik sies å levere «nyskapende forskning».

Vekten på faglig miljø viser seg også i de strategiske vurderingene som instituttet gjør ved rekruttering. Det er instituttet sin strategi at stipendiatstillinger enten blir utlyst på prosjekt eller skal passe inn i en av de aktive, etablerte forskningsgruppene på instituttet. Dette er også i tråd med handlingsplanen for ph.d.-utdanningen som har formulert det å «styrke forskergruppens rolle i veiledningen» som et middel til å nå målet om at «UiB skal styrke fagmiljøenes rolle i utviklingen og gjennomføringen av kandidatenes ph.d.-prosjekter». De gangene det har vært problem med progresjonen til kandidater på programmet, har det

typisk vært når de ikke er godt nok integrerte i aktive grupper, selv om det her naturligvis er vanskelig å vite hva som er årsak og hva som er virkning. Vi ser for oss at slik integrering vil bli enda viktigere i årene som kommer.

*I 2021 hadde instituttet ingen spesielle tiltak innen kvalitetsarbeid med veiledning. Et fellesmøte for ph.d.-veiledere er noe som man i en annen kontekst og på litt sikt enten kan tenke på å gjennomføre på instituttet, eller invitere fakultetet til å ta initiativ til på HF-nivå. Men selv om det her hadde vært rom for instituttet til å gjøre noe, spørs det hvor stort behovet egentlig er, siden våre PhD-kandidater stort sett fullfører på rimelig tid. Det som instituttet helt klart kan bli bedre på, er å følge opp kandidatene med karriererådgiving, siden de fleste av dem ønsker å fortsette med forskning, men møter et svært hardt arbeidsmarked når de er ferdige. Her ser vi frem til hva *UiB Ferd karrieresenter for yngre forskere* kan bidra med.*

Ph.d.-kandidatene har som andre reagert ulikt på den langvarige Covid-pandemien, avhengig av sosial og helsemessig situasjon. Ph.d.-gruppen på instituttet er for liten til at man kan tale om statistikk, men på et mer anekdotisk nivå synes det som om flere har vært reelt preget av de generelle forholdene på måter som har hatt virkning på personlig trivsel og produktivitet. I tillegg til de elementene som har preget de fleste, kommer at ph.d.-kandidatene (1) er i en tidspresset og økonomisk usikker situasjon med kontraktslutt dato og uten fast stilling å falle tilbake på; (2) mister fokus og kontinuitet på prosjekter som krever dette mer enn de fleste arbeidsoppgaver; (3) i flere tilfeller også befinner seg borte fra egen opprinnelige sosiale sfærer (dette siste gjelder mest dramatisk utenlandske kandidater). Utover disse mer psykologiske og sosiale forholdene kommer selvsagt at enkelte har mistet tid og krefter på å bli smittet og syke av Corona. Her er variasjonene store, men i hvert fall enkelte har mistet både energi og kontinuitet på sykdommen. Vi håper og tror at disse virkningene er av kortvarig art.

Steinar Bøyum
Instituttleder
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Ph.d.-utdanningsmelding for Senter for kvinne- og kjønnsforskning 2021

Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak

I pandemiåret 2021 hadde ph.d.-kandidatene ved SKOK for det meste kommet tilbake til kontorene sine i Parkveien 9. Noen opplevde skriveprosessen som trøtt å komme i gang med, og SKOK har dette året hatt fokus på å skape sosialt miljø rundt det å skrive. Senteret arrangerer "Shut up and write"-sesjoner to-tre ganger i uken (med noen opphold), og det ble også arrangert en "Shut up and write"-retreat over to dager for ph.d.-kandidatene. Ph.d.-kandidatene benytter seg av tilbudet, og vi vil videreføre dette arbeidet i 2022.

SKOK har hatt fokus på karriereplanlegging i 2021, og arrangerte i høst seminaret "Career planning for young researchers" der en erfaren gjesteforsker snakket med ph.d.-kandidatene om karriereplaner etter doktorgraden.

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall

SKOK hadde to disputaser i 2021. Vi tok ikke opp nye kandidater i 2021, og har heller ikke underkjenninger eller frafall. SKOK har nå tre aktive ph.d.-kandidater. En hjemmel går ut i år, og denne vil bli utlyst i 2022. En av våre kandidater er finansiert av satsningen på globale samfunnsutfordringer, og en er finansiert gjennom HFs egen strategiske forskningsfinansiering.

En ph.d.-kandidat er forventet å levere i 2022 og vi arrangerer sluttseminar i mars 2022. De to andre er halvveis i løpet.

To av tre kandidater skriver monografier, men har likevel allerede publisert artikler. SKOK legger til rette for at ph.d.-kandidatene skal få verdifull erfaring med delta i formidlingsarenaer. De får ansvaret for å arrangere SKOKs årlige debatt og andre arrangementer, og alle tre bidrar på ulike arenaer. En av våre kandidater har fast spalte i BT.

Alle kandidatene er medlemmer av den tverrfaglige forskergruppen "Kjønn- og seksualitetsforskningens grunnlagsproblemer" ved SKOK, legger frem sin forskning på semestervise internseminarer og er ellers aktive på andre seminarer som arrangeres via SKOK, og på stabsmøter. Alle kandidatene er involvert i nyskapende forskning, både tematisk og metodologisk. Vi søker kandidater som kan bidra til å styrke senterets teoretiske profil, innenfor et bredt spekter av tema og tradisjoner. Vi har hatt en strategi på å rekruttere internasjonalt, men i 2022 lyser vi ut en stilling med krav til skandinavisk språk. Det er et dilemma for SKOK som ønsker internasjonal rekruttering, men med få faste ansatte og svært mange studenter har SKOK samtidig stort behov for personer som kan delta i undervisningen som hovedsakelig foregår på norsk.

Grunnhetenes systematiske kvalitetsarbeid

SKOK har få ph.d.-kandidater og disse følges svært tett opp av senterleder og administrasjon. Fremdriftsrapportene leses av forskerutdanningskonsulent, administrasjonssjef og senterleder (der senterleder ikke selv er veileder) og tar tak i punkter som trenger oppfølging. Midtveisevalueringen

skjer ved at kandidaten varsles 6 måneder før. SKOK bruker alltid ekstern kommentator i midtveiseevalueringen, og vi har gode erfaringer med det. Allerede i oppstartssamtalen nevner vi at kandidatene vil få tilbud om sluttseminar i sluttfasen av avhandlingsarbeidet. SKOK har gode rutiner for å arrangere sluttseminar, og skreddersyr tilbudet til behovene til den enkelte kandidat.

SKOK ønsker at UiB/HF- fakultetet bør legge til rette for systematisk veilederopplæring da SKOK er for lite for å gjennomføre veilederopplæring ved senteret.

SKOK gjennomfører medarbeidersamtaler med ph.d.-kandidatene der karriereutvikling er eit tema. Som nevnt over arrangerte SKOK i 2021 seminaret "Career planning for young researchers".

Alle våre kandidater deltar i fakultetets opplæringsdel, og vi forventer at de deltar på eksterne kurs gjennom *Den nasjonale forskerskolen i kjønnsforskning* og den internasjonale forskerskolen *InterGender*.

SKOK arrangerer hver høst en «Ph.d.-stafett: Kjønnsperspektiver i forskning». Seminaret åpner med et to timer langt kurs om kjønnsperspektiver i forskning. Deretter får deltagerne presentere sine egne prosjekter og får tilbakemeldinger fra fagpersoner ved SKOK og andre.

I desember 2021 arrangerte SKOK ph.d.-kurset «Feminist Visions for Justice in Times of Environmental Crises» sammen med den internasjonale forskerskolen *InterGender*. Kurset utforsket feministiske visjoner for miljørettferdighet og var finansiert av klimasatsingen ved UiB. Kurset var heldigitalt på grunn av pandemien. Vi fikk gode tilbakemeldinger på kurset.

SKOK har som målsetning å arrangere ph.d.-kurs hvert år, enten for egen maskin eller gjennom samarbeid med andre. Vi evaluerer alle phd-kurs vi arrangerer.

Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet

Korona-pandemien har hatt stor negativ innflytelse på våre stipendiater, både praktisk (vanskeligheter med å gjennomføre feltarbeid og følgende omarbeiding av prosjekter, og psykisk – i forhold til ekstra stress og usikkerhet, men også fordi vi har et høyt antall utenlandske stipendiater med begrenset nettverk i Norge). Vi har i 2021 prioritert ph.d.-kandidatene som gruppe når det gjelder tilgang til kontorer i Parkveien 9.

Ph.d.-utdanningsmelding for Senter for vitskapsteori 2021

Oppfølging av foregående års ph.d.-utdanningsmelding og eventuelle tiltak

I 2021 har SVT hatt fokus på å ta vare på ph.d.-kandidatane våre på grunn av pandemien, og vi har prioritert denne gruppa når det gjeld tilgang til kontor i 2021.

Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall

SVT hadde ein disputas i 2021 og tok opp ein ny ph.d.-kandidat. Vi hadde ved utgangen av 2021 5 aktive ph.d.-kandidater og ein ytterlegare byrja i februar 2022. Fire av disse er tilsett på prosjekt, og to er SVTs stipendiatheimlar. I tillegg har vi ein stipendiat som er tilsett ved MN-fakultetet, men som har arbeidsplass og rettleiar ved SVT.

SVT prioriterer å skreddersy egne kurs og seminar i vitskapsteori for våre kandidatar.

Dei tre kandidatane som er tilsett på prosjekt bidreg inn i prosjekta. Alle kandidatane er integrerte i SVTs forskargruppa *Vitskapsteori* og deltek på internseminar annankvar veke. Forskargruppa *Environmental Humanities* sin seminarserie er også aktuell for våre kandidatar.

Ved opptak av nye kandidatar blir det gjort strategiske vurderingar med både med omsyn til rekruttering som kan styrke senterets faglege profil og undervisningsoppgåver, og oppbygging av nye område der kompetanse trengst.

Grunnenhetenes systematiske kvalitetsarbeid

Framdriftsrapportane lesast av ph.d.-utdanningskonsulent, administrasjonssjef og senterleiar, og avvik følgast opp med tiltak. Dei kandidatane som ber om møte får det. Alle kandidatane gjennomgår midtvegsevaluering, og alle får tilbod om sluttseminar.

Alle kandidatane har minst to rettleiarar. Vi fylgjer opp rettleiingsforholda kontinuerleg og gjer endringar der det er naudsynt. Erfaringane dei siste åra har gjort det tydeleg at vi treng eit rettleiarforum lokalt ved SVT, og vil vi etablere dette i 2022. Etter at HF-fakultetet slutta med sine oppstartsseminar for nye kandidatar og rettleiarane deira, har det vore lite fokus på kva det vil seie å rettleie på ph.d.-nivå og vi ser at dei nye rettleiarane hos oss har behov for eit forum å diskutere rettleiing. Kanskje kan HF-fakultetet sjå til korleis SV-fakultetet arrangerer sitt rettleiarforum, der institutta arrangerer seminar om rettleiing på rundgang.

Alle kandidatane får tilbod om medarbeidersamtalar der karriererettleiing er ein naturleg del.

Alle kandidatane deltek i ph.d.-programmets opplæringsdel. SVT er med å drive tre nasjonale forskarskular (*Norwegian Research School in Environmental Humanities, Ansvarleg forskning og innovasjon i Noreg (AFINO)* og *The Norwegian Research School on digitalisation, culture and society (DIGIT)*) og kandidatane våre tek kurs gjennom desse.

Vi arrangerte i 2021 fylgjande kurs og seminar for ph.d.-kandidatar:

SVT arrangerte på slutten av 2021 ph.d.-kurset *Realism/antirealism in theory of science* og 5 av våre ph.d.-kandidatar deltok.

I august 2021 arrangerte SVT i samarbeid med forskerskolen AFINO ph.d.-kurset "Tverrfaglig RRI – AFINOs sommerskole".

I september 2021 arrangerte SVT eit ein dags-seminar om vitskapspolitikk med Merle Jacob.

Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet

I 2021 har kandidatane løyst dei problema pandemien har skapt for kandidatane sine prosjekt, men dei sosiale og psykiske påverknadene er nok store, utan at vi har fullstendig oversikt over dei. Vi vil i 2022 ha fokus på å skape mange sosiale møteplassar for kandidatane våre, og legge til rette for gode arbeidsforhold.

Styre:

Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak:

18/22

Møtedato:

10.05.2022

Opprykk til professor – oppnevning av sakkyndig komité innenfor fagområdet middelalderarkeologi – søker Visa Immonen

---

Dokumenter

1. Forslag til sakkyndig komité fra Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Bakgrunn

Det humanistiske fakultet har mottatt søknad om opprykk til professor fra førsteamanuensis Visa Immonen innenfor fagområdet middelalderarkeologi.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap har sendt følgende forslag til sakkyndig komité (vedlegg 1):

- Professor Eva Svensson, Karlstads Universitet
- Professor em. Reidar Bertelsen, UiT Norges arktiske universitet
- Professor Simon Malmberg, Universitetet i Bergen

Professor Svensson er foreslått som leder for komitéen. Samtlige av de foreslåtte medlemmene har levert habilitetserklæringer uten merknader.

Forslag til vedtak:

Det humanistiske fakultet oppnevner følgende sakkyndige komité for å vurdere søkeren Visa Immonen innenfor fagområdet middelalderarkeologi:

- Professor Eva Svensson, Karlstads Universitet
- Professor em. Reidar Bertelsen, UiT Norges arktiske universitet
- Professor Simon Malmberg, Universitetet i Bergen

Professor Svensson oppnevnes som leder for komitéen.

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Det humanistiske fakultet

Referanse

2022/4297-ANNAARE

Dato

26.04.2022

Unntatt offentlighet iht. offl. § 25, 1. ledd

Forslag til komité for å bedømme professorkompetanse fra Institutt for AHKR

Viser til Visa Immonens søknad om opprykk til professor etter kompetanse.

Institutt for AHKR foreslår følgende sakkyndige komité for bedømming av Immonens kompetanse:

Professor Eva Svensson, Karlstads Universitet, eva.svensson@kau.se. Postadresse: Karlstads Universitet, Fak. för humaniora och samhällsvetenskap, Institutionen för samhälls- och kulturvetenskap, 651 88 Karlstad, Sverige. Tel: +46 (0)54 700 15 58.

Professor em. Reidar Bertelsen, UiT Norges arktiske universitet, reidar.bertelsen@uit.no. Postadresse: UiT Norges arktiske universitet, Postboks 6050 Langnes, 9037 Tromsø. Tel: 977 66 238

Professor Simon Malmberg, Institutt for AHKR.

Professor Svensson foreslås som leder av komitéen.

Professor em. Bertelsen ber om at frist ikke settes før 20. juni.

Habilitetserklæringer er vedlagt.

Vennlig hilsen

Teemu Ryymin
instituttleder

Anna Lisa Arefjord
rådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte